

Zaključno poročilo posrednega proračunskega uporabnika Leto 2022

1. del: Vsebinsko poročilo

Polni naziv javnega zavoda:

Naslov (sedež):

Davčna številka:

Podračun EZR št.:

KNJIŽNICA dr. TONETA PRETNARJA

BALOS 4, 4290 TRŽIČ

93811403

01331-6030380647

UJP KRANJ

Šifra proračunskega uporabnika:

38067

Matična številka:

1451120

Šifra dejavnosti:

91.011

Telefon, mobilni telefon:

04-59-23-883

Faks:

04-59-23-881

Elektronska pošta:

siktrz@trz.sik.si

Spletna stran:

www.knjiznica-trzic.si

Odgovorna oseba in funkcija:

Marinka Kenk-Tomazin
direktorica

Tržič,
januar,

februar 2023

Vsebina

1. PREDSTAVITEV KNJIŽNICE DR. TONETA PRETNARJA	10
1.1. Tradicija knjižnične dejavnosti v Trziču	10
1.2. Knjižnična dejavnost – poslanstvo in vizija.....	10
1.2.1. Poslanstvo	11
1.2.2. Vizija	11
1.2.3. Naloge	12
1.2.4. Merljivost ciljev	13
1.3. Vodstvo knjižnice in organi upravljanja.....	13
1.4. Pravne podlage.....	13
1.5. Akti knjižnice	14
2. KNJIŽNIČNA ZBIRKA 2022	15
2.1. Obseg knjižnične zbirke	15
2.1.1. Enote / izvodi.....	15
2.1.2. Naslovi	15
2.1.3. Lokacija gradiva	16
2.2. Prirast knjižnične zbirke	16
2.2.1. Prirast v celoti.....	16
2.2.1.1. Prirast enot gradiva po načinu pridobitve.....	16
2.2.1.2. Prirast enot v razmerju otroci : odrasli.....	17
2.2.1.3. Prirast enot v razmerju strokovno gradivo : leposlovje	17
2.2.1.4. Prirast po oddelkih oziroma po inventarnih knjigah	17
2.2.2. Prirast z nakupom.....	17
2.2.2.1. Načrt nakupa	17
2.2.2.2. Realizacija nakupa	18
2.2.2.2.1. Pridobljena sredstva	18
2.2.2.2.2. Povprečna cena gradiva.....	18
2.2.2.2.3. Nakup plan : realizacija.....	19
2.2.2.2.4. Nakup otroci : odrasli	19
2.2.2.2.5. Nakup stroka : leposlovje	19
2.2.2.2.6. Nakup knjižno gradivo : neknjižno gradivo.....	19
2.2.2.2.7. Nakup gradiva - razmerje enote : naslovi.....	19
2.2.3. Odpis.....	19

2.2.4. Prirast zbirke 2022.....	20
3. OBISK	20
3.1. Obisk v celoti	20
3.1.1. Obisk za izposojanje novega gradiva.....	22
3.1.2. Obisk dejavnosti, dogodkov	22
3.1.3. Fizični obisk knjižnice.....	22
4. IZPOSOJA	22
4.1. Izposoja v celoti.....	22
4.1.1. Izposoja gradiva na dom.....	23
4.1.1.1 Izposoja na knjigomatu in izposoja iger.....	23
4.1.1.2. Podaljševanje izposoje	23
4.1.1.4. Izposoja gradiva na dom – odrasli : otroci, mladina.....	24
4.1.2. Izposoja e-knjig in zvočnih knjig	24
5. UPORABNIKI, ČLANI.....	24
5.1. Člani.....	24
5.1.1. Aktivni člani	24
5.1.1.1. Aktivni člani: otroci / odrasli.....	24
5.1.1.2. Aktivni člani – plan / realizacija	24
5.1.1.3. Aktivni člani - primerjava 2022/2021	25
5.1.1.4. Aktivni člani po statusu - primerjava 2022/2021	25
5.1.2. Novo vpisani člani.....	25
5.2. Uporabniki.....	25
6. POTUJOČA KNJIŽNICA OZ. BIBLIOKOMBI	26
7. PROGRAM – DEJAVNOSTI, PRIREDITVE.....	27
7.1. Načrtovano	27
7.2. Realizacija dejavnosti za odrasle	28
7.2.1. Literarni večeri - predstavitev knjig in avtorjev.....	29
7.2.1.1. Iztok Tomazin: Na meji, 8. februar – slovenski kulturni praznik	29
7.2.1.2. Obrazi slovenskih pokrajin: Romana in Lojze Krajncan	29
7.2.1.3. Sprejem Pretnarjevega nagrajenca	30
7.2.1.4. Tadeja Brankovič: Peta olimpijada	31
7.2.1.5. Vsi me kličejo Tona	31
7.2.1.6. Zvezdana Mlakar - Pogovori, ki so mi spremenili življenje.....	31
7.2.1.7. Potepuški okruški Irene Cerar	31

7.2.2. Potopisna in druga predavanja	32
7.2.2.1. Potopisni predavanji	32
7.2.2.1.1. Kje je Jan?	32
7.2.2.1.2. Camino - po francoski poti do konca sveta	32
7.2.2.2. Sadjarstvo	32
7.2.2.3. Strokovni predavanji dr. Andreja Perka	32
7.2.2.3.1. Socialno-andragoška metoda urejanja ljudi v stiski	32
7.2.2.3.2. O nezvestobi	32
7.2.2.4. Predavanje o staroverstvu	32
7.2.3. Bralna značka za odrasle, 10. sezona	32
7.2.4. Promocija gradiva	33
7.2.4.1. Filmska značka in Filmski vikend paket 2021/2022	33
7.2.4.2. Predvajanje filmov (Filmski portreti ZKO Tržič)	33
7.2.4.3. Kvizi v Domu starejših občanov in Varstveno delovnem centru	34
7.2.5. Obležimo posebne dneve	34
7.2.5.1. Obletnica smrti Toneta Pretnarja	34
7.2.5.2. Noč knjige (23. 4. 2022): Knjigobežnica	34
7.2.5.3. Teden slovenskih knjižnic (14. - 18. november)	34
7.2.5.4. Praznični decembrski večer	34
7.2.6. Digitalno je realno je normalno	34
7.2.6.1. Skupinska in individualna izobraževanja za uporabo pametnih telefonov, tablic	34
7.2.6.2. Digitalno je realno je normalno 2022	35
7.2.7.1. Skrita pričevanja o potresu leta 1348 v slovenskih deželah	35
7.2.7.5. Gor pa dol po pvac: Bil je Radio Tržič	36
7.3. Realizacija dejavnosti za otroke	36
7.3.1. Beremo skupaj	37
7.3.1.1. Ure pravljic v knjižnici	37
7.3.1.2.. Nacionalni mesec skupnega branja: Dopoldanski bralni maraton	38
7.3.1.3. Družinsko branje	38
7.3.1.4. Knjižničarka na obisku v vrtcu	38
7.3.1.4.1. Februar 2022	38
7.3.1.4.2. Obisk vrtca z jesensko pravljico	38
7.3.1.4.3. Obisk s praznično pravljico	39
7.3.1.5. Pravljčni nahrbtniki - Zlate hruške	39
7.3.1.6. Gledališke predstave kot motivacija za branje	39

7.3.1.6.1. Lutkovna predstava Zverinice iz Rezije v izvedbi Gledališča Zapik	39
7.3.1.6.2. Gledališka predstava Velike skrbi malega petelina	39
7.3.1.6.3. Gledališka predstava čarodeja Sama Sebastiana Knjige velikanke	40
7.3.1.7. Pravljične rokodelnice	40
7.3.2. Spodbujanje branja osnovnošolcev.....	40
7.3.2.1. Slikanica vsakemu prvo- ali drugošolcu: Zlati zvončki	40
7.3.2.2. Branje v podaljšanem bivanju prve triade.....	41
7.3.2.2.1. November 2021/junij 2022	41
7.3.2.2.2. September 2022/junij 2023.....	41
7.3.2.3. Kvizi po osnovnih šolah.....	41
7.3.2.4. Mednarodni dan otroške knjige	42
7.3.2.5. Knjižna čajanka za devetošolce	42
7.3.2.6. Gledališka predstava za devetošolce.....	42
7.3.2.7. Poletavci in NajPoletavci	43
7.3.2.7.1. Dan za Poletavce in NajPoletavce	43
7.3.2.8. Uganki meseca.....	44
7.3.2.9. Rastem s knjigo.....	44
7.3.2.10. Drzni.si	44
7.3.2.10.1. Drzni.si z Evo Boto	44
7.3.2.10.2. Drzni.si z Jernejem Kogovškom	45
7.3.2.10.3. Drzni.si z Rokom Bohincem	46
7.3.2.11. Lov na zaklad: Po tržiških literarnih sledih	46
7.3.3. Tone Pretnar – negovanje spomina	46
7.3.3.1. Zgodbe o Tonetu.....	46
7.3.3.2. Dr. Tone Pretnar - 30. obletnica smrti.....	46
7.3.4. Digitalno je normalno je realno.....	47
7.3.5. Novo v programu.....	48
7.3.5. 1. Andersenov dan: Detektivski večer v knjižnici.....	48
7.3.5.2. Knjižni sejem v malem v Tržiču.....	49
7.3.5.3. Izposoja družabnih iger	49
8. PRIMERJALNI PODATKI	49
8.1. Nakup gradiva	49
8.1.1. Sredstva za nakup – primerjalno po letih.....	49
8.1.2. Nakup gradiva - primerjava s predhodnim letom in primerjava plan : realizacija 22	49

8.2. Obisk.....	50
8.2.1. Obisk - primerjava s predhodnim letom in primerjava plan : realizacija 22	50
8.3. Izposoja	50
8.3.1. Izposoja - primerjava s predhodnim letom in primerjava plan : realizacija 22	50
8.3.2. Izposoja na dom - primerjava gradivo za odrasle/gradivo za otroke in primerjava s predhodnim letom	50
8.4. Uporabniki in člani.....	50
8.4.1. Uporabniki	50
8.4.2. Člani - primerjava s predhodnim letom in primerjava plan : realizacija 22	51
8.4.3. Člani knjižnice - primerjalno po letih.....	51
8.4.4. Gibanje aktivnih in novih članov po kategorijah in primerjalno s predhodnim letom.....	51
8.5. Program: dejavnosti, prireditve	51
8.5.1. Vse dejavnosti primerjalno s predhodnim letom.....	51
8.5.2. Objave in ogledi oz. sledilci knjižnice na družbenih omrežjih	52
8.5.3. Program za odrasle.....	52
8.5.3.1. Primerjalno plan : realizacija po vrsti dogodkov	52
8.5.4. Dejavnost za otroke.....	52
8.5.4.1. Primerjalno plan : realizacija po vrsti dogodkov	52
8.5.4.2. Primerjalno s predhodnim letom – število dogodkov za otroke, obisk.....	53
8.6. Primerjalni podatki po letih.....	53
8.6.1. Primerjalni podatki po letih v številkah.....	53
8.6.2. Primerjalni podatki po letih v indeksih.....	54
9. INFORMIRANJE oziroma PROMOCIJA	55
10. IZOBRAŽEVANJE	56
11. KADRI IN IZRABA UR.....	57
11.1. Kadri	57
11.2. Izraba ur	58
11.3. Prostovoljci.....	58
11.4. Družbeno koristno delo.....	59
12. SODELOVANJE Z OKOLJEM	59
13. INVESTICIJE, INVESTICIJSKO VZDRŽEVANJE, OPREMA IN KNJIŽNIČNO GRADIVO	59
14. OSTALE INFORMACIJE	59
14.1. Novosti v letu 2022	60
14.1.2. Paketniki	61

14.2. Na razpolago občanom	61
14.2.1. Prostorska stiska.....	62
14.3. Skupna služba notranje revizije.....	64
15. ZAKLJUČEK.....	64
Računovodsko poročilo	65
1. UVOD.....	66
1.1. ZAKONSKE PODLAGE	66
1.2. POJASNILA K RAČUNOVODSKIM IZKAZOM	66
1.3. PRAVNE PODLAGE, KI UREJAJO FINANCIRANJE JAVNIH ZAVODOV NA PODROČJU.....	67
KULTURE.....	67
1.4. FINANCIRANJE JAVNIH ZAVODOV NA PODROČJU KULTURE.....	67
1.5. RAČUNOVODSKA FUNKCIJA ZAVODA	67
1.6. PRISTOJNOSTI RAČUNOVODSKE SLUŽBE	67
1.7. KODEKS RAČUNOVODSKIH NAČEL	68
2. RAČUNOVODSKE INFORMACIJE	68
3. BILANCA STANJA	70
3.1. NAKUP PREMOŽENJSKIH PRAVIC IN OPREME	70
3.2. ODPIS PREMOŽENJSKIH PRAVIC IN OPREME	71
3.3. NAKUP KNJIŽNIČNEGA GRADIVA	72
3.4. ODPIS KNJIŽNIČNEGA GRADIVA	73
3.5. AMORTIZACIJA	74
3.6. STANJE IN GIBANJE NEOPREDMETENIH DOLGOROČNIH SREDSTEV IN.....	74
OPREDMETENIH OSNOVNIH SREDSTEV	74
3.7. DENARNA SREDSTVA V BLAGAJNI.....	75
3.8. DENARNA SREDSTVA NA RAČUNIH.....	75
3.9. KRATKOROČNE TERJATVE DO KUPCEV IN DANI PREDUJMI IN VARŠČINE	76
3.10. KRATKOROČNE TERJATVE DO UPORABNIKOV ENOTNEGA KONTNEGA NAČRTA.....	76
3.11. DRUGE KRATKOROČNE TERJATVE	76
3.12. AKTIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	76
3.13. VREDNOST AKTIVE.....	76
3.14. OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV	77
3.14.1. KRATKOROČNE OBVEZNOSTI ZA PREJETE PREDUJME IN VARŠČINE	77
3.14.2. KRATKOROČNE OBVEZNOSTI DO ZAPOSLENIH.....	77

3.14.3. KRATKOROČNE OBVEZNOSTI DO DOBAVITELJEV	78
3.14.4. DRUGE KRATKOROČNE OBVEZNOSTI IZ POSLOVANJA	79
3.14.5. PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	79
3.14.6. OBVEZNOSTI ZA NEOPREDMETENA DOLGOROČNA SREDSTVA IN OPREDMETENA	79
OSNOVNA SREDSTVA – OBVEZNOSTI ZA SREDSTVA, PREJETA V UPRAVLJANJE	79
3.14.7. UGOTOVLJEN POSLOVNI IZID	79
3.15. PREGLED STANJA IN GIBANJA DOLGOROČNIH KAPITALSKIH NALOŽB IN POSOJIL.....	80
4. POJASNILA K IZKAZU PRIHODKOV IN ODHODKOV DOLOČENIH UPORABNIKOV	81
4.1. PRIHODKI	81
4.1.1. PRIHODKI OD POSLOVANJA	81
4.1.2. IZREDNI PRIHODKI	82
4.1.3. SESTAVA PRIHODKOV PO VRSTAH	83
4.2. ODHODKI	84
4.2.1. SESTAVA CELOTNIH ODHODKOV PO VRSTAH	87
4.2.2. SESTAVA SKUPNIH ODHODKOV	87
4.3. REZULTAT POSLOVANJA	88
5. POJASNILA K IZKAZU PRIHODKOV IN ODHODKOV DOLOČENIH	88
UPORABNIKOV PO VRSTAH DEJAVNOSTI	88
6. PREDLOG RAZPOREDITVE UGOTOVLJENEGA IZIDA ZA LETO 2022	88
7. PRIHODKI IN ODHODKI DOLOČENIH UPORABNIKOV PO NAČELU DENARNEGA TOKA	90
8. POJASNILA K IZKAZU PRIHODKOV IN ODHODKOV DOLOČENIH UPORABNIKOV PO NAČELU DENARNEGA TOKA	93
8.1. PRIHODKI	93
8.1.1. PRIHODKI IZ SREDSTEV JAVNIH FINANC	93
8.1.2. DRUGI PRIHODKI ZA IZVAJANJE DEJAVNOSTI JAVNE SLUŽBE	94
8.2. ODHODKI	95
8.2.1. ODHODKI ZA PLAČE IN DRUGE IZDATKE	95
8.2.2. IZDATKI ZA BLAGO IN STORITVE	100
8.2.3. INVESTICIJSKI ODHODKI	101
8.2.4. ODHODKI IZ NASLOVA PRODAJE BLAGA IN STORITEV NA TRGU	101
8.3. UGOTOVITEV PRESEŽKA PRIHODKOV NAD ODHODKI	101
9. REALIZACIJA FINANČNEGA NAČ RTA ZA LETO 2022	104
9.1. PRIHODKI	107

9.2. ODHODKI	107
9.2.1. PLAČE, PRISPEVKI IN DRUGI OSEBNI PREJEMKI	107
9.2.2. MATERIALNI STROŠKI.....	109
9.2.3. OSNOVNA SREDSTVA, INVESTICIJE IN INVESTICIJSKO VZDRŽEVANJE.....	109
9.2.3.1. KNJIŽNIČNO GRADIVO.....	109
9.2.3.2. NAKUP OPREME, ADAPTACIJE IN INVESTICIJSKO VZDRŽEVANJE	110
10. POJASNILA K IZKAZU RAČUNA FINANČNIH TERJATEV IN NALOŽB DOLOČENIH UPORABNIKOV ...	110
11. POJASNILA K IZKAZU RAČUNA FINANCIRANJA DOLOČENIH UPORABNIKOV	110
12. POJASNILA K OBRAZCU DAVEK OD DOHODKA PRAVNIH OSEB	111

1. PREDSTAVITEV KNJIŽNICE DR. TONETA PRETNARJA

Knjižnica je javni zavod in kot taka zavezana, da izvaja javno službo na področju kulture, ki se v okviru posebne javnopravne ureditve izvaja v javnem interesu in katere namen ni ustvarjanje dobička.

1.1. Tradicija knjižnične dejavnosti v Trziču

Začetki knjižničarske dejavnosti v Trziču segajo v leto 1863 (160 let nazaj), ko je takratni kaplan Jurij Drnovšek ustanovil prvo knjižnico s slovenskimi knjigami na tem področju - odprl je farovško knjižnico za tržiško javnost. Potem so bile še učiteljske knjižnice, društvene knjižnice, šolske knjižnice, sindikalne ... v skladu s politiko, ki je narekovala takšne in drugačne oblike.

Do leta 1961 je pod okriljem Delavsko prosvetnega društva Svoboda v prostorih na Partizanski ulici št. 4 delovala Ljudska knjižnica.

20. junija 1961 je v skladu s pripravljenim Zakonom o knjižničarstvu (Uradni list RS, 1961, št. 26) Občinski ljudski odbor Trzič z odločbo št. 02-09-13/1-61 ustanovil Občinsko ljudsko knjižnico ter z aktom o ustanovitvi določil tudi njene naloge. Knjižnica dr. Toneta Pretnarja je naslednica le-te.

Knjižnica je dobila svoje prostore v občinski stavbi na Trgu svobode 18. S sklepom št. 022-3/62-2 z dne 18. 2. 1965 je bila občinska ljudska knjižnica imenovana za matično knjižnico. V knjižnici je prva leta delala ena strokovna delavka.

Kot prvi potujoči knjižničar se šteje Tone Pretnar, ki je v šestdesetih letih 20. stoletja še kot študent tovoril knjige v kovčkih po okoliških vaseh. 12. maja 1975 pa se je s kombijem začela pot potujoče knjižnice, sprva je obiskovala 10 naselij, leta 2022 je obiskovala 18 krajev in ima 26 postajališč. S sklepom Sveta zavoda je bila premična zbirka v domu starejših občanov, Domu Petra Uzarja, oziroma izposoja tam dodeljena potujoči knjižnici kot eno od izposojevališč.

1971 je knjižnica začela z bibliopedagoško dejavnostjo za otroke: ure pravljic, literarna srečanja z mladinskimi avtorji, ure knjižne in knjižnične vzgoje: vrtec na obisku, razred na obisku.

Literarni večeri za odrasle, predstavitve knjig in avtorjev, so tudi od samih začetkov.

9. 4. 1974 je skupščina občine Trzič izdala odločbo št. 022-01/74-2, s katero je bil ustanovljen Zavod za kulturo in izobraževanje Trzič, ki je združil Delavsko univerzo, Trziški muzej in Občinsko ljudsko knjižnico v eno delovno organizacijo.

Po 16-tih letih, 1977, se iz občinskih prostorov (67 m²) knjižnica preseli v Dom družbenih dejavnosti na Balos 4 na 239 m². Pridobi ločen oddelek za mlade, čitalnico, skladišče in splošnoizobraževalni oddelek. Na tej lokaciji je 46 let.

1992 so pripravljene prve počitniške otroške delavnice, od leta 2010 se izvajajo v času počitnic med šolskim letom, ne pa več poleti.

Leta 1993 se je tržiška knjižnica preimenovala v Knjižnico dr. Toneta Pretnarja.

Od marca 2000 knjižnica deluje kot samostojni javni zavod.

Na podlagi 3. člena Zakona o zavodih (Uradni list RS, št. 12/91, Uradni list RS, št. 17/91-I, 55/92, 13/93, 66/93, 45/94-odl US, 8/96 in 36/00), 20. in 73. člena Zakona o knjižničarstvu (Uradni list RS, št. 81/01 in 96/02), 26. in 135. člena Zakona o uresničevanju javnega interesa za kulturo (Uradni list RS, št. 96/02) in 16. člena statuta Občine Trzič je Občinski svet Občine Trzič na 5. seji dne 26. 6. 2003 sprejel Odlok o ustanovitvi javnega zavoda Knjižnica dr. Toneta Pretnarja (Uradni list RS, št. 73/03) in s tem uskladił ustanovitveni akt z novo zakonodajo.

1.2. Knjižnična dejavnost – poslanstvo in vizija

Vsebinski okvir dela splošne knjižnice je določen v 2. in 16. členu Zakona o knjižničarstvu (Uradni list RS 87/2001), v podzakonskih aktih in kot jih določajo Strokovna priporočila in standardi za splošne knjižnice (za obdobje 2018–2028).

Knjižnica dr. Toneta Pretnarja je povezana v enoten knjižnično-informacijski sistem, je članica COBISS-a (vzajemnega knjižnično informacijskega sistema in servisa) in kot taka posreduje aktualne informacije iz lastnega fonda in obenem informacije o dostopnosti gradiva v vseh slovenskih knjižnicah. Knjižnica deluje na Balosu 4 s splošnim oddelkom (kamor sodi tudi strokovno gradivo v večnamenskem prostoru) ter oddelkom za mladino in čitalnico. Potujoča knjižnica - bibliokombi - obiskuje 18 krajev v občini in stoji na 26 –ih postajališčih, oskrbovanje premične zbirke knjig v Domu Petra Uzarja je eno od njih. Od leta 2012 ima posebno zbirko, Pretnarjevo spominsko sobo, z zapuščino 2.355 knjig osebne knjižne zbirke dr. Toneta Pretnarja, največ gradiva je v poljskem jeziku. Knjižnica ima razvito medknjižnično izposajo, s katero svojim bralcem priskrbi gradiva, ki jih sama nima, iz drugih knjižnic.

Svojim članom in drugim obiskovalcem knjižnice omogoča iskanje po internetu. Izvaja informacijsko-računalniško opismenjevanje otrok in odraslih. Dopolnjuje in gradi knjižnični fond (zbirko gradiva) v skladu s standardi in predpisi. Izvaja bibliopedagoško dejavnost za otroke s ciljem širjenja bralne kulture, vzgajanja bralcev, za uporabo knjige in knjižnice ter informacijsko opismenjevanje. Pripravlja številne dogodke za odrasle, predstavitve gradiva, avtorjev, izvajalcev, s ciljem izobraževati in širiti bralno kulturo.

Gradi domoznanski oddelk z namenom varovanja pisne kulturne dediščine: zbira in obdeluje gradivo, ki se nanaša na Tržič in Tržičane, ki nastaja v Tržiču, katerega avtorji so Tržičani ...

1.2.1. Poslanstvo

Poslanstvo knjižnice upošteva sodobno mednarodno bibliotekarsko stroko in nacionalno strokovno dogovorjeno poslanstvo splošnih knjižnic. Pri tem stremimo:

- postati središče za čim večjo dostopnost knjižničnega gradiva in informacij,
- povečevati svojo aktivno vlogo pri vseživljenjskem razvijanju bralne kulture,
- prispevati k razvoju demokratičnega mišljenja in visokih meril sodobne informatizirane družbe,
- prispevati h kulturni in socialni funkciji v smislu izenačevanja izobraževalnih, informacijskih, socialnih in drugih zmožnosti prebivalcev našega okolja,
- povečevati skrb za ohranjanje lokalne pisne kulturne dediščine.

Vse to podpira

1. povezanost slovenskih splošnih knjižnic v enoten knjižnično informacijski sistem, ki se zagotavlja z vzajemno bibliografsko bazo podatkov (COBIB) in servisom (COBISS), osrednjih območnih knjižnic, Združenja splošnih knjižnic, NUK-a, stanovskih združenj (DBG in ZBDS),

kar zagotavlja

2. uveljavljanje uspešnosti knjižnice kot koristi/pridobitev za uporabnika. Knjižnica naslavlja določeno uporabnikovo potrebo, vpliv knjižničnih storitev na uporabnika se kaže tako, da posameznik doseže spremembo, napredek v svojem znanju, veščinah, odnosu, vedenju ali statusu, h kateri prispevajo storitve knjižnice,

3. prizadevanje, da knjižnica s svojim ciljnim delovanjem prispeva k uresničevanju vizije lokalne skupnosti, ker pozna lokalno okolje in izzive lokalne skupnosti, kar temelji na analizi potreb.

1.2.2. Vizija

Pri udejanjanju poslanstva nas vodi usmeritev v **odličnost** tako, da bomo prepoznani in uveljavljeni po:

- prispevku k vseživljenjskemu učenju in ustvarjalnosti, posebej prispevku k povečevanju bralne pismenosti,
- zagotavljanju enake možnosti dostopa in uravnoteženosti razpoložljivih virov ter tako ustvarjanju zaupanja in vključenosti obstoječih in novih, potencialnih uporabnikov knjižnice, še posebej pa otrok in mladine, starejših ter tistih, ki zaradi različnih razlogov, tudi socialno ekonomskih, niso del (dnevne) migracije,
- knjižnici kot fizičnem prostoru – kjer je v ospredju uporabnik s potrebami, ki jih od njega zahtevajo nenehne spremembe v družbi. Tako bomo kot sodobna splošna knjižnica za lokalno skupnost njena

dnevna soba, prostor srečevanj, druženja, (vseživljenjskega) učenja, omogočali socialno vključenost, medgeneracijska srečanja ... in varen fizični javni prostor,

- knjižnici kot virtualnem prostoru, saj je zaradi razvoja informacijske tehnologije čedalje pomembnejša virtualna knjižnica in delovanje v različnih družabnih omrežjih,
- knjižnici kot aktivnem dejavniku v družbenem okolju s krepitvijo obstoječih in vzpostavljanjem novih partnerstev,
- prilagodljivosti, odzivnosti glede na potrebe v lokalni skupnosti ter izkoriščanju priložnosti v negotovem okolju (razvoj, ko/da v pravem trenutku zagrabimo pravo stvar),
- razvijanju strokovne usposobljenosti in kompetentnosti zaposlenih,
- prizadevanju in aktivnostih za zagotovitev novih, sodobnih knjižničnih prostorov – nove knjižnice.

1.2.3. Naloge

Poslanstvo in vizijo uresničuje skozi svoje naloge v teh oblikah:

- interno delo s knjižničnim gradivom (nabava, vnos v bazo podatkov, oprema gradiva, urejanje periodike, pospravljanje gradiva, odpisovanje in izločanje gradiva ...),
- izposoja gradiva (v matični knjižnici, na bibliokombiju (oskrbuje tudi DPU), Knjiga na dom),
- medbibliotečna izposoja,
- literarna srečanja, predstavitve knjig in razstave, delavnice, predavanja,
- bibliopedagoško delo (vrtec, razred na obisku, ure pravljic, počitniške delavnice, knjižnica na obisku),
- sodelovanje s šolskimi knjižničarji, učitelji in z vzgojiteljicami pri različnih projektih,
- domoznanska dejavnost (zbiranje in obdelava domoznanskega gradiva) - izraža se v gradnji domoznanske zbirke, ki je tudi prostorsko ločena od zbirk v prostem pristopu,
- publiciranje, založništvo, mentorsko delo študentom bibliotekarstva, vključenim v program javnih del, osebam, ki opravljajo delo v splošno korist ...,
- stiki z javnostmi (obveščanje medijev o dogajanju v knjižnici),
- sodelovanje z drugimi institucijami (z drugimi knjižnicami po Sloveniji, z založbami, s šolami, vrtci, Centrom za socialno delo, Varstveno delovnim centrom Kranj – enoto Tržič, Društvom diabetikov Tržič, Klubom tržiških študentov, ZKO, JSKD OI Tržič, z Društvom slovensko poljskega prijateljstva, Filozofsko fakulteto, Kulturnim društvom tržiških likovnikov, Foto klubom Tržič...),
- izobraževanje uporabnikov: za čim bolj samostojno uporabo e-portala Moja knjižnica, Cobiss opaca, podatkovnih baz Obrazi slovenskih pokrajin, Kamre, informacijsko računalniško opismenjevanje.

Svoje storitve izvaja za Občino Tržič. Na površini 155.4 km² živi 15.011 prebivalcev (1. 1. 2022). Prebivalci živijo v 35 naseljih, največje naselje je Tržič, ki ima okoli 4.000 prebivalcev.

Zbirka gradiva, ki jo knjižnica gradi postopoma skozi vsa leta delovanja, je njeno temeljno bogastvo. Nakup gradiva, obdelava, strokovna postavitev ... se izvajajo v skladu z Zakonom o knjižničarstvu (Uradni list RS št. 87/01, 96/02 in 92/15 - Zknj-1), Normativi in standardi za splošne knjižnice, Uredbo o osnovnih storitvah knjižnice (Uradni list RS št. 29/2003), v skladu z bibliotekarsko stroko, katere strategijo in razvoj usmerjajo Oddelek za izobraževanje, razvoj in svetovanje ter Oddelek za raziskave v Narodni in univerzitetni knjižnici, Inštitut informacijskih znanosti v Mariboru, zlasti pa Združenje splošnih knjižnic (prejemnik Jabolka navdiha iz rok predsednika Boruta Pahorja, december 2022).

Gradnja zbirke in izposoja gradiva je namenjena lokalnemu okolju in širše ne glede na raso, spol, starost, versko ali politično pripadnost.

Skozi gradivo in predstavitve gradiva v številnih različnih oblikah obknjižnične dejavnosti skrbi za izobraževanje, informiranje, splošno razgledanost občanov in zmanjšuje socialni razkorak med revnimi in bogatimi ter vzgaja za aktivno državljanstvo. Med seboj povezuje mnoge generacije, skrbi za medgeneracijsko sodelovanje.

Knjižnica kaže močan interes za odpiranje v lokalno skupnost in sodelovanje z javnimi ustanovami, društvi, posamezniki.

1.2.4. Merljivost ciljev

Parametri za spremljanje doseganja ciljev obiska, izposoje, članstva, so statistike, pridobljene iz Cobiss3. Rezultati se številčno, v odstotkih in indeksih primerjajo glede na plan in na realizacijo tekočega leta ter primerjalno s predhodnim letom.

Primerjave med rezultati v letu 2021 in 2022 in med planiranimi in doseženimi rezultati v letu 2022 so podane posebej v poglavju 8.

Knjižnica je zavezana k oddaji vsakoletnih poročil:

- Poročilo o izvedenem nakupu/prirastu gradiva na Ministrstvo za kulturo,
- Letno poslovno poročilo o doseženih ciljih in rezultatih dela – računovodski in programski del Svetu zavoda, ustanovitelju Občini Tržič, AJPEŠ-u,
- Meritve o delu slovenskih knjižnic na NUK,
- Poročilo o delu slovenskih potujočih knjižnic Sekciji za potujoče knjižnice pri ZBDS,
- Meritve izpolnjevanja pogojev za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe (RAZVID) v NUK.

1.3. Vodstvo knjižnice in organi upravljanja

Knjižnico od 18. decembra 2010 vodi direktorica Marinka Kenk-Tomazin, univ. dipl. bibliotekarka, ki opravlja naloge poslovnega in strokovnega direktorja knjižnice.

Svet knjižnice v sestavi 2020 - 2024:

predstavniki zaposlenih delavcev:

Sabina ŠOLAR,

Aleš AHČIN,

Andreja ŠTEFE,

predstavniki strokovne in zainteresirane javnosti:

Tanja AHAČIČ, predsednica

Dina PINTARIČ,

Tatjana ŽAGAR,

predstavniki ustanovitelja:

Marija FRANTAR

Drago GORIČAN,

Miha GROS.

1.4. Pravne podlage

(zakonske, pravne in vsebinske podlage kot izhodišča za delovanje zavoda)

- Zakon o zavodih (Ur. l. RS št. 12/91, 8/96),
- Zakon o knjižničarstvu (Ur. l. RS št. 87/01, 96/02) in Zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o knjižničarstvu (ZKnj-1A) (Ur. l. RS, št. 92/15),
- Zakon o uresničevanju javnega interesa za kulturo (ZUJIK) (Ur. l. RS št. 77/07 in spremembe in dopolnitve 56/08, 4/10, 20/11, 111/13, 68/16, 61/17)
- Uredba o osnovnih storitvah knjižnic (Ur. l. RS št. 29/03),
- Pravilnik o pogojih za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe (Ur. l. RS št. 73/03, 73/03, 70/08 in 80/12),
- Pravilnik o spremembah in dopolnitvah Pravilnika o pogojih za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe (Ur. l. RS, št. 70/08),
- Pravilnik o osrednjih območnih knjižnicah (Ur. l. RS št. 88/03),
- Uredba o metodologiji za določitev osnov za izračun sredstev za izvajanje javne službe na področju kulture (Ur. l. RS 100/03),
- Pravilnik o razvidu knjižnic (Ur. l. RS 105/03),
- Strokovna priporočila in standardi za splošne knjižnice (za obdobje 2018 – 2028)

- Zakon o avtorskih in sorodnih pravicah (148. in 153. člen, Ur. l. RS št. 217/95),
- Zakon za uravnoteženje javnih financ (Ur. l. RS 40/12),
- Izhodišča Priprava finančnih načrtov posrednih proračunskih uporabnikov,
- Slovenske splošne knjižnice za prihodnost: strategija razvoja splošnih knjižnic 2013-2020.
- Nacionalni program za kulturo.

1.5. Akti knjižnice

- Odlok o ustanovitvi javnega zavoda Knjižnica dr. Toneta Pretnarja (Ur. l. RS 73/03),
- Pravilnik o notranji organizaciji in sistemizaciji delovnih mest,
- Pravilnik o računovodstvu,
- Pravilnik o postopkih in ukrepih za zavarovanje osebnih podatkov,
- Pravilnik o varovanju zaupnih in osebnih podatkov ter varovanju dokumentarnega gradiva,
- Katalog osebnih podatkov Knjižnice dr. Toneta Pretnarja,
- Navodila za oddajo javnega naročila po enostavnem postopku in postopku zbiranja ponudb z dokumentacijo,
- Navodilo za izločanje in odpis knjižničnega gradiva,
- Pravilnik o popisu,
- Izjava o varnosti z oceno tveganja,
- Požarni red,
- Pravilnik o splošnih pogojih poslovanja Knjižnice dr. Toneta Pretnarja,
- Poslovnik o delu Sveta javnega zavoda Knjižnica dr. Toneta Pretnarja,
- Pravilnik o volitvah in odpoklicu članov predstavnikov delavcev v Svet zavoda,
- Pravilnik o načinu dajanja informacij za javnost,
- Pravilnik o razporejanju in evidentiranju delovnega časa,
- Strategija razvoja Knjižnice dr. Toneta Pretnarja za obdobje 2021-2025.

2. KNJIŽNIČNA ZBIRKA 2022

2.1. Obseg knjižnične zbirke

Zbirka knjižnice se gradi z nakupi, darovi, vsako leto se nekaj gradiva odpiše zaradi zastaranosti ali uničenosti. Po prejšnjih Standardih za splošne knjižnice je bilo priporočeno razmerje v zbirki 30 % gradiva za otroke in 70 % za odrasle ter znotraj teh dveh skupin 60 % strokovnega gradiva in 40 % leposlovja. Nova Strokovna priporočila in standardi za splošne knjižnice (2018–2028) dopuščajo, da se pri oblikovanju zbirke in ostalega programa vsaka knjižnica prilagaja in zadovoljuje interese oziroma specifične svojega lokalnega okolja.

2.1.1. Enote / izvodi

Na dan 31. 12. 2022 zbirka gradiva Knjižnice dr. Toneta Pretnarja vsebuje 82.679 enot (60 knjig/m → 1.381 m polic). Na prebivalca Občine Tržič (15.011 prebivalcev - SI STAT 1. 1. 2022) je v zbirki 5,5 izvodov gradiva. (Po Standardih naj ima zbirka (najmanj) 4 enote knjižnega in 0,4 enote neknjižnega gradiva na prebivalca.) Za otroke je 24.084 enot (29,1 %), za odrasle 58.591 enot gradiva (70,9 %).

Gradivo	Otroci	Odrasli	Drugo	Enote	%
Knjižno	22.364	53.676	1	76.041	92,00
Neknjižno	1.720	4.915	3	6.638	8,00
SKUPAJ	24.084	58.591	4	82.679	100,00
%	29,10	70,90	-	100,00	100,00

Knjižnega gradiva je 76.041 enot (znotraj tega je 2.126 izvodov serijskih publikacij - časniki, časopisi, revije). Neknjižno gradivo (6.638 enot oz. 8 %) sestavlja 5.966 enot avdiovizualnega gradiva, 92 elektronskih publikacij na fizičnem nosilcu in 580 izvodov drugega neknjižnega gradiva.

	Strokovno gradivo	Leposlovje	SKUPAJ
Otroci	7.990	16.094	24.084
Odrasli	28.777	29.814	58.591
Drugo	3	1	4
SKUPAJ	36.770	45.909	82.679
%	44,50	55,50	100,00

Strokovnega gradiva je 36.770 (44,50 %), leposlovja 45.909 enot (55,50 %).

V letu 2022 je bilo na/v zalogi 1.100 licenc e-knjig, ki ne dobijo inventarne številke. Knjižnica je pri e-knjigah posredovalec gradiva, ne lastnik, licence so zakupljene za dobo treh let. V fondu je tudi 439 zvočnih knjig preko Audibook-a.

5.369 enot referenčnega gradiva (Č, D, T, Z) se uporabnikom posodi za uporabo v čitalnici in le izjemoma na dom.

2.1.2. Naslovi

V 82.679 enotah je zajetih 62.319 različnih naslovov. 75,37 % naslovov je tako v 1 izvodu, 24,63 % pa v več izvodih, največkrat v dveh.

2.1.3. Lokacija gradiva

oddelek	enot / izvodov
S - splošni oddelek	33.694
P – oddelek za otroke in mladino	19.212
B - potujoča knjižnica	5.997
Č - čitalnica	2.584
D - depo, domoznanstvo	1.694
K - klet	16.030
Z - priročna zbirka	797
T - trezor	294
PSS - Pretnarjeva spominska soba	2.377
skupaj	82.679

ni v prostem pristopu	enot / izvodov
B - potujoča knjižnica	4.065
Č - čitalnica	2.584
D - depo, domoznanstvo	1.694
K - klet	16.030
Z - priročna zbirka	797
T - trezor	294
PSS - Pretnarjeva spominska soba	2.377
skupaj	27.841

33,67 % (!) (leta 2020 – 26 %, leta 2021 - 32,29 %) gradiva ni v prostem pristopu - hrani se v kleti, trezorju, v te odstotke je vključen tudi tisti del fonda potujoče knjižnice, ki ni na vožnji in gradivo Pretnarjeve spominske sobe.

Domoznansko gradivo, nadvse pomembno za lokalno skupnost, hranimo: v čitalnici 437 enot, v depolu je 1.694 enot, kot domoznansko se šteje tudi gradivo v Pretnarjevi spominski sobi, to je 2.377 enot. Skupaj 4.508 enot.

2.2. Prirast knjižnične zbirke

2.2.1. Prirast v celoti

Zbirka se povečuje z nakupi in tudi z darovi, skupaj smo v letu 2022 na novo pridobili 3.145 enot, vštete so elektronske in zvočne knjige. Ko odštejemo odpis (3.084 enot), je realno povečanje zbirke 61 enot. Prirast na knjižnično zbirko je 3,8 %.

2.2.1.1. Prirast enot gradiva po načinu pridobitve

	OTROCI		ODRASLI		SKUPAJ
	stroka	leposlovje	stroka	leposlovje	
Nakup (N)	315	566	585	610	2.076
Subvencija (S)	10	34	155	177	376
Dar	19	113	113	236	481
Drugo	0	0	1	0	1

Elektronske knjige (N)	0	14	12	75	101
Zvočne knjige (N)	1	51	17	38	107
E - baze podatkov (N)			3		3
SKUPAJ	345	778	886	1.139	3.145

Prirast po inventarnih knjigah je 2.934 enot, saj e-knjige, zvočne knjige in e-baze podatkov ne prejmejo inventarne številke, čeprav gre za nakup in tudi dejansko povečajo nabor gradiva.

2.2.1.2. Prirast enot v razmerju otroci : odrasli

	Knjižno in neknjižno gradivo	Elektronske in zvočne knjige in e-baze podatkov	SKUPAJ	V %
Otroci	1.877	66	1.943	61,78
Odrasli	1.057	145	1.202	38,22
SKUPAJ	2.934	211	3.145	100,00

2.2.1.3. Prirast enot v razmerju strokovno gradivo : leposlovje

	Knjižno in neknjižno gradivo	Elektronske in zvočne knjige	SKUPAJ	V %
Strokovno gradivo	1.198	33	1.231	39,14
Leposlovje	1.736	178	1.914	60,86
SKUPAJ	2.934	211	3.145	100,00

2.2.1.4. Prirast po oddelkih oziroma po inventarnih knjigah

	enot
monografske publikacije	1.494
otroški oddelek	786
neknjižno gradivo	140
bibliobus	426
serijske publikacije	88
SKUPAJ	2.934

2.2.2. Prirast z nakupom

2.2.2.1. Načrt nakupa

Nakup gradiva načrtujemo tako po Standardih kot po Pravilniku o pogojih za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe, obenem se zavedamo, da je zaradi upada javnofinančnih prihodkov edino realen načrt, ki je oblikovan v obsegu pridobljenih sredstev v predhodnih let. Nakup gradiva se kar najbolj zvesto vodi po razmerjih strokovno gradivo in leposlovje 60 : 40, razmerje med gradivom za odrasle in gradivom za otroke 70 : 30. Letni načrt nakupa gradiva za leto 2022 je bil dosegljiv na domači strani knjižnice. Nakup gradiva sodi med investicije (oprema knjižnic).

Načrt nakupa za leto 2022 je bil tak:

15.320 Ministrstvo za kulturo
45.031 Občina Tržič
60.351 skupaj

Ob predvideni povprečni ceni 21,00 € in načrtovanih 60.531 € (od tega 3.500 € namenjenih za dostop do portala Biblos in nakup e-knjig) je knjižnica načrtovala prirast z nakupom za 2.837 enot gradiva. Po zvrsti gradiva pa 2.397 enot knjižnega in neknjižnega gradiva in 100 naslovov periodike. Načrtovan je bil tudi nakup 340 licenc oziroma naslovov e- in audio- knjig, ki ne dobijo inventarne številke in se v skupni statistiki prirasta

ne vidijo. Ob morebitni doseženi drugačni povprečni ceni na enoto gradiva je nakup temu primerno višji/nnižji.

Nakup	enot	povprečna cena 21 €
Knjižno in neknjižno gradivo	2.397	50.351
Tekoče serijske publikacije (naslovi)	100	7.000
E-knjige (10,30 € na enoto)	340	3.500
Skupaj	2.837	60.351

	realizacija 2021	plan 2022	indeks p22/r21
Nakup knjižničnega gradiva (z e-knjigami)	2.966	2.837	95,65

2.2.2.2. Realizacija nakupa

2.2.2.2.1. Pridobljena sredstva

Pridobljena sredstva za nakup gradiva	€
Ministrstvo za kulturo	19.233,00
Občina Tržič	45.031,00
SKUPAJ	64.264,00

plan 2022	realizacija 2022	indeks r/p
2.837	2.663	93,76

Pridobili smo več sredstev s strani Ministrstva za kulturo, kot smo jih pričakovali glede na razpisne pogoje. S pridobljenimi sredstvi v višini 64.264,00 € je knjižnica kupila 2.452 enot (2.001 naslov) knjižnega in neknjižnega gradiva ter serijskih publikacij, 101 elektronsko knjigo (e-knjige), 107 zvočnih knjig in 3 elektronske baze podatkov. Nakup skupaj je torej 2.663 enot.

2.2.2.2.2. Povprečna cena gradiva

Povprečna cena vsega kupljenega gradiva je 24,13 €, načrt nakupa je bil narejen na 21,00 € (2020),

Povprečna cena serijskih publikacij, zanje smo namenili 6.786,79 €, je 84,83 €. Izračunava se na naslov (80) časnika oz. revije.

Za e-knjige in zvočne knjige smo namenili/porabili 4.933,37 €. Povprečna cena elektronske knjige je 33,31 €, povprečna cena zvočne knjige pa 15,58 €.

GRADIVO/POVPREČNA CENA	€
povprečna cena e-knjige	33,31
povprečna cena zvočne knjige	15,58
povprečna cena serijske publikacije	84,83
Povprečna cena e-baze podatkov	161,45
povprečna cena gradiva brez e- in audi- knjig in e-baz (2.452 enot)	23,95
POVPREČNA CENA VSEGA gradiva (2.663 enot)	24,13

S sredstvi Ministrstva za kulturo smo kupili 812 enot: 604 enot knjižnega gradiva, 101 e-knjigo in 107 audi- oziroma zvočnih knjig, povprečna cena na izvod je 23,68 €.

Ministrstvo za kulturo: knjižno in neknjižno	604
Ministrstvo za kulturo: elektronske knjige	101

Ministrstvo za kulturo: zvočne knjige	107
MINISTRSTVO ZA KULTURO SKUPAJ	812
Občina Tržič: časopisi, strokovne revije	80
Občina Tržič, splošni oddelek in bibliobus	1.771
OBČINA TRŽIČ SKUPAJ	1.851
NAKUP SKUPAJ	2.663

1.851 enot smo kupili s sredstvi Občine Tržič, od tega za bibliobus 405 enot.

2.2.2.2.3. Nakup plan : realizacija

	plan 2022	realizacija 2022	indeks r22/p22
Nakup knjižničnega gradiva	2.837	2.663	93,87

2.2.2.2.4. Nakup otroci : odrasli

Otroci	991	37,21
Odrasli	1.672	62,79
SKUPAJ	2.663	100,00

Kupljenih je bil 991 enot za otroke in 1.672 za odrasle, razmerje nakupa mladina : odrasli je 37,21 % : 62,79 %.

2.2.2.2.5. Nakup stroka : leposlovje

Stroka	1.098	41,23
Leposlovje	1.565	58,77
SKUPAJ	2.663	100,00

Kupili smo 1.098 enot strokovnega gradiva in 1.565 enot leposlovja.

Otroci stroka	Otroci leposlovje	Odrasli stroka	Odrasli leposlovje	SKUPAJ
326	665	772	900	2.663

2.2.2.2.6. Nakup knjižno gradivo : neknjižno gradivo

Knjižno gradivo	2.321	87,16
Neknjižno	131	4,92
Elektronsko in zvočno gradivo	211	7,92
SKUPAJ	2.663	100,00

Kupili smo 2.321 enot knjižnega (87,16 %), 131 enot neknjižnega gradiva (4,92 %) ter 211 enot elektronskih knjig in baz podatkov ter zvočnih knjig (7,92 %).

2.2.2.2.7. Nakup gradiva - razmerje enote : naslovi

Enote	2.663	100,00
Naslovi	2.212	83,06

451 naslovov se pojavi v dveh izvodih, to je 16,93 % od vsega nakupa.

2.2.3. Odpis

Vsako leto je po strokovnih priporočilih narejen odpis zastarelega in uničenega gradiva, na vsakih 5 let pa po pravilniku o računovodstvu inventura celotnega knjižničnega gradiva (zadnja 2020). Gradivo, namenjeno za

odpis, je pregledano s strani tričlanske komisije. Za odpis je izbrano poškodovano gradivo, odvečni izvodi, zastarelo in nepopolno gradivo. Odpis na zbirko je bil 3,73 %.

V obdobju od 1. 1. 2022 do 31. 12. 2022 sta bila izvedena dva večja redna odpisa, poleg tega pa se je gradivo po potrebi odpisovalo sproti, preko celega leta.

Po oddelkih	naslovi	enote
splošni oddelek	492	508
oddelek za otroke in mladino	1.690	1.942
potujoča knjižnica	128	140
kletni depo	324	388
čitalnica	55	104
priročna zbirka	2	2
SKUPAJ	2.691	3.084

Po zvrsti	naslovi	enote
monografsko/knjižno	2.304	2.625
neknjižno gradivo	285	323
serijske publikacije	63	136
SKUPAJ	2.652	3.084

Vrednotenje odpisa: Na podlagi 71. člena, točke 2 Pravilnika o računovodstvu, ki je bil sprejet 1. marca 2012 in spremembami pravilnika, ki so bile sprejete 29. 12. 2015, se vrednost odpisanega gradiva izračuna na osnovi nabavne vrednosti, upošteva se odstotek povprečne cene gradiva v preteklem letu in sicer za gradivo vseh starosti 15 %. Povprečna cena gradiva v letu 2021 znaša 22,66 EUR. (cena pridobljena iz Zaključnega poslovnega poročila 2021, dosežena povprečna cena na izvod brez e- in audi-knjig).

Odpisanih je bilo 3.084 enot gradiva, odpisovali smo vse zvrsti po vseh oddelkih.

2.2.4. Prirast zbirke 2022

PRIRAST (brez e- in audi knjig)	2.934
odpis	-3.084
SKUPAJ	-150

Razlika med prirastom in odpisom 2022 je -150, kar predstavlja zmanjšanje zbirke po inventarnih številkah. Z všteti elektronskimi in zvočnimi knjigami in elektronskimi zbirkami je realno povečanje zbirke za 61 enot.

PRIRAST (z e- in audi knjigami in e-zbirkami)	3.145
odpis	-3.084
SKUPAJ	+61

3. OBISK

3.1. Obisk v celoti

V letu 2022 je bilo načrtovanih 78.000 obiskov knjižnice za izposajo gradiva, prireditve, obisk Cobiss opaca in domače strani.

Realizacija obiskov 2022, na način, kakor smo jo spremljali vsa predhodna leta, izkazuje 75.827 obiskovalcev knjižnice in je dosegla 105,29 % predhodnega leta. Plan je bil dosežen v 97,21 %.

Razviden je močan premik delovanja knjižnice izven zidov, v vrtce in šole, kjer izvajamo knjižno, knjižnično ter digitalno vzgojo. Vodstvo tržiških šol in vrtca, učitelji-ce in vzgojitelji-ce nas razumejo kot pomembnega dopolnjevalca njihovih vsebin.

2021/2022	obisk 21	obisk 2022	Indeks 22/21
obisk OPAC	4.061	3.915	96,40
splošni in otroški oddelek	30.398	30.102	99,03
čitalnica	15.199	15.051	99,03
potujoča	4.075	4.060	99,63
obisk interneta	25	31	124
dogodki in bibliopedagoška dejavnost	6.222	9.368	150,56
obisk za medknjižnično izposajo	180	126	70,00
SKUPAJ	60.160	62.653	104,14
domača stran	10.121	8.876	87,69
fb, youtube, tiktok, instagram	1.731	4.298	
SKUPAJ z obiskom domače strani, fb, youtube, tiktok, instagram	72.012	75.827	105,29

Primerjava obiska plan 2022/realizacija 2022

plan 2022	realizacija 2022	indeks r/p
78.000	75.827	97,21

Primerjava obiska 2021 /2022

2021	2022	indeks 22/21
72.012	75.827	105,29

Objave in ogledi vsebin knjižnice na družbenih omrežjih

VSEBINA ZA ODRASLE	ŠTEVILO OBJAV	ŠTEVILO OGLED OV
FACEBOOK	13	1.640
YOUTUBE	17	1.616
SKUPAJ	30	3.256

VSEBINA ZA OTROKE	ŠTEVILO OBJAV	ŠTEVILO OGLED OV
FACEBOOK	3	372
INSTAGRAM	1	31
YOUTUBE	6	639
SKUPAJ	10	1.042

Pri beleženju objav in ogledov na socialnih omrežjih smo posebej beležili tiste, ki so prinašale vsebine. Vsebine, s katerimi smo obveščali o in po dogodkih, so vodene pri promocijah.

Objavili smo 40 vsebin, pravljice iz knjižnice, knjižni namigi, delavnice iz knjižnice, domoznanske vsebine ... Analitika kaže, da ljudje vsebine redko gledajo do konca.

3.1.1. Obisk za izposojno novega gradiva

	2021	2022	indeks 22/21
obisk za izposojno novega gradiva	16.468	16.426	99,74

Obisk uporabnikov za izposojno novega gradiva izkazuje indeks 99,74 % z ozirom na preteklo leto.

3.1.2. Obisk dejavnosti, dogodkov

	2021	2022	indeks 22/21
prireditve, dogodki, dejavnosti	6.222	9.368	150,56

Z dejavnostmi za odrasle in otroke smo se dotaknili za polovico več občanov kot leto pred tem.

Če bi se uporabniki naših dejavnosti postavili v vrsto in se peš napotili v knjižnico, hodili v razdalji meter eden za drugim, bi bila kolona dolga dobrih 9 kilometrov. Ker je veliko dejavnosti namenjenih otokom, ki zavzamejo malo manj prostora, pa nekaj manj.

3.1.3. Fizični obisk knjižnice

Fizično občani obiskujejo knjižnico za izposojno in vrnitev gradiva, rezervacijo in naročilo, dvig rezerviranega ali naročenega gradiva, medknjižnično izposojno, uporabo računalnikov, prireditve, obisk čitalnice.

FIZIČNI OBISK	Obisk 21	Obisk 22	indeks 22/21
Celoten obisk	60.160	62.653	104,14
- OPAC	-4.061	-3.915	96,40
SKUPAJ s prireditvami	56.099	58.738	104,70

4. IZPOSOJA

4.1. Izposoja v celoti

Za leto 2022 je knjižnica načrtovala izposojno 280.000 enot knjižničnega gradiva. Rezultat je 172.378 enot. Pod izposojno razumemo izposojno novega gradiva, podaljšanje, določitev novega datuma vrnitve izposojenemu gradivu ter podaljšanje preko portala Moja knjižnica, pa tudi uporabo gradiva v čitalnici, ki ga ne posojamo na dom. Skupna izposoja oz. uporaba gradiva je 11 enot na občana. (I-BibSiSt-32)

	izposoja 21	izposoja 22	indeks 22/21
splošni in otroški oddelek	115.094	118.814	103,23
preko OPAC-a/Moja knjižnica	13.081	9.085*	69,45
čitalnica	25.375	26.255	103,47
potujoča knjižnica	16.179	17.022	105,21
medknjižnična izposoja	219	162	73,06
Biblos - e-knjige in audibook	1.110	1.040	94,55
SKUPAJ	171.056	172.378	100,77

Izposoja gradiva na splošnem in otroškem oddelku ter na potujoči knjižnici je višja za 3-5 % v primerjavi

s preteklim letom. *Iz Opaca smo prišteli le podaljšanja gradiva. Člani so manj izražali potrebo po gradivu iz drugih knjižnic (MKI), malo manj so si izposodili elektronskih in zvočnih knjig. Izposoja na bibliobusu znes 9,87 % od celotne izposoje.

Primerjava izposoje plan 2022/realizacija 2022

plan 2022	realizacija 2022	indeks r/p
280.000	172.387	61,57

Primerjava izposoje 2022/2021

2021	2022	2022/2021
171.056	172.378	100,77

4.1.1. Izposoja gradiva na dom

V letu 2022 je povprečna izposoja na dom, preračunana na 2.511 aktivnih članov knjižnice, 58 enot na člana. Če izposojene enote razdelimo med vse občane, pride 9,73 enot na občana. Izposoja gradiva na dom je bila za skoraj 5 % višja kot leto pred tem. Obrat knjižnične zbirke je 1,77.

Izposoja na dom (brez čitalnice)	2021	2022	indeks 22/21
	139.448	146.123	104,87

Izposoja na dom po zvrsti gradiva		
	knjige in brošure	136.007
	serijske	3.328
	neknjižno	5.586
	skupaj	144.921
	e- knjige	920
	audibook	120
	medknjižnična izposoja	162
	skupaj	146.123

4.1.1.1 Izposoja na knjigomatu in izposoja iger

Na knjigomatu je bilo narejenih 5.271 izposoj in zabeleženih 10.537 vračil gradiva. Izposoja družabnih iger – od oktobra do decembra 2022 → izposojenih 43 družabnih iger.

4.1.1.2. Podaljševanje izposoje

Število podaljšanj od skupne izposoje na dom (146.123) je 81.103, v deležu je to 55,50 %.

4.1.1.3. Izposoja gradiva na dom - novi naslovi

ODDELKI	skupaj
splošni in otroški oddelek	53.309
bibliobus	8.337
drugo	2.172
SKUPAJ	63.818

63.818 izposojenih novih naslovov predstavlja 4,25 enot gradiva na vsakega Tržičana (15.011) ali 24,41 naslovov na člana knjižnice (1 knjiga na 2 tedna). V deležu od celotne izposoje na dom pa predstavlja izposoja novih naslovov 43,67 %.

4.1.1.4. Izposoja gradiva na dom – odrasli : otroci, mladina

IZPOSOJA 2022	gradivo za odrasle	gradivo za otroke in mladino	skupaj
leposlovje	60.612	38.102	98.714
strokovno gradivo	22.175	24.032	46.207
SKUPAJ	82.787	62.134	144.921
%	57,12	42,88	100,00

Odrasli si skupno izposodijo 57,12 % (2021 61,91 %) gradiva, otroci pa 42,88 % (2021 38,09 %).

4.1.2. Izposoja e-knjig in zvočnih knjig

	2021	2022	indeks 22/21
elektronske knjige	976	920	94,26
zvočne knjige	134	120	89,55
SKUPAJ	1.110	1.040	94,55

Izposoja elektronskih in zvočnih knjig se je zmanjšala za 5,45 % glede na 2021.

5. UPORABNIKI, ČLANI

Občani (lahko) obiskujejo knjižnico vse življenje, v različnih obdobjih z različnimi nameni. Uporabniki knjižnice so člani knjižnice in drugi obiskovalci.

5.1. Člani

Član knjižnice (lahko) postane vsak, ki s podpisom potrdi, da bo upošteval pravila poslovanja knjižnice. Članstvo je individualno in omogoča izposojanje gradiva na dom. Člani prihajajo v prvi vrsti za izposojanje gradiva na dom, poslužujejo se serijskih publikacij, časopisov in časnikov v čitalnici.

5.1.1. Aktivni člani

Aktivno članstvo se je zadnje leto rahlo povečalo, zlasti pri mladini do 15. leta.

5.1.1.1. Aktivni člani: otroci / odrasli

	2021	2021 v %	2022	2022 v %
mladina do 15. leta	716	29,66	890	35,44
odrasli	1.698	70,34	1621	64,56
skupaj	2.414	100,00	2.511	100,00

5.1.1.2. Aktivni člani – plan / realizacija

Za leto 2022 smo načrtovali 18 % včlanjenih občanov in občank Tržiča: 2.700 (od 15.003). To so tisti, ki si izposojajo knjižnično gradivo. Realizacija je 2.511 članov, splošno knjižnico s pionirskim oddelkom je obiskovalo 2.351 članov, aktivnih na potujoči knjižnici je bilo 319. Seštevek posebej po oddelkih je večji od skupnega števila, saj nekateri člani obiskujejo tako potujočo knjižnico kot matično in je 2.670. Realizacija je

16,73 % včlanjene populacije občanov Tržiča v 2022 (15.011). Indeks realizacija : plan včlanjenih prebivalcev je 93,00.

plan 2022	v % od 15.003 prebivalcev	realizacija 2022	v % od 15.011 prebivalcev	indeks r/p
2.700	18,00	2.511	16,73	93,00

5.1.1.3. Aktivni člani - primerjava 2022/2021

V primerjavi s predhodnim letom se je članstvo povečalo za dobre 4 %.

leto	2021	2022	r22/r21
aktivni člani	2.414	2.511	104,02

5.1.1.4. Aktivni člani po statusu - primerjava 2022/2021

	aktivni člani 2021	aktivni člani 2022	2022/2021
zaposleni	757	749	98,94
študenti	123	113	91,87
srednješolci	274	287	104,74
upokojenci	309	318	102,91
nezaposleni	114	100	97,72
drugo (gospodinje, tuji državljani)	65	79	121,54
predšolski otroci	136	179	131,62
osnovnošolci	710	824	116,06

Razveseljivo je, da se je povečalo zlasti aktivno članstvo pri predšolskih otrocih in osnovnošolcih. Njim namenimo res veliko svojih dejavnosti in upamo, da rezultirajo v povečanem vpisu.

5.1.2. Novo vpisani člani

Novo vpisanih članov v letu 2022 je bilo 384; 356 na splošnem in otroškem oddelku in 28 na bibliobusu.

leto	2021	2022	r22/r21
novi člani	292	384	131,51

Primerjava po statusu 2022 in 2021

	novi člani 2021	novi člani 2022	2022/2021
zaposleni	82	92	112,20
študenti	12	12	100
srednješolci	17	26	152,94
upokojenci	37	31	83,78
nezaposleni	9	12	133,33
drugo (gospodinje, tuji državljani)	15	11	73,33
predšolski otroci	31	67	216,13
osnovnošolci	89	133	149,44

Novo vpisanih članov v celoti je bilo leta 2022 31,5 % več kot 2021, porast novo vpisanih je procentualno viden zlasti pri predšolskih otrocih in osnovnošolcih, tudi pri srednješolcih.

5.2. Uporabniki

Poleg izposoje gradiva, za kar morajo biti posamezniki člani knjižnice, mnogi občani obiskujejo knjižnico, da se srečajo z avtorji, na predavanjih, v delavnicah, otroci prihajajo na ure pravljic, dramatizirane igrice, ustvarjalne počitniške delavnice, na ure knjižne in knjižnične vzgoje, knjižničarji pa v vrtce in šole, Dom Petra Uzarja in Varstveno delovni center ... Tu smo dosegli 9.368 obiskovalcev, najmlajših 7.054, odraslih 2.314. Obisk je zabeležen v tabelah (priloge) in opisan pod 7. Program.

realizacija 2021	plan 2022	realizacija 2022	r22/r21	r22/p22
6.222	7.200	9.368	150,56	130,11

6. POTUJOČA KNJIŽNICA OZ. BIBLIOKOMBI

Splošna knjižnica organizira dostopnost knjižnične dejavnosti za vse prebivalce na svojem območju kot samostojni javni zavod. Kadar so na območju splošne knjižnice naselja oziroma območja naseljena tako, da tvorijo zaključeno celoto z več kot 1.500 prebivalci, ki so več kot 4 km oddaljena od osrednje knjižnice, organizira knjižnica izposojevališča oziroma krajevne knjižnice, ter postajališča potujoče knjižnice za naselja z manjšim številom prebivalcev.

Knjižnica dr. Toneta Pretnarja ima od leta 1975 (12. maj 1975, takrat je obiskovala 10 naselij) organizirano službo potujoče knjižnice. Vsak drugi polni teden v mesecih september - junij (20 tednov na leto) obiše 18 krajev v občini Tržič in stoji na 26-tih postajališčih. Izposojevališče – premična zbirka v Domu Petra Uzarja - je od 2018 pridružena dejavnosti bibliobusa, je eno od njegovih izposojevališč, postajališč. Idejo, da gre bibliokombi na pot tudi julija in avgusta 2020, da nadomestimo spomladanski izpad zaradi korone, smo s sklepom Sveta zavoda knjižnice spremenili v stalnico.

Temeljni cilj te oblike knjižnične oblike je oskrbeti oddaljenejša / manj mobilne občane s knjižničnim gradivom. Vse bolj se oblikuje kot osebna storitev: člani predhodno gradivo rezervirajo ali naročijo po telefonu, bibliotekar jim ga ob prihodnjem obisku dostavi. Dopolnjuje se tudi s storitvijo Knjiga na dom, namenjeno tistim, ki ne morejo sami po gradivo, bolnim in ostarelim. Tudi sicer potujoče knjižnice v prvi meri pokrivajo potrebe otrok in starejših občanov. Potujoči knjižničar občasno z bibliokombijem obiše tudi skupine vrtcev, da spoznajo čudež knjižnice v malem. Svoje obiskovalce vabi in vključuje v Bralno značko za odrasle, v Družinsko branje.

Zbirka oz. zaloga za potujočo knjižnico vsebuje 5.997 enot oz. 5.896 naslovov.

Nakup gradiva za bibliobus/bibliokombi Občina Tržič financira v višini 7.000 €. Z vsakoletnim nakupom novega gradiva skušamo ponudbo na bibliobusu čim bolj približati tisti, ki so jo deležni obiskovalci osrednje tržiške knjižnice.

Prirast gradiva v letu 2022 za namene potujoče knjižnice je 426 enot, od tega 15 naslovov periodičnega tiska.

Na potujoči knjižnici je bilo 2022 319 aktivnih članov oz. 12,7 % od vseh včlanjenih v knjižnico v tem letu, na novo se je vpisalo 28 članov.

	obisk	izposoja
2019	4.546	17.743
2020	3.970	15.443
2021	4.075	16.179
2022	4.060	17.022
2022/2021	99,63	105,21

Zamenjava obstoječega vozila z novim se bo predvidoma začela v letu 2024 in bo zaključena 2025, takrat pa

bo ravno 50 let od začetka potujoče knjižnice v Trziču.

7. PROGRAM – DEJAVNOSTI, PRIREDITVE

Prireditve in vse ostale oblike delovanja, ki so poleg izposoje vidne navzven, sodijo v poslanstvo knjižnice – poslanstvo izobraževanja, spodbujanja branja, vzgoja bralne kulture, uporaba knjižnice. Opredeljujeta jih 12. in 16. člen Zakona o knjižničarstvu. Občanom Trziča in drugim, mladim in starejšim, knjižnica ob knjigah in drugem knjižničnem gradivu na številnih večerih in različnih dejavnostih predstavi pomembna, vredna, aktualna dela in avtorje, se dotakne sveta skozi potopisna predavanja, predavanja na temo telesnega in duševnega zdravja ... ali preprosto omogoča druženje (slabovidni in slepi). V knjižnico in Trzič tako pridejo številni gostje in sodelujoči, sodelovalno se povezujemo z mnogimi društvi, ustanovami, posamezniki ... Knjižnica je zaradi vseh teh oblik zelo živa in odprta ustanova.

7.1. Načrtovano

Načrtovali smo glede na prakso predhodnih let, glede na raznolike zvrsti dejavnosti, z vizijo, da pokrijemo raznovrstne ciljne skupine glede na njihovo starost, spol, interese, potrebe ...

Za otroke in mladino

- ure pravljic: od januarja do maja in od oktobra do decembra enkrat tedensko v osrednji knjižnici,
- knjižničar-ka na obisku v vrtcu, šolah,
- počitniške delavnice med šolskim letom,
- vrtec na obisku - predstavitev knjižnice otrokom iz vrtcev po dogovoru,
- razred na obisku - slovenski projekt za sedmošolce »Rastem s knjigo«,
- literarni gost ali druge vrste ustvarjalec za tržiške osnovne šole,
- razstave knjižničnega gradiva za spodbujanje kakovostnega branja,
- računalniško opismenjevanje za program Cobiss ob obiskih razredov v knjižnici,
- S knjigo do branja in znanja, slikanica za prvošolce,
- domoznanstvo: Zgodbe o Tonetu – seznanjanje z dr. Tonetom Pretnarjem, ciljna skupina so šestošolci tržiških osnovnih šol.

Za odrasle

- literarni večeri - predstavitve knjig, založb in avtorjev,
- potopisna predavanja,
- poljudno strokovna predavanja ob gradivu o zdravju, prehrani, vrtnarstvu, ekologiji,
- predavanje za starše prvošolcev Vzgajanje bralca,
- bralna značka za odrasle Knjiga pojdi med Trzičane,
- individualno in skupinsko računalniško opismenjevanje,
- tematski večeri,
- priložnostne razstave o knjižničnem gradivu in ustvarjalcih,
- sprejem in predstavitev Pretnarjevega nagrajenca (v sodelovanju z Asociacijo Velenika in Občino Trzič),
- knjižnica – prostor za vse: namenjeno posameznikom, ki želijo svoja dela ali delovanje predstaviti v knjižnici. Na voljo jim je knjižnični prostor, vabila in obveščanje medijev, program večera morajo imeti v večji meri izdelan sami,
- v Domu Petra Uzarja pogovor o(b) zgodbi Branje-kramljanje,
- prostor dajemo za srečevanje raznih društev (Društvo slepih in slabovidnih ...)

- posebni dnevi, ko podarjamo knjige in/ali članarine,

Programski in finančni plan za leto 2022 (pripravljen in odobren jeseni 2020)

DEJAVNOSTI ZA ODRASLE (vodijo strokovni delavci)	plan 2022
literarni večeri in večeri z lokalnim okoljem	14
predavanja - potopisna in drugo	9
bralni krožek v DPU Branje-kramljanje	20
izredne prireditve	4
domoznanstvo	20
individualna računalniška pomoč (glede na povpraševanje)	-
Pretnarjev nagrajenec	1
Bralna značka za odrasle - Knjiga, pojdi med Tržičane	1
Knjiga na dom (glede na povpraševanje)	-
Digitalno=realno=normalno	1
skupaj	70

DEJAVNOSTI ZA ODRASLE (potekajo brez aktivne udeležbe strokovnih delavcev knjižnice)	plan 2022
Društvo slepih in slabovidnih	9
Društvo diabetikov Tržič	9
skupaj	18

7.2. Realizacija dejavnosti za odrasle

K realizaciji načrtovanih dogodkov smo pristopali raznoliko, raznovrstno, živahno, ostajali odprta in živa ustanova. Odlično začeta izobraževanja za uporabo pametnih telefonov in tablice za starejše občane v letu 2020 smo nadaljevali v 2022 tako v skupinski obliki kot individualno. V Dom starejših občanov Petra Uzarja smo poleg bralnega krožka šli tudi s predvajanjem filmov o tržiških ljubiteljskih kulturnikih.

Realiziran program za odrasle z datumi, avtorji, naslovi, številom obiskovalcev ter sodelujočih, je natančno podan v prilogah. Posamezne dejavnosti so se številčno drugače realizirale, ponekod pomnožile, drugod razredčile, kot je bilo načrtovano (npr. Društvo diabetikov Tržič se je začelo srečevati v drugih prostorih). Prožnost in ne slepo držanje plana je gotovo prava smer. Gostov, izvajalcev in nastopajočih na prireditvah za odrasle je bilo 72.

ODRASLI	ŠTEVILO	Obiskovalci	Gostje
LITERARNI VEČERI	14	407	31
PREDAVANJA	9	148	13
DIGITALNO = REALNO = NORMALNO - DOGODEK	1	102	0
DIGITALNO = REALNO = NORMALNO - SKUPINSKO IZOBRAŽEVANJE	36	476	

BRALNI KROŽEK	28	428	
IZREDNE PRIREDITVE	11	605	28
DOMOZNANSTVO	20	54	
INDIVIDUALNA RAČUNALNIŠKA POMOČ	35	37	
BRALNA ZNAČKA ZA ODRASLE	1	57	
KNJIGA NA DOM	1	60	
	156	2.314	72

	2021	plan 2022	2022	r22/r21	r22/p22
literarni večeri	14	14	14	100	100
potopisna in druga predavanja	9	9	9	100	100
SKUPNO	23	23	23	100	100

7.2.1. Literarni večeri - predstavitev knjig in avtorjev

Natančen popis vseh dogodkov, tudi literarnih večerov, kot so se vrstili v letu 2022, je podan v prilogi k temu poročilu. V pisnem delu naj bo izpostavljenih nekaj od njih.

7.2.1.1. Iztok Tomazin: Na meji, 8. februar – slovenski kulturni praznik

V popoldanskih urah smo v počastitev slovenskega kulturnega praznika pripravili predstavitev knjige Iztoka Tomazina Na meji: Tihotapske in druge mejaške zgodbe od Karavank do Himalaje. Iztok Tomazin je Tržičan, zdravnik, vrhunski alpinist, himalajec, gorski in letalski reševalec, predavatelj, publicist in pisatelj. Zivi v Križah. Poleg opravljanja zdravniškega poklica in gorskega ter helikopterskega reševanja je aktiven alpinist in smučar. V 47 letih je opravil več kot pet tisoč alpinističnih vzponov in smučarskih spustov, mnoge vrhunske v domačih gorah in Himalaji. Je tudi navdušen prosti letalec, jadralni padalec in BASE skakalec. Napisal je več kot sto strokovnih medicinskih in leposlovnih člankov ter osem knjig. Za pesniško zbirko Iskanje Šambale mu je predgovor napisal sam Dalaj Lama. Na poklicnem področju je specialist družinske in urgentne medicine, magister javnega zdravstva in doktor znanosti iz urgentne medicine ter primarij.

V debeli uri nam je avtor pripovedoval mnoge zanimive zgodbe iz svojih švercarskih časov, posvetil jih je spominu na prav takrat preminulega očeta. Dogodki z domoznansko tematiko so vedno odlično obiskani. Tudi tokrat ni bilo drugače.

7.2.1.2. Obrazi slovenskih pokrajin: Romana in Lojze Krajncan

Portal Obrazi slovenskih pokrajin je združil (združuje) osem regijskih spletnih biografskih leksikonov, ki so nastajali v osrednjih območnih knjižnicah: Celjskozasavski.si, Dolenjski biografski leksikon, Gorenjci.si, Koroški biografski leksikon, Pomurci.si., Primorci.si, Spodnjepodravci.si in Štajerci.si.

Od jeseni 2021 pa želimo gorenjske knjižnice promovirati portal Obrazi slovenskih pokrajin tako, da gostimo oziroma predstavimo žive oblike v živo. Dogodek prenašamo v živo vse gorenjske knjižnice na YouTube kanalu. V naši knjižnici smo februarja 2022 gostili dva izjemna ustvarjalca na glasbenem področju, domačinko Romano Krajncan in njenega moža Lojzeta Krajncana. Pogovorni večer z njima je vodila novinarka Maja Stepančič. Vredno obiska in ogleda. Izjemna energija in ustvarjalnost gostov.

Foto: Romana in Lojze Krajncan in novinarka Maja Stepančič

7.2.1.3. Sprejem Pretnarjevega nagrajenca

Septembra 2021 je Aleš Šteger v Velenju prejel mednarodno Pretnarjevo nagrado 2021 in častni naslov »ambasador slovenske književnosti in jezika«. Nagrado podeljuje Književna asociacija Velenika in Ustanova Velenjska knjižna fundacija od leta 2004 na pobudo Iva Stropnika. Posvečena je spominu dr. Toneta Pretnarja, slovenskega literarnega zgodovinarja, verzologa in prevajalca, po katerem nosi ime knjižnica. Zaradi vpetosti nagrajenca v mednarodni prostor, mnogih obveznosti in Covid situacije, vsakoletnega svečanega sprejema nismo mogli pripraviti v letu 2021. Po nekaj preložitvah terminov nam je to uspelo v torek, 1. marca 2022.

Najprej smo pripravili pogovor z nagrajencem, slovenskim pisateljem, esejistom, kritikom, prevajalcem, književnim urednikom, popotnikom in renomiranim pesnikom tako v domačem, kot v tujem prostoru ter enim od najbolj prevajanih sodobnih slovenskih ustvarjalcev. Je tudi soustanovitelj in programski direktor založbe Beletrina ter idejni in umetniški vodja pesniškega festivala Dnevi poezije in vina. Sodeluje pri mednarodnem literarnem festivalu Fabula in mednarodni pesniški platformi Versopolis. Sodeluje z mnogimi umetniki in je prejemnik številnih slovenskih in tujih nagrad.

Po pogovoru je sledil performans Pričevanje, ki sta ga skupaj izvedla Aleš Šteger in Jure Tori. Jure Tori je vrhunski harmonikar in komponist. Njegove pesmi izhajajo v učbenikih za harmoniko, njegova glasba je prisotna v animacijah in raznih dokumentarnih oddajah. Je član »folk punk polka rock« skupine Orlek, sodeluje z različnimi glasbeniki in igra raznovrstno glasbo.

Foto: Jure Tori in Aleš Šteger

7.2.1.4. Tadeja Brankovič: Peta olimpijada

Meseca marca smo v knjižnici gostili olimpijko, nekdanjo aktivno biatlonko Tadejo Brankovič. Skupaj z dolgoletnim športnim novinarjem RTV Slovenija Marjanom Fortinom sta predstavila njeno knjigo s pomenljivim naslovom Peta olimpijada. Peta olimpijada je bil njen boj z razpadom zakona ter s hudo boleznijo. Iz nekdanje odlične športnice in borke za življenje je v pogovoru izžarevala pozitivna energija in vsesplošni optimizem.

Bil je odličen večer, ki je ponudil tudi žarek upanja, da se bodo počasi po epidemiji k nam vrnila zanimivi dogodki, gostje in obiskovalci.

7.2.1.5. Vsi me kličejo Tona

Za dosežen jubilej (80 let) si je legendarni Tone Vogrinec zaželel knjigo o svojem zanimivem delu in življenju na področju tekmovalnega alpskega smučanja, najprej v Jugoslaviji in kasneje še v Sloveniji. V knjižnici smo novembra pripravili predstavitev knjige Vsi me kličejo Tona, o kateri sta spregovorila skupaj s soavtorjem Markom Radmilovičem. Po njunih besedah se je „tržiške predstavitev“ udeležilo rekordno število obiskovalcev, kar je nekako logično. Vsebina knjige se velikokrat dotika Tržiča, Tržičanov (zlasti prijatelja Bojana Križaja) in Zelenice.

7.2.1.6. Zvezdana Mlakar - Pogovori, ki so mi spremenili življenje

Predstavitve iskane knjige Pogovori, ki so mi spremenili življenje, se je zgodila 13. decembra v veliki dvorani. Večer smo si zamislili kot praznični večer. Soavtorja knjige Zvezdana Mlakar in Rok Smolej sta v živahni komunikaciji predstavila razloge za nastanek knjige. Zvezdana je kot voditeljica pogovorne oddaje na TV Slovenija podirala predsodke in tabuje. Prišla je tudi gostja presenečenja, Aleksandra Kocmut, ki je temeljiteje osvetlila tematiko narcizma in z njim povezanih težav. Dogodek je bil odlično obiskan, kar samo potrjuje dejstvo, da so ljudje z ekranov še vedno med najbolj prepoznavnimi in zanimivimi gosti. Ta večer smo tudi v knjižnici pripomogli k podiranju predsodkov, stereotipov in tabujev.

7.2.1.7. Potepuški okruški Irene Cerar

Pravljnični večer decembra je bil pripravljen iz predstavitve nagrajene potopisne knjige Irene Cerar – Potepuški okruški in pripovedovalskega dela večera. S knjigo, ki je nastajala sedem dolgih in pravljičnih let, nas je avtorica popeljala po obrobju slovenskega etničnega ozemlja. Pohodne poti je predstavila v povezavi z zgodovinskimi dejstvi in bogatim ljudskim izročilom. V knjigi je združila tudi svojo dejavnost pripovedovalke ljudskih

pripovedi. Za Potepuške okruške je prejela krilato želvo, nagrado za najboljšo potopisno knjigo v letu 2021, ki jo podeljuje knjižna fundacija Velenika. Obiskovalci, željni lepega, so ta večer res prišli na svoj račun.

7.2.2. Potopisna in druga predavanja

7.2.2.1. Potopisni predavanji

7.2.2.1.1. Kje je Jan?

Nekdanji novinar RTV Slovenija Jan Konečnik se je poleti 2017 odpravil na potovanje po svetu. Predstavil je zanimivo in edinstveno izkušnjo enoletnega potovanja, večino tega časa je porabil ali preživel v štirinajstih državah Latinske Amerike, nekaj tudi v Aziji in malo v Afriki. O svoji poti je pisal zelo bran blog, ki ga je objavljala MMC (RTV SLO). Zapisi so kasneje izšli v knjigi Kje je Jan? Odlično predavanje je bilo pripravljeno za sladokusce potopisnih predavanj, ki pa se teh v pokovidnih časih udeležujejo v manjšem številu, kot je bilo to običajno za čas pred izbruhom epidemije. Potopisno predavanje je bilo tokrat izvedeno skupaj z Ljudsko univerzo Tržič, v okviru Centra za medgeneracijsko učenje.

7.2.2.1.2. Camino - po francoski poti do konca sveta

Odlično potopisno predavanje z esenco duhovnega, z naslovom Camino – po francoski poti do konca sveta Zorana Furmana, dolgoletnega izkušenega predavatelja potopisnih predavanj. Romarska Jakobova pot po Španiji v knjižnici ni bila predstavljena prvič, a vsakokrat je skozi oči pripovedovalca nova in drugačna in vedno najde pot do obiskovalcev, ki jih zanima. Večer je bil zanimiv in podkrepjen s številnimi vprašanji zainteresiranih obiskovalcev. Tudi to predavanje je bilo izvedeno v sodelovanju z Ljudsko univerzo Tržič.

7.2.2.2. Sadjarstvo

Predavanje in degustacija starih in novih na škrlup odpornih sort jabolk - v jesenskem delu leta pripravljeno vrtnarsko strokovno predavanje je bilo izredno zanimivo. Naš stari znanec dr. Jan Bizjak, ki je strokovnjak sonaravnega sadno-zelenjavnega vrtnarstva in hkrati ljubitelj starih sort jabolk, je vso pozornost namenil populariziranju starih sort. Obiskovalci so jih lahko tudi degustirali. Predavanje je bilo pomembno zlasti z vidika osveščanja o sajenju starih, lokalnih in hkrati odpornih sort jablan in drugega sadnega drevja, zlasti v luči negativnih podnebnih sprememb, ki vplivajo tudi na pridelavo hrane.

7.2.2.3. Strokovni predavanji dr. Andreja Perka

7.2.2.3.1. Socialno-andragoška metoda urejanja ljudi v stiski

Dr. Andrej Perko deluje po Rugljevi metodi, ki je edinstvena na svetu in je opisana v številnih strokovnih knjigah in člankih. Doktor Rugelj je to, za nekatero sporno, a zelo uspešno metodo prakticiral 40 let pri delu s skupinami, zlasti alkoholikov. Predavatelj pravi: „Pomembno je, da se od ljudi zahteva, da delujejo.“

7.2.2.3.2. O nezvestobi

Predavanje o tej tematiki je bilo zastavljeno širše, saj se ni omejilo le na ljubezensko nezvestobo. Nezvestobo je predavatelj izpostavil kot enega ključnih razlogov za nemogoče odnose, čustveno nezrelost, zasvojenosti ... Obiskovalcem odličnega predavanja je ob koncu postalo jasno, da ima vsak od prisotnih še kar nekaj dela s seboj, kaj šele tisti, ki se predavanja niso udeležili.

7.2.2.4. Predavanje o staroverstvu

Strokovno predavanje Staroverstvo na Krasu Borisa Čoka temelji na razprodani knjigi V siju mesečine, ki je pomemben dokument staroverskega izročila v Sloveniji in redkost na področju predkrščanskih verovanj v evropskem prostoru. Boris Čok ohranja in goji staroversko dediščino Krasa. Je tudi mojster suhozidne gradnje, znanje o tem uspešno prenaša na udeležence tečajev, ki jih izvaja. Ob tem je še uspešen zbiralec ljudskega izročila. Zanimiv večer je prinesel mnogo novih spoznanj.

7.2.3. Bralna značka za odrasle, 10. sezona

Nabor knjig je obsegal 145 naslovov. Sodelovalo je 57 bralk in bralcev, 37 jih je bralno značko tudi opravilo. Skupaj so prebrali 848 knjig, v povprečju 23 knjig na bralca. Največ prebranih knjig ima bralka, ki jih je prebrala 61, naslednja deset manj, tri bralke so prebrale več kot 40 knjig. 18 jih je prebralo od 10 do 20 knjig, zgolj dva sta prebrala 7 in 8 knjig, torej sta upoštevala pravila (7 prebranih). Decembra in marca smo pripravili knjižni čajanki, prve se je udeležilo 10 bralk in bralcev, druge pa 7 bralk.

20. knjigam so bralci dali enico, nobena knjiga ni dobila dveh negativnih ocen. Povprečnih ocen je 179, največ

pa seveda petic, 649. Najbolj brane so bile med tujimi V puščavi in goščavi, Starec, ki je bral ljubezenske romane in Via mala; med domačimi Kaplan Martin Čedermac in Triglavske poti; od pesniških zbirk so bralci največkrat prebrali Prigodnice (M. Kačič) in Zeliščarko (S. Makarovič). Izkazalo se je, da bralke in bralci najraje posegajo po t. i. klasičnih delih. Knjige s gorniško tematiko so vsako leto med najbolj brani in najbolj ocenjeni. Letos je bila na seznamu tudi mladinska literatura, ki je bila zelo brana in lepo ocenjena. Največkrat sta bili prebrani knjigi Ko zorijo jagode in Prekletstvo družine LeRoy.

10. maja smo na zaključni prireditvi gostili pisatelja, kolumnista, popotnika in prevajalca Branka Gradišnika, z njim se je pogovarjal urednik Založbe Pivec, Nino Flisar. Bralke in bralci so na prireditvi prejeli priznanje za opravljeno bralno značko.

O bralni znački smo bralce redno obveščali s plakati v knjižnici, preko socialnih omrežij (Facebook, Instagram, TikTok ...), na naši domači strani ter preko MailChimpa. Vabili na obe čajanki sta bili poslani preko e-pošte, vabilo na zaključno prireditev pa je bilo poslano po navadni pošti.

Kaj o bralni znački menijo bralke in bralci?

Veliko jih je pohvalilo izbor knjig in poudarilo, da marsikatero knjigo nikoli ne bi prebrali, če se ne bi znašla na spisku. Nekateri z branjem knjig s spiska nadaljujejo tudi po koncu BZ. Všeč jim je bilo, da se z branjem vključijo v 'veliko družino', všeč jim je druženje na čajankah. Da med knjigami ni dolgčasa, da so celo zasvojeni z branjem. 'Branje je najenostavnejši način potovanja v neznane kraje, situacije, zgodbe, v katerih spoznavamo zanimive osebe in odkrivamo njihove skrivnosti. Ob tem pa spoznavamo tudi sebe in druge. Ob branju lahko živimo več življenj hkrati in si tako bogatimo dušo.'

Ob branju res lahko živimo 1.000 življenj, kot se je zapisalo R. R. Martinu.

7.2.4. Promocija gradiva

7.2.4.1. Filmska značka in Filmski vikend paket 2021/2022

V novembru 2021 smo začeli z drugo sezono Filmske značke za odrasle. Z namenom promocije filmskega gradiva je bilo v šestih filmskih žanrih vključenih 137 naslovov z letom izida 2020 in 2021. Poleg tega so sodelujoči lahko izbirali med 30. naslovi knjig, po katerih je posnet film ali serija oz. se tematika knjige navezuje na film, igralce. Pripravljena sta bila seznam filmov in zloženka. Sodelujoči v filmski znački naj bi v času od novembra 2021 do konca februarja 2022 pogledali 10 filmov (5 slovenskih in 5 tujih) in prebrali knjigo.

K sodelovanju v Filmski znački smo vabili v Tržičanu in preko naših spletnih poti in družbenih omrežij.

Ob zaključku Filmske značke smo skupaj z Bralno značko za odrasle v mesecu maju pripravili srečanje z avtorjem številnih knjig Brankom Gradišnikom. Za uspešno opravljeno filmsko značko so sodelujoči prejeli vstopnico za ogled Muzeja slovenskih filmskih igralcev v Divači, film na DVD-ju (darilo GOPARTNER-ja) ter plaketo za opravljeno Filmsko značko. V drugi sezoni je sodelovalo 8 članov knjižnice.

7.2.4.2. Predvajanje filmov (Filmski portreti ZKO Tržič)

V domu starejših občanov, Domu Petra Uzarja Tržič, stanovalcem doma enkrat mesečno predvajamo filme z domoznansko vsebino. Izbor filmov zajemamo iz arhiva knjižnice, še več pa jih hranita arhiv JSKD in arhiv ZKO Tržič, s katerima lepo sodelujemo pri izposoji in objavi.

Z ogledi filmov stanovalci doma podoživljajo svoja pretekla leta, preživeta v domačem kraju, knjižnica pa na ta način promovira svojo zbirko domoznanskega gradiva. Ogledali smo si:

- Vinko Hlebš / ZKO Tržič
- Janko Kermelj / ZKO Tržič
- Ivo Kokalj / ZKO Tržič
- Fantje s treh bregov KD Podljubelj
- Tržiški vlak in Ljubeljske dirke 1959
- Od vsakega jutra raste dan in Mestne promenade – Tržič

Vsak film si je ogledalo med 41 in 61 stanovalcev doma upokojencev. Skupaj si je filme v letu 2022 ogledalo 286 stanovalcev.

7.2.4.3. Kvizi v Domu starejših občanov in Varstveno delovnem centru

Nekoliko drugače kot med osnovnošolsko mladino poteka izvedba pripovedovanja in reševanja kvizov med starejšimi občani – v Domu Petra Uzarja Tržič (DPU). Ti poslušalci imajo drugačne potrebe. Običajno sedijo v krogu in knjižničarka jim počasi, razločno in razumljivo predstavi zgodbo. Sledi skupno reševanje kviza. Bolj kot kviz je za stanovalce DPU pomemben obisk, sprememba v vsakdanjem življenju in pripovedovanje, ki se mu povsem prepustijo.

V letu 2022 so stanovalci DPU poslušali zgodbi Janez Jalna Ovčar Marko in Cvetkova Cilka in po Milčinskem povzeto zgodbo Desetnica. Kot zadnje smo predstavili Zgodbe o Tonetu, katerih predstavitev je sovpadala s trideseto obletnico smrti Toneta Pretnarja.

Na treh srečanjih (nekaj jih je odpadlo zaradi Corone) je sodelovalo 63 stanovalcev doma.

Zgodbe o Tonetu so bile predstavljene tudi v Varstveno delovnem centru (VDC), kjer je zgodbe poslušalo in kviz reševalo 10 varovancev.

7.2.5. Obeležimo posebne dneve

7.2.5.1. Obletnica smrti Toneta Pretnarja

Na leta, ki se končajo na 5 ali 0 in z 2 ali 7, vsakič še posebej obeležimo rojstni in smrtni datum ljubega nam rojaka, po katerem se knjižnica v Tržiču imenuje. Novembra 2022 je minilo 30 let od mnogo prezgodnje smrti dr. Toneta Pretnarja. Osrednji spominski dogodek smo tokrat namenili osnovnošolcem tržiških osnovnih šol. Podrobneje je opisan pod 7.3.4.2.

7.2.5.2. Noč knjige (23. 4. 2022): Knjigobežnica

Na Svetovni dan knjig in avtorskih pravic smo v knjižnici pred stopniščem v stavbi na Balosu 4 postavili novo knjigobežnico, reciklirano in renovirano omaro, kjer se srečujeta ponudba in povpraševanje knjig, ki jih njihovi lastniki ne potrebujejo več. Njeno vsebino oskrbujejo občani sami.

7.2.5.3. Teden slovenskih knjižnic (14. - 18. november)

Obeležili smo ga z vsemi dogodki, ki so smo jih v tistem tednu izvedli.

7.2.5.4. Praznični decembrski večer

Tega že mnogo let pripravlja tržiški Kitarški ansambel Svarun in tako tudi glasbeno obogati predpraznične dni. Letošnji koncert je nosil naslov Moja lutnja in moje srce in je postregel z repertoarjem inštrumentalnih in vokalno-inštrumentalnih skladb različnih tradicij. Za konec koncerta so glasbeniki igrali svoje avtorske pesmi.

7.2.6. Digitalno je realno je normalno

7.2.6.1. Skupinska in individualna izobraževanja za uporabo pametnih telefonov, tablic ...

V letu 2022 smo marca, aprila, maja, junija, oktobra, novembra in decembra v knjižnici pripravili in izvedli izobraževanja s področja pametnih telefonov, tablic ter osnov operacijskega sistema MS Windows. Izobraževanja so potekala skupinsko in tudi individualno.

Izobraževanja so organizirana z namenom razvijanja digitalne pismenosti, ki pripomore k prijaznejšemu življenju, obenem pa želimo uporabnike naučiti sodobnih načinov elektronskega komuniciranja. Izobraževanje je namenjeno vsem, ki želijo obnoviti ali dopolniti in izpopolniti znanja pri delu s pametnimi napravami.

Cilj izobraževanja je povečati znanje s področja digitalnih vsebin ter omogočiti uporabnikom, da svojo pametno napravo spoznajo, spoznajo prednosti pametnih telefonov, tablic in računalnikov, s tem pa si olajšajo življenje in pridobivajo uporabne informacije s pomočjo pametne naprave in interneta.

V letu 2022 je tako bilo šestintrideset skupinskih izobraževanj ter petintrideset individualnih. Posameznega skupinskega izobraževanja se je udeležilo povprečno 20 slušateljev. Za posamezna izobraževanja smo zbirali prijave, nekaj posameznikov pa je prišlo na izobraževanje brez predhodne prijave, tako smo včasih težko zagotovili dovolj mest za vse slušatelje.

Vsebina izobraževanj je bila naslednja:

- Pregled in urejanje namizja pametnega telefona. Kreiranje in poimenovanje nove mape.
- Osnovne nastavitve telefona (nastavitev velikosti črk, domačega zaslona ter nastavitev obvestil).
- Uporaba orodij in pripomočkov (svetilka, budilka, beležka).
- Koledar: vnos dogodkov, nalog v koledar in nastavitev opomnikov.
- Fotografiranje, snemanje videa, urejanje fotografij. Pošiljanje fotografij preko elektronske pošte, Vibra, Facebooka, FB Messengerja in WhatsAppa.
- Nastavitev brezžične povezave z internetom (Wi-Fi).
- Družbena omrežja (Facebook, Instagram, Twitter, YouTube, TikTok).
- Komunikacije preko interneta oziroma Wi-Fija (Viber, WhatsApp, Skype).
- Uporaba trgovine Google Play. Iskanje aplikacij in kako prepoznamo najboljše aplikacije.
- Nameščanje aplikacij, brisanje aplikacij.
- Storitve v oblaku (Google Photos, Google Drive, WeTransfer).
- Uporaba WeTransferja.

7.2.6.2. Digitalno je realno je normalno 2022

Dogodek Digitalno je realno je normalno je bil v dopoldanskem času namenjen učencem tržiških osnovnih šol, v popoldanskem času pa zainteresirani širši javnosti.

V veliki dvorani so se predstavila uspešna mednarodna podjetja in ustanove: Center Noordung (virtualna resničnost, humanoidna robotka Vita), NEUROFLY (virtualni simulator letenja, ki ga vodimo z možgani), 505VR (virtualna hoja po robu nebotičnika), Triglav Lab (virtualni poleti na planiški velikanki).

Prišli so ljudje vseh starosti, med drugim tudi skupina osnovnošolcev Osnovne šole Orehek z mentorico Andrejo Urbanec ter otroci in njihovi spremljevalci iz Mladinskega centra Tržič. Obiskovalci so z veseljem preizkušali naprave, največ zanimanja je bilo za skoke na Planiški velikanki ter simulator virtualnega letenja z zmajem. S smehom in spodbujanjem drug drugega pri različnih aktivnostih so poskrbeli za odlično vzdušje.

7.2.7. Domoznanstvo**7.2.7.1. Skrita pričevanja o potresu leta 1348 v slovenskih deželah**

Pogovarjali smo se z dr. Marijo Klobčar, višjo znanstveno sodelavko pri Glasbenonarodopisnem inštitutu ZRC SAZU ter docentko za folkloristiko in mitologijo, na podlagi njenega istoimenskega članka v reviji *Studia mythologica Slavica*. V članku obravnava malo znan in raziskan dogodek, ki pa je imel močan vpliv na zgodovino slovenskih dežel in srednje Evrope. Dogodek je povezan tudi s Tržičem, s samim nastankom naselbine, ki je, tudi zaradi kroničnega pomanjkanja virov, ovit v legendo. V pogovoru z dr. Klobčarjevo smo med drugo postavili mitične dele legende v širši okvir, kar je, glede na omenjeno pomanjkanje, tudi dobrodošel doprinos k raziskovanju najzgodnejše zgodovine našega mesta. Obenem smo predstavili še lokalno ljudsko gradivo, ki se nanaša na omenjeni dogodek.

7.2.7.2. Razstava in predavanje: Ako ne pridete, vas privedejo orožniki!

Na stopnišču stavbe, v kateri se nahaja knjižnica, smo 8. septembra odprli domoznansko razstavo z naslovom *Ako ne pridete, vas privedejo orožniki!*. Pripravili sta jo kustosinji Gorenjskega muzeja iz Kranja Anja Postrak in mag. Barbara Kalan. Razstava vsebinsko prikazuje kršenje postave in zakona na Gorenjskem nekoč. Kot se je izkazalo že z lanskoletnima razstava na stopnišču, je to dodatna vsebina, ki osvešča obiskovalce stavbe in poživlja sicer pusto stopnišče. V okviru domoznanskega septembra je v knjižnici 27. septembra potekal še večer z avtoricama omenjene razstave in publikacije, ki je bila izdana ob tej priložnosti. Obiskovalcem sta predstavilo rojstvo in izvedbo ideje o projektu in večer obogatili z zanimivimi prigodami iz takratne črne kronike, obiskovalce so zanimala zlasti zgodbe iz našega, tržiškega konca.

7.2.7.3. Besedarije

V knjižnici pomembno mesto namenjamo predstavitvi domačinov, tako so se v torek, 20. 9. 2022, po kovidni suši zgodile Jesenske besedarije, ki jih pripravljajo v Društvu upokojencev Tržič. Tokratne so bile naslovljene Bogastvo tržiških voda, tako se imenuje tudi publikacija, ki so jo izdali kot rezultat raziskovalne naloge. Pripravili so jo skupaj s Tržiškim muzejem. V njej so popisali vodne vire in oskrbo ter gospodarjenje z vodo nekdaj in danes. Predstavili so jo Joži Koder, Irma Lipovec in dr. Bojan Knific. Na večeru je bilo prisotnih tudi petnajst posameznikov, ki so sodelovali s svojimi prispevki: Jana Grohar, Zdravko Dovžan, Marjetka Rakovec, Katarina Langus, Jože Meglič, Janez Slapar, Janez Bogataj, Tomislav Jerala, dr. Drago Papler, Franci Ribnikar. Večnamenski prostor je bil zopet natrpan do zadnjega kotička. Prijetno druženje se je potegnilo v poldrugo uro. Očitno je, da so obiskovalci močno pogrešali knjižnico in druženje in domoznanske teme.

7.2.7.4. Domoznanska bralna značka

V okviru Domoznanskega septembra smo pripravili 2. sezono Domoznanske bralne značke. Sodelujoči so z branjem spoznali zgodovino Tržiča in Tržičanov. Sodelovalo je 10 članov knjižnice. Z bralno značko smo uporabnikom knjižnice približali obsežno zbirko domoznanskega gradiva, s katerim lahko odkrivamo zgodovino, kulturo in druga bogastva domačega kraja.

7.2.7.5. Gor pa dol po pvac: Bil je Radio Tržič

Domoznanska prireditel Gor pa dol po pvac raziskuje (družabno) življenje v Tržiču v drugi polovici 20. stoletja. Organiziramo jo skupaj z Borisom Kuburičem (ZKO Tržič, JSKD OI Tržič). Na prireditvi predstavimo gradivo, ki smo ga zbrali na terenu in se pogovarjamo z gosti. Lansko in letošnjo številko Prvih domoznanskih novic načrtujemo izdati v naslednjem letu. Prireditel je bila posvečena nekdanjim delavcem na Radiu Tržič, ki je oddajal od leta 1962 in se leta 1999 preimenoval v Radio Gorenc.

7.2.7.6. Obrazi slovenskih pokrajin in Kamra.si

Gre za dva spletna portala, kjer shranjujemo oziroma prispevamo domoznanske vsebine. Obrazi slovenskih pokrajin je spletni biografski leksikon znanih osebnosti slovenskih pokrajin in Slovencev po svetu. Portal Kamra.si je zbirka digitalizirane kulturne dediščine slovenskih pokrajin.

Na domoznanskem portalu Kamra.si smo objavili prispevek Gor pa dol po pvac: Bili so fotografi.

Na portal Obrazi slovenskih pokrajin smo vnesli zapise za naslednje Tržičane (10):

Miha Jerič
Matija Mežek
Zvonka Pretnar
Drago Košmrlj
Ciril Rekar
Josip Novak
Vincencij Šarabon
Ladislav Kiauta
Ljudevit Stiasny
Karel Klinar

7.3. Realizacija dejavnosti za otroke

Delo z otroki od rojstva do zaključka osnovne šole je nad vse pomembno, kajti v tej dobi se polagajo temelji bralne pismenosti, odnosa do knjige, ustvarjalcev, umetnikov, pisane besede, znanja, razmišljanja, kritičnega mišljenja. Nikoli (nam) ni odveč iskati novih poti do te populacije. Zadnja leta smo delo za to populacijo okrepili in razširili.

	plan 2022
--	-----------

ure pravljic	33
knjižnica/pravljica/bibliobus/na obisku	120
vrtec/razred na obisku	24
počitniške delavnice, število/v dnevih	13
Promocija branja (Poletavci, Družinsko branje, knjižna čajanka...)	3
srečanja z ustvarjalci	2
Beremo s Tačkami pomagačkami	20
Kobi – premagovanje težav pri branju	1
SKUPAJ	216

Realiziran program za otroke z datumi, avtorji, naslovi, številom obiskovalcev ter sodelujočih, je natančno podan v prilogi tega poročila.

OTROCI, MLADINA	ŠTEVILO	OBISKOVALCI/UDELEŽENCI	GOSTJE
RAZRED, VRTEC NA OBISKU	23	507	
KNJIŽNICA NA OBISKU	111	2.077	
URE PRAVLJIC	35	653	51
POČITNIŠKE DELAVNICE	14	112	
DIGITALNO = REALNO = NORMALNO	3	677	13
PRAVLJIČNE ROKODELNICE	12	1.590	
POMOČ PRI BRANJU - TAČKE POMAGAČKE + KOBİ	18	33	
PROJEKTI ZA PROMOCIJO BRANJA	25	1.405	
	241	7.054	64

Leta 2022 se je vstop v vrtce in šole po strogih koronskih omejitvah preteklih let spet normaliziral. Nadaljevali smo utečene dejavnosti in zasnovali nove kot npr. knjižni sejem v malem, obeležje obletnice smrti Toneta Pretnarja z osnovnošolci ..., v 252 dneh smo pripravili 241 oblik/dejavnosti za otroke v vrtcih, šolah in ostale otroke tržiške občine.

Število vključenih oziroma nagovorjenih otrok je veliko – 7.054, dejavnosti zanje so izvajali bibliotekarji, povabili smo tudi 64 gostov, avtorjev knjig, slikanic, poklicnih dramskih ustvarjalcev, dramskih krožkov.

Sledi vsebinski opis knjižničnih dejavnosti za otroke.

7.3.1. Beremo skupaj

7.3.1.1. Ure pravljic v knjižnici

Ure pravljic v Knjižnici dr. Toneta Pretnarja tradicionalno potekajo od septembra do maja ob četrtnih od 17. do 18. ure. Namenjene so otrokom od 4. leta dalje, ki že zmorejo samostojno prisluhniti pravljici oz. so dobra priložnost, da se v varnem, prijetnem okolju knjižnice in v družbi vrstnikov navadijo nekaj časa preživeti brez staršev. Obiskujejo jih tudi že bolj zreli triletniki in otroci do tretjega razreda.

Najpomembnejši cilj ur pravljic je vzgoja bodočih bralcev: otroci namreč s poslušanjem pravljic razvijajo besedni zaklad, prebralno pismenost in navdušenje nad knjigami. Knjižničarji pred branjem, med branjem ali po njem uporabljamo bralomotivacijske strategije, ki otroke še dodatno spodbudijo k pozornemu poslušanju in aktivnemu sodelovanju. Po prebrani pravljici otroci ustvarijo izdelek, povezan s pravljico, in tako krepijo svojo ustvarjalnost ter razvijajo fino motoriko.

Večino od 35 ur pravljic smo izvedli knjižničarji, občasno smo jih popestrili z obiski gostov: tako sta se na

mednarodni dan knjig za otroke predstavili avtorica pravljic Alja Furlan in ilustratorka Polonca Leban Grmek, ob zaključku ur pravljic v maju nas je obiskalo Gledališče Zapik z lutkovno predstavo Zverinice iz Rezije, učenci PŠ Kovor so se septembra predstavili z dvojezično gledališko predstavo Pisana ptica/Der bunte Vogel, oktobra je Kristina Lindav pripravila uro pravljic s kamišibajem, medicinska sestra Simona Kiphut pa je ob pravljici Ah, ti zobki! otroke ozaveščala o pomenu zobne higiene.

7.3.1.2.. Nacionalni mesec skupnega branja: Dopoldanski bralni maraton

V sklopu Nacionalnega meseca skupnega branja, namenjen je popularizaciji branja in bralne kulture nasploh, ki je potekal med 8. septembrom in 9. oktobrom 2022 po vsej Sloveniji, smo kot že nekaj prejšnjih leti tudi letos pripravili Dopoldanski bralni maraton. Tokratna rdeča nit je bila povezava med branjem in gibanjem ali kot pravi irski pisatelj in politik Richarda Steel: *»Branje je za duha to, kar je telovadba za telo.«* Izpostavili smo knjižnično gradivo, ki se vsebinsko nanaša na področji obeh dejavnosti. Povabili smo skupine otrok iz tržiških vrtcev, ki naj bi se zvrstile v dveh dopoldnevih. Prijavilo se je pet vrtčevskih skupin. Zaradi izredno slabih vremenskih razmer (močno deževje z vetrom) sta dve skupini obisk odpovedali. Vsaka izmed vrtčevskih skupin, ki so nas obiskale, je bila deležna pol ure branja pravljic, pesmi in ugank. Skupaj se je Dopoldanskega bralnega maratona udeležilo 69 otrok s 3 vzgojiteljicami in njihovimi pomočnicami.

7.3.1.3. Družinsko branje

K projektu Mestne knjižnice Kranj smo pristopili pred šestimi leti. Družinsko branje poteka od oktobra do konca junija prihodnjega leta. Namenjen je otrokom od 2. do 10. leta, sodelovale naj bi cele družine – otroci, starši, stari starši. Cilj družinskega branja je kvalitetno preživljanje prostega časa z otroki. Skupno branje omogoča oziroma odpre različne teme pogovora, igro, učenje, zabavo. Otrok s poslušanjem bogati svoje znanje in besedni zaklad, ki mu bosta kasneje olajšala sledenje pouku. S pomočjo kvalitetnih in raznovrstnih knjig bo (tudi) družina otroke vzgojila v dobre bralce za vse življenje, družinske člane pa povezala med seboj.

V naboru je bilo 231 knjig, od kartonk do slikanic z velikimi in malimi tiskanimi črkami, zbirke otroških pesmi in ugank, knjige za otroke prvih treh razredov osnovnih šol ter otroška strokovna literatura. Družina, ki se je odločila za sodelovanje, je prejela knjižico s seznamom literature, vprašanji, na katera je bilo treba odgovoriti, in kuponi. Za vsakih 10 prebranih knjig oz. en izpolnjen kupon je otrok dobil nagrado: večnamensko pokrivalo, držalo za zobno ščetko, lesen hranilnik ali otroški predpasnik.

Sodelovalo je 62 družin, skupaj so prebrali 820 knjig.

7.3.1.4. Knjižničarka na obisku v vrtcu

7.3.1.4.1. Februar 2022

Knjižničarka je v času, ko so potekale zimske olimpijske igre, otroke v vrtcu obiskala s pravljico, pesmimi in ugankami o športu. Mlajši otroci so se zabavali ob pesniški zbirki Zvezdane Majhen z naslovom Šport in spoznavali športe ob knjigi Šport je čudovit avtorja Oleta Könnekega. Otroci, stari od 4 do 6 let, so se najprej pogovarjali o olimpijskih igrah, nato pa so poslušali pravljico Živalska olimpijada avtorice Svetlane Makarovič in se preizkušali v športnih ugankah Zvezdane Majhen.

Z obiskom petih skupin Vrtca Tržič smo zajeli 104 otroke.

7.3.1.4.2. Obisk vrtca z jesensko pravljico

V novembru smo želeli otrokom približati knjižnico, vzpodbuditi razvijanje zmožnosti poslušanja pravljic in jih pridobiti za sodelovanje v projektu Družinsko branje.

Knjižničarka je za starejše otroke od 3. do 6. leta pripravila polurni program s pravljico Buča debeluča avtorice Jasne Branke Staman. Za uvod v pravljico je pred otroke postavila veliko bučo ter jih vzpodbudila, da jo vzamejo v roke in presodijo, ali se jim zdi težka. Nato jim je povedala, da obstajajo še večje buče, kot je ta, in jim pokazala fotografijo največje buče, ki je bila kadarkoli pridelana v Sloveniji, in fotografijo največje buče na svetu. Da bi otroci dobili občutek, kako težka je najtežja slovenska buča, jih je vse povabila, da drug za drugim stopijo na tehtnico in seštevala njihovo težo. Izkazalo se je, da vsi skupaj tehtajo precej manj kot največja buča. Nato jim je povedala, da o prav takšni buči velikanki govori pravljica, ki jo bodo slišali. Po pravljici jih je vprašala, kako bi se ta lahko še nadaljevala. Nato jim je predstavila nekaj idej za dejavnosti po pravljici (otroci si razdelijo vloge in odigrajo pravljico po spominu, igrajo se igro buče krast). Nazadnje jim je na kratko predstavila še

Družinsko branje in jim razdelila promocijske letake.

Program za mlajše je bil poboden, a krajši in prilagojen njihovi starosti. Malčki so pred pravljico božali bučo, nato jim je knjižničarka povedala skrajšano pravljico o Buči debeluči, nazadnje pa jim je razdelila pobarvanke z bučo. Letake za Družinsko branje so vzgojiteljice kasneje razdelile staršem.

V petih dneh je knjižničarka obiskala 17 oddelkov, pravljici pa je prisluhnilo 287 otrok z vzgojitelji.

7.3.1.4.3. Obisk s praznično pravljico

V tednu med 19. in 23. decembrom je knjižničarka s praznično pravljico obiskala različne enote in oddelke Vrtca Tržič. Za mlajše otroke je pripravila pravljico Lan in Luna: Božična jelka avtorja Axla Schefflerja. Pravljica govori o tem, kako sta Lan in Luna krasila božično jelko s sladkimi okraski, Lan pa jih je, kadar Luna ni bila pozorna, sproti snedel z jelke. Prebrali smo jo dvakrat: prvič tako, kot je zapisana, pri drugem branju pa se je knjižničarka večkrat »zmotila«, tako da so jo morali otroci "popravlјati". Nato so otroci, tako kot Lan in Luna v pravljici, ustvarjali papirnate okraske, ki so jih prilepili na papirnato jelko.

Starejši otroci so poslušali Andersenovo pravljico Deklico z vžigalicami. Knjižničarka jo je prebirala ob novi slikanici z velikimi, čudovitimi ilustracijami Polone Lovšin, ki deklico z vžigalicami prikazujejo v sodobnem svetu. Otroci so aktivno sodelovali pri pripovedovanju, saj so na podlagi ilustracij ugibali, kako se odvija zgodba. Po pravljici smo se pogovorili o tem, kako so doživljali zgodbo in kako bi lahko pomagali deklici. Izvedli smo tudi igro vlog: en otrok je igral deklico z vžigalicami, ostali pa so bili njeni dobrotniki. Ti so izmed razstavljenih predmetov izbrali tiste, ki so jih želeli podariti revni deklici, pri čemer so utemeljili svoj izbor. Sledilo je ustvarjanje papirnatih okrasov.

Knjižničarka je v predprazničnem tednu obiskala 14 oddelkov, 242 otrok. V zahvalo za obisk je od vzgojiteljic in otrok prejela ročno izdelane voščilnice in okraske, pa tudi naslednjo zahvalo.

»Knjižničarka, hvala za vaš čas, za vašo podporo. Hvala za vso dobro in kvalitetno literaturo. Hvala, da pridete med nas in otrokom polepšate čas.« (Otroci iz Zelene igralnice z Majdo in Tino, Enota Križe.)

7.3.1.5. Pravljčni nahrbtniki - Zlate hruške

V šolskem letu september 2021/junij 2022 smo nadaljevali s projektom Zlate hruške in posameznim vrtčevskim skupinam mesečno menjavali vsebino nahrbtnika. Seznam pripravljenih knjig je tudi tokrat zajemal kvalitetno leposlovje za otroke, strokovne knjige in CD-je z glasbo in pravljicami. Knjižnica je gradivo dostavljala v vse enote Vrtca Tržič (Deteljica, Križe, Lom, Pristava in Palček).

V decembru smo k vsakemu nahrbtniku priložili slikanice z zimsko in praznično tematiko. Vzgojiteljice so tudi sami zaprosile za določene naslove oz. predložile teme na podlagi katerih smo jim pripravili ustrezno gradivo. S projektom smo nadaljevali v šolskem letu 2022/2023.

V letu 2022 smo od januarja do decembra v osmih obiskih napolnili 174 nahrbtnikov in med vrtčevske otroke prinesli kar 1.990 knjig. Namen, da bi čim več otrok čim večkrat prišlo v stik s knjigo, zgodbami, poučnimi vsebinami, je s tem projektom dosežen.

7.3.1.6. Gledališke predstave kot motivacija za branje

7.3.1.6.1. Lutkovna predstava Zverinice iz Rezije v izvedbi Gledališča Zapik

V četrtek, 19. maja 2022, smo v knjižnici izvedli še zadnjo pravljčno urico pred poletnimi počitnicami. Želeli smo, da bi bila nekaj posebnega, zato smo v goste povabili Gledališče Zapik, ki se nam je predstavilo z lutkovno predstavo Zverinice iz Rezije. Lutkarja Igor Cvetko in Jelena Sitar sta otroke najprej poučila o Reziji, jih naučila nekaj besed iz rezijanskega narečja, jim predstavila citiro in bunkulo – violino in violončelo – ter nanju tudi zaigrala. Sledila je lutkovna uprizoritev ene izmed rezijanskih pripovedi o živalih, na koncu pa so se otroci še zavrteli ob rezijanski ljudski glasbi.

Dogodek so z zanimanjem spremljali tako otroci kot tudi njihovi starši in stari starši; prišli so tudi obiskovalci iz drugih občin. Vseh skupaj je bilo 68.

7.3.1.6.2. Gledališka predstava Velike skrbi malega petelina

Tik po koncu šolskega leta smo gostili Gledališče Pravljčarna z gledališko predstavo za otroke Velike skrbi malega petelina. Predstava je nastala po slikanicah o Petelinčku Vesne Radovanovič, ki smo jih ob odru tudi razstavili in otroke povabili k branju.

Govorila o petelinu, ki so ga mučili različni strahovi in skrbi: zaradi prehlada je izgubil glas in ni mogel kikirikati, zaljubljen je bil v raco, a ni bil prepričan, ali je tudi on vešč njej, izgubil je nekaj kokoši, ki bi jih moral čuvati in izginil je njegov najljubši plišasti medvedek, za krajo pa je po krivici obtožil sovjo prijateljico srako. Otroci so bili ves čas vključeni v dogajanje, saj so petelinu pomagali šteti kokoši, obešati oprano perilo in iskati njegovega medvedka, se skupaj z njim učili pesmico o petelinčku. Sporočilo, ki ga je na koncu posredoval otrokom, pravi, da nobena težava ni tako velika, da je ne bi mogli premagati.

Knjižničarka je ob koncu otroke in starše povabila k vpisu v knjižnico in obisku med poletnimi počitnicami ter ogledu otroške predstave v avgustu. Zabeležili smo 52 obiskovalcev.

7.3.1.6.3. Gledališka predstava čarodeja Sama Sebastiana Knjige velikanke

30. 8. 2022 smo za otroke povabili čarodeja Sama Sebastiana s predstavo Knjige velikanke. Predstava na zabaven in čaroben način spodbuja otroke k branju in ljubezni do pisane besede, zato je bila pravšnja izbira pred začetkom novega šolskega leta.

Otroci so skupaj s čarodejem izgovarjali čarovniške besede: »Knjige so zabavne, v knjigah je čar, knjige so za vsakogar!« Odpirali so knjige velikanke in odkrivali čarobni svet zgodb, obenem pa so se do solz nasmejali malce nerodnemu čarovniku. Ves čas so aktivno sodelovali v predstavi, saj so morali čarovnika kar naprej opominjati na njegove napake, nekateri otroci pa so stopili tudi na oder in mu pomagali izvesti čarovniške trike.

Predstavo sta obiskala 102 obiskovalca.

»Čestitam za odlično organizacijo predstave.« (obiskovalka)

»Zelo smo uživali v predstavi. Doma smo se še dolgo pogovarjali o njej.« (mama z otroki)

7.3.1.7. Pravljične rokodelnice

Pravljične rokodelnice (gre za skupni projekt gorenjskih splošnih knjižnic) smo v naši knjižnici uvedli oktobra 2021. Pet gorenjskih splošnih knjižnic se izmenjuje z idejami za mesečno rokodelnico, Za pripravo materiala in polizdelkov poskrbi vsaka knjižnica sama. Pravljične rokodelnice potekajo vse leto, tudi v poletnih mesecih. opremljene z logotipi vseh sodelujočih knjižnic.

V knjižnici smo na otroškem oddelku pripravili ustvarjalni kotiček – mizo, na kateri vsak mesec pripravimo polizdelke za tekoči mesec, priložimo tudi pripomočke za ustvarjanje (škarje, lepila, barvice). Poleg so na voljo še knjige, ki se navezujejo na rokodelnico (npr. knjige o božiču, ribah, kitih, kolesih ...) Otroci skupaj s starši tako v knjižnici kvalitetno preživljajo svoj prosti čas ob branju in ustvarjanju, obenem pa ob izrezovanju, barvanju, lepljenju razvijajo fino motoriko in domišljijo ob poslušanju. Kuverto s polizdelki in spremljajočimi knjigami si otroci lahko izposodijo tudi na dom in izdelek naredi doma.

Od januarja do decembra so otroci izdelovali snežaka, krono, čebelico sivko, piščančka, mačka, kita, raka, okvir za slike, šolsko torbo, ježka, prašička in novoletno jelko. Izdelanih je bilo 1.590 izdelkov.

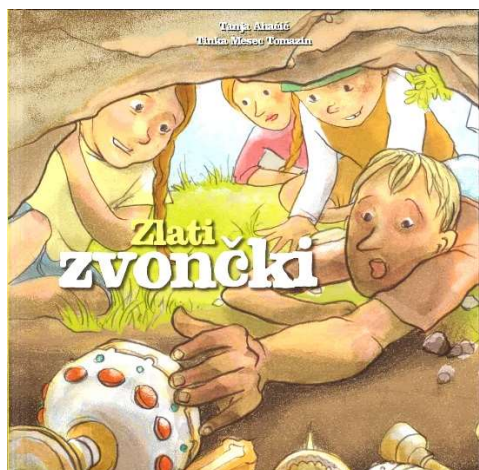
7.3.2. Spodbujanje branja osnovnošolcev

7.3.2.1. Slikanica vsakemu prvo- ali drugošolcu: Zlati zvončki

V sklopu projekta knjižnice S knjigo do branja in znanja založimo in izdamo (predvidoma na dve leti) slikanico z domoznansko, lokalno vsebino. Preverjeni ustvarjalni tandem sta avtorica Tanja Ahačič in ilustratorka Tinka Mesec Tomazin.

Leta 2022 so na dan pokukali Zlati zvončki. Drobce oziroma osnovo zanje je avtorica izbrskala iz resničnega dogodka v preteklosti, ko sta dva tatova oropala župnijsko cerkev v Trziču in dragocenosti skrila v Kovorju. Otroci, ki so tam pasli, so jih našli.

V aprilu, mesecu knjig za otroke, sta avtorica in direktorica knjižnice obiskali devet razredov drugošolcev v občini Trzič. V eni uri so učenci vsakega razreda zvedeli, kako začne nastajati zgodba, kakšno je delo pisca, ilustratorja, založnika. Kakšne knjižnice vse obstajajo, da imajo tudi sami osebno knjižnico, družina družinsko ... Ko je vsak otrok držal svoj izvod podarjene mu knjige v rokah, smo se skupaj sprehodili po ilustracijah, te pripovedujejo zgodbo, da jo lahko razumejo, še preden znajo brati.

Fotografije: Naslovnica slikanice in iz dogodka predstavitve Zlatih zvončkov

7.3.2.2. Branje v podaljšanem bivanju prve triade

7.3.2.2.1. November 2021/junij 2022

V projektu Beremo skupaj smo razvili idejo, s katero bi čim več otrok lahko opravilo Bralno značko. Knjižničarka je v dogovoru z učiteljem podaljšanega bivanja dvakrat mesečno obiskala učence v podaljšanem bivanju, jim prebrala zgodbo, se o njej z njimi pogovorila in jih pripravila, da so jo obnovili za Bralno značko. V POŠ Podljubelj se je srečevala z dvema skupinama otrok (1. in 2. razred skupaj in 3. razred posebej). Pravlјice so bile izbrane primerno starosti učencev.

S projektom smo se pridružili Nacionalnemu mesecu skupnega branja in mesec raztegnili v šolsko leto.

10 obiskov, 20 pravljic in 21 zadovoljnih otrok je naš skupni prispevek v sveta branja in pripovedovanja pravljic.

7.3.2.2.2. September 2022/junij 2023

Poskusno smo dejavnost v letu 2021/2022 uvedli v POŠ Podljubelj, kjer imajo dve skupini podaljšanega bivanja. V šolskem letu 2022/2023 smo z obiski začeli tudi v POŠ Lom.

Od septembra do decembra 2022 smo izvedli 6 obiskov, na katerih je 44 učencev poslušalo 9 pravljic.

V letu 2022 smo od januarja do decembra izvedli 16 obiskov, pripovedovali 29 različnih pravljic, katere je poslušalo 59 otrok podaljšanega bivanja dveh podružničnih šol.

7.3.2.3. Kvizi po osnovnih šolah

V knjižnici že peto leto zapored s knjižnimi kvizi obiskujemo različne razrede vseh treh osnovnih šol, dveh podružničnih osnovnih šol ter VDC in DPU.

Butalci in Butalsko pametni kviz je namenjen učencem petega razreda, Bratovščina Sinjega galeba in Sinje galebji kviz poslušajo in rešujejo učenci šestega razreda, z Matildo se zabavajo četrtošolci, Martin Krpan pa vedno znova navduši tretješolce. Učencem najprej predstavimo knjigo, sledi pripovedovanje zgodbe in skupno

šolsko uro zaključimo z reševanje kviza. Vedno znova smo veseli prijaznih odzivov in navdušenja, predvsem pa smo hvaležni vsem učiteljem in učiteljicam, ki nas sprejmejo.

Od marca 2022 do vključno junija so bile zgodbe predstavljene v 29. razredih. Poslušalo jih je 437 učencev.

7.3.2.4. Mednarodni dan otroške knjige

Začetek aprila nas razveseli z Mednarodnim dnevom knjig za otroke. Na Andersenov rojstni dan, 2. aprila, praznujemo ne le knjižničarji in otroci, pač pa vsi ljubitelji knjig. Vsako leto ob tem prazniku svet obide poslanica enega od avtorjev za otroke in mladino, ki spregovori o čudežu in lepoti branja in knjig.

Za knjižnice je ta dan res praznik. V naši in vaši Knjižnici dr. Toneta Pretnarja smo ta praznik obeležili z obiskom mladinske pisateljice in ilustratorke.

Alja Furlan, pesnica in pisateljica in Polonca Leban Grmek, akademska slikarka sta učence 2. razredov OŠ Tržič, Bistrica in POŠ Kovor navdušili s predstavitvijo zgodbe Od spodaj navzgor, ki sta jo nadgradili s Ko ko kvizom. Ob zaključku smo se skupaj posladkali s »cake pops«.

Praznični dan smo preživeli skupaj, obdani z zgodbami in ilustracijami. Mehko zazibani v svet besed, ki so nas ponesle v spletene pravljичne svetove.

7.3.2.5. Knjižna čajanka za devetošolce

Knjižnica dr. Toneta Pretnarja v sodelovanju s šolskimi knjižnicami OŠ Bistrica, OŠ Križe in OŠ Tržič vsako leto tradicionalno prireja knjižno čajanko za devetošolce. Med epidemijo je ta tradicija žal zamrla, letos pa smo jo zaradi upada okužb in sprostitev ukrepov ponovno oživili.

Šolske knjižničarke vse treh tržiških osnovni šol smo povabili, da so izmed devetošolcev izbrale tiste učence, ki so bili v vseh razredih najbolj zagreti bralci, in jih nagovorile k sodelovanju. Za branje smo izbrali sveže, leta 2021 izdano delo, mladinsko kriminalko Smrdljivc, ki jo je napisal tržiški avtor Rok Bohinc.

Učencem je lastne izvide zagotovila Knjižnica dr. Toneta Pretnarja in za potrebe čajanke naredila tudi dokup, gradivo pa jim je nudila tudi v obliki e-knjige in zvočne knjige. Nekaj knjig smo pridobili tudi z medknjižnično izposajo, ena osnovna šola se je odločila za nakup lastnih izvodov.

Knjižna čajanka je potekala 13. aprila 2022 dopoldne v Knjižnici dr. Toneta Pretnarja. Trajala je eno uro, pogovor je sočasno potekal v dveh skupinah (ena na otroškem oddelku in ena na oddelku s stroko). Knjižničarki sta ob prihodu pozdravili učence in učitelje spremljevalce. Razdelili smo jih na pol, tako da sta nastali dve skupini, v katerih so bili pomešani učenci iz vseh šol. V samopostrežnem baru, ki smo ga pripravili za ta namen, so si lahko postregli s čajem in piškoti.

Učenci so se najprej predstavili, nato pa so s kratko obnovo osvežili spomin na prebrano knjigo. V pogovoru smo se dotaknili vseh književnih oseb in poskušali ugotoviti njihove lastnosti, njihovo družinsko ozadje in razloge za morebitno odklonsko vedenje mladih likov. Učenci so tudi izrazili svoje stališče do določenih vprašanj, ki jih odpira knjiga. Za konec je vsak podal svoje mnenje o knjigi, izpostavil svojo najljubšo književno osebo, utemeljil svoj izbor in povedal, kakšno je po njegovem mnenju sporočilo knjige. Pred odhodom smo jih prosili, naj nam na list anonimno podajo svoje mnenje o izboru knjige in zapišejo svoje vtise o čajanki.

Dogodka se je udeležilo 37 devetošolcev in štirje učitelji spremljevalci. Spodaj smo zbrali nekaj njihovih vtisov o čajanki in izbrani knjigi.

»Čajanka je bila zelo sproščena in zelo dobra, saj mi je bilo všeč, da sem lahko z vrstniki podelila svoje mnenje o knjigi in slišala tudi njihovega.«

»Bilo je sproščeno in na kratko super.«

»Prijeten klepet, spoznavanje in druženje med šolami, hkrati pa koristen pogovor in odpiranje idej za razmišljanje učencev.«

»Izbor knjige mi je bil všeč, saj je moderna in se lahko vsi poistovetimo z njo.«

»Knjiga Smrdljivc se mi je zdela zanimiva in napeta, všeč mi je bilo tudi, da se je zgodba odvijala na naši šoli.«

»Knjiga je zelo zanimiva, saj je detektivska in polna različnih karakterjev.«

7.3.2.6. Gledališka predstava za devetošolce

Za devetošolce tržiških osnovnih šol smo v sredo, 8. junija 2022, dopoldne v Kulturnem centru Tržič organizirali ogled poučne gledališke predstave Najstnica Neja v izvedbi King Kong Teatra. Pred začetkom je knjižničarka nagovorila učence in jih povabila k sodelovanju v poletnih bralnih projektih Knjižnice dr. Toneta Pretnarja in

napovedala predstavo.

Predstava je govorila o prvi zaljubljenosti, prvem zmenku, prvi zvezi, prvih izkušnjah s spolnostjo in prvem razhodu. Odlično je prikazala najstnikovo negotovost vase, strahove in včasih izkrivljene poglede na zvezo in spolnost, ki so posledica tega, kar vidi na spletu. Čeprav je gledalcem vse skupaj "servirala" na zabaven način, jih je hkrati nevsiljivo usmerjala h gradnji kakovostnega odnosa z ljubljeno osebo, ki temelji na iskrenem pogovoru in spoštovanju mej drugega.

Predstavo si je ogledalo 138 učencev in učiteljev.

7.3.2.7. Poletavci in NajPoletavci

Že šestič smo se pridružila Mestni knjižnici Ljubljana pri projektu Poletavci in drugič pri projektu NajPoletavci. Oba projekta sta namenjena spodbujanju branja med otroki v času poletnih počitnic: Poletavci so namenjeni otrokom od 7. do 12. leta, NajPoletavci pa otrokom od 13. do 16. leta.

Oba projekta sta potekala od 10. junija do 10. septembra 2022. V tem času so otroci, ki so pristopili k Poletavcem, 30 dni brali 30 min na dan, in sicer gradivo po lastni izbiri. Vsak, ki je izpolnil pristopno izjavo, je prejel zgibanko, v katero je za vsak dan branja vpisal, kaj je prebral, starši pa so to potrdili s svojim podpisom. Izpolnjeno zgibanko so oddali v knjižnici oz. so jo fotografirali in poslali po e-pošti. NajPoletavci so prebrali najmanj tri obsežnejša mladinska dela po lastnem izboru, nato pa na spletni strani najpoletavci.si izpolnili obrazec o prebranih knjigah in ga preko spleta tudi oddali ali pa so v knjižnici prevzeli natisnjen obrazec in ga izpolnili (letošnja novost).

Otroke smo k projektoma povabili preko knjižničnega profila na družbenih omrežij TikTok in Instagram, starše pa smo o projektih obveščali preko Facebooka, knjižnične spletne strani, MailChimpa in Cobissa, s člankom v junjski številki Tržičana ter na portalu Moja Občina. Otroke smo k sodelovanju osebno nagovorili z obiski osnovnih šol pred poletnimi počitnicami (OŠ Bistrica, PŠ Kovor, OŠ Križe, OŠ Tržič, POŠ Podljubelj, POŠ Lom) in tudi z aktivnim nagovarjanjem v knjižnici. O projektih so jih obveščali plakati na šolah in v knjižnici. Ob koncu julija smo prijavljenim otrokom po klasični pošti poslali vzpodbudno sporočilo in opomnik. V septembru, še pred zaključkom projekta, smo otroke prek naših spletnih kanalov opomnili na oddajo bralnih seznamov.

Po zaključku projekta smo otroke, ki so oddali izpolnjene zgibanke oz. obrazce, povabili na zaključno prireditev Dan za Poletavce in NajPoletavce.

7.3.2.7.1. Dan za Poletavce in NajPoletavce

Dan za Poletavce in NajPoletavce je zaključni dogodek ob koncu poletnih bralnih projektov Poletavci in NajPoletavci. Dogodil se je v petek, 16. 9. 2021, v dvorani Kulturnega centra Tržič z začetkom ob 17. uri. Program je trajal eno uro in je vključeval gledališko predstavo Picko in Packo (Gledališče Makarenko) ter podelitev nagrad Poletavcem in NajPoletavcem.

Knjižničarka je obiskovalce najprej pozdravila v imenu knjižnice in povedala, da je Dan za Poletavce in NajPoletavce praznik branja, saj praznujemo počitniško bralno vnemo tržiških otrok. Opozorila je tudi na Nacionalni mesec skupnega branja. Otrokom je predstavila knjigo Picko in Packo ter napovedala istoimensko gledališko predstavo, ki jo je pripravilo Gledališče Makarenko. Picko in Packo sta otroke v polurni lutkovno-igrani predstavi nasmejala s svojimi lumparijami, otroci pa so zavzeto sodelovali tako pri izmišljanju potegavščin kot tudi »tožarjenju« nagajivih fantov.

Po predstavi je sledila razglasitev izžrebancev počitniških ugank. Letos so otroci med poletnimi počitnicami namreč reševali počitniško uganko meseca julija in počitniško uganko meseca avgusta. V začetku septembra so knjižničarji za vsak mesec izžrebali po tri otroke, ki so pravilno rešili uganko. Vse nagrade so vsebovale knjigo in obesek za ključ, prva nagrada pa tudi kupon za pico.

Poletavci so prejeli priznanje, majico, jojo, igračo za razvijanje spretnosti in knjigo. Enake nagrade je prejelo tudi 10 NajPoletavcev, ki pa so dodatno dobili še čokolado in knjižno kazalko. Nagrade so poleg Knjižnice dr. Toneta Pretnarja prispevali še založbe Mladinska knjiga, Zala, Desk, Karantanija, Epistola, Avrora in drugi donatorji, ki želijo ostati neimenovani. Na koncu sta bili izvedeni še dve žrebanji za glavno nagrado, in sicer za Poletavce in NajPoletavce, set za badminton in set za tenis na plaži je podarilo podjetje Hervis d.o.o.

Pri projektu Poletavci je sodelovalo 116 otrok, od tega 68 deklet in 48 fantov. Starost sodelujočih je bila naslednja: 1 šestletnik, 16 sedemletnikov, 18 osemletnikov, 26 devetletnikov, 26 desetletnikov, 11

enajstletnikov in 18 dvanajstletnikov. Letak jih je do konca projekta oddalo 61, skupaj pa so prebrali 859 knjig. Pri projektu NajPoletavci je sodelovalo 16 otrok, od tega 9 deklet in 7 fantov. Ena sodelujoča je bila stara 12 let, 11 sodelujočih je imelo 13 let, 4 pa 14 let. Svoj bralni seznam je prek spleta ali v tiskani obliki oddalo 10 NajPoletavcev, ki so skupaj prebrali 30 knjig.

Dogodka se je udeležilo 105 obiskovalcev.

7.3.2.8. Uganki meseca

Med projekte za spodbujanje branja smo letos prvič uvrstili tudi poletne uganke. Pričeli smo z uganko meseca julija, nadaljevali z uganko meseca avgusta. Namenili smo ju najstnikom, ki so ju uspešno reševali na klasičen način (papir in kemični svinčnik) v prostorih knjižnice. Vsak reševalec je moral pravilno odgovoriti na tri vprašanja. Pripravili smo 45 izvodov ugank za vsak mesec. Dobili smo rešitve 24 julijskih ugank in rešitve 43 avgustovskih ugank, torej skupaj 67 pravih rešitev.

Za vzpodbudo smo izmed reševalcev izžrebali po 3 nagrajence za vsak mesec. Nagrade smo podelili na Dnevu za Poletavce in Najpoletavce, v petek, 16. septembra 2022. Izkazalo se je, da tudi najstniki med počitnicami potrebujejo nove vsebine, saj zasloni telefonov in tablic navkljub vsemu niso dovolj.

7.3.2.9. Rastem s knjigo

S projektom Rastem s knjigo sodelujemo z osnovnimi šolami naše občine. Nacionalni projekt skuša osnovno- in srednješolce spodbujati k branju in obiskovanju splošnih knjižnic.

Da nas ne bi znova prehitela korona, smo se s knjižničarkami ter učitelji/cami osnovnih šol za obisk naše knjižnice dogovorili že takoj na začetku šolskega leta.

V novembru in decembru nas je obiskalo vseh sedem sedmih razredov. V dveh šolskih urah, kolikor je trajal posamezen obisk, je bila učencem predstavljena slovenska knjižnična mreža, posebej je bil predstavljen NUK, njegova vloga in pomen. Zatem so bili predstavljeni tipi knjižnic, učenci pa so ugotovili, da je naša knjižnica splošna knjižnica. Po podrobnejši predstavitvi Knjižnice dr. Toneta Pretnarja so si jo učenci ogledali. Predstavljena jim je bila tudi Pretnarjeva spominska soba, posvečena človeku, po katerem knjižnica nosi ime. Učencem je bil predstavljen Cobiss, mCobiss, Audibook in Biblos. Učenci so nato sami iskali gradivo preko mCobissa.

Letošnja izbrana knjiga je bila knjiga Jaz sem Andrej Vinka Möderndorferja. Na kratko smo predstavili življenje in delo pisatelja, posebej smo se pomudili ob njegovih mladinskih delih. Po predstavitvi knjige Jaz sem Andrej so učenci prebrali nekaj odlomkov. Zatem so jim bile predstavljene knjige s podobno tematiko (odraščanje, prva ljubezen, nova šola ...)

Učencem je bilo razdeljenih 158 izvodov knjige, po eno pa je dobila še vsaka šolska knjižnica in koordinator/ka projekta na osnovni šoli. Skupaj smo torej razdelili 164 knjig.

7.3.2.10. Drzni.si

V 1. sezoni projekta Drzni.si smo gostili tri mlade, slavne goste, ki so osnovnošolcem osmih razredov spregovorili o svojih poklicih in poti do uspeha ter jih opogumili, naj sledijo svojim sanjam. V novembru 2021 smo na OŠ Bistrica gostili kolesarja Mateja Mohoriča, v januarju 2022 pevko Evo Boto na OŠ Križe in marca 2022 igralca Jerneja Kogovška na OŠ Tržič. Vsi trije gostje so nam pomagali tudi pri promociji branja med mladimi.

V okviru bralnega projekta so osmošolci prebrali 27 zgodb in o njih zapisali svoje razmišljanje, knjižnica pa je po njih posnela kratke videoposnetke, ki jih je objavila na TikToku in Instagramu ter z njimi promovirala dobre zgodbe.

7.3.2.10.1. Drzni.si z Evo Boto

V ponedeljek, 24. 1. 2022, se je v okviru projekta Drzni.si odvil drugi dogodek v sezoni 2021/2022. Na Osnovni šoli Križe smo za osmošolce izvedli 90-minutni dogodek. V prvem delu je knjižničarka vodila pogovor z gostjo Evo Boto o njeni poti do uspeha in o različnih poklicih, ki jih opravlja. Možnost postavljanja vprašanj je imela tudi publika.

V drugem delu smo se navezali na zgodbe v knjigah. Knjižničarka je publiki predstavila naslednje zbirke zgodb: Zgodbe za lahko noč za uporniške punce, Zgodbe za lahko noč za uporniške punce 2, Zgodbe za otroke, ki si drznejši bita drugačni, Zgodbe za fante, ki si drznejši bita drugačni in Zgodbe za fante, ki si drznejši bita drugačni.

2. Učenci so se nato razdelili v skupine oz. pare. Vsaka skupina je prejela eno kratko zgodbo iz ene izmed predstavljenih knjig in delovni list z vprašanji, s pomočjo katerega so razmišljali o osebi, o kateri so brali v zgodbi, njenem poklicu oz. posebnih dosežkih, ovirah, ki so jih morali premagati na poti do želenega cilja, in o tem, s čim nas navdihujejo. Svoja razmišljanja so zapisali na delovni list, knjižnica pa je z njihovo pomočjo naredila kratek videoposnetek za promocijo teh zgodb na TikToku. Učenci so imeli možnost tudi sami posneti videoposnetek, a se zanjo niso odločali.

Dogodka se je udeležilo 45 učencev iz dveh osmih razredov OŠ Križe in dve učiteljici.

Knjižničarka je obiskala tudi šolsko knjižnico in se s tamkajšnjo knjižničarko dogovorila, da bo tudi šolska knjižnica med učenci zadnje tirade promovirala bralni projekt Drzni.si.

Knjižničarka je učence 10. 2. 2022 obiskala na razredni uri in jih ponovno povabila k bralnemu projektu Drzni.si, hkrati pa je med njimi izvedla anketo o dogodku. Rezultati so pokazali, da je bil večini izmed 37 učencev, ki so izpolnili anketo, dogodek srednje všeč, zdel se jim je zabaven in srednje zanimiv oz. zanimiv ter ravno prav dolg. Zanimanje za sodelovanje pri bralnem projektu je v anketi izrazilo 16 % učencev. Velika večina anketirancev knjižnici ne sledi na nobenem družbenem omrežju ali spletni strani; izmed tistih, ki ji sledijo, jih največ obišče knjižnično spletno stran. Za dobrih 43 % učencev je branje šolska obveznost, 27 % pa prijetno razvedrilo, za 16 % pa zguba časa.

Mnenje o dogodku:

Dogodek se mi je zdel zanimiv in zabaven, super se mi je zdelo spoznati Evo Boto bolj podrobno. (učenec 8. razreda, OŠ Križe)

7.3.2.10.2. Drzni.si z Jernejem Kogovškom

Dogodek z Jernejem Kogovškom je bil še zadnji v seriji dogodkov v okviru projekta Drzni.si v šolskem letu 2021/2022. Potekal je v četrtek, 24. marca 2021, na OŠ Tržič.

V prvem delu dogodka je knjižničarka pozdravila obiskovalce in jim predstavila projekt Knjižnice dr. Toneta Pretnarja Drzni.si. Nato se je z gostom – igralcem in socialnim delavcem – Jernejem Kogovškom pogovarjala o njegovih spominih na osnovnošolska leta, hobijih, izbiri srednje šole in fakultete, poklicu socialnega delavca in igralskem poklicu, talentih in osebnostnih značilnostih, ki jih zahtevata oba poklica, o njegovih humorističnih vlogah v aktualnih televizijskih in spletnih serijah in še marsičem. Kogovšek se je izkazal kot duhovit in iskren sogovornik, ki se zna približati najstniški publiki, dogodek pa sta popestrila tudi posnetka dveh skečev iz oddaj, v katerih nastopa.

Ob koncu pogovora sta zbrane nagovorila direktorica knjižnice ga. Marinka Kenk-Tomazin, ki je učencem položila na srce, naj čim več berejo, in župan Občine Tržič g. Borut Sajovic, ki je opozoril na zaželene poklice in zaposlitvene možnosti v domači občini.

V drugem delu so se učenci razdelili po razredih, znotraj svojega razreda pa so se razdelili po skupinah. Vsaka skupina je prebrala eno kratko zgodbo iz knjig Zgodbe za lahko noč za uporniške punce, Zgodbe za lahko noč za uporniške punce 2, Zgodbe za otroke, ki si drznejo biti drugačni, Zgodbe za fante, ki si drznejo biti drugačni in Zgodbe za fante, ki si drznejo biti drugačni 2. Vse vsebujejo zgodbe o zgodovinskih ali še živčih osebnostih, ki so se na poti do želenega poklica morali premagati številke ovire. Učenci so se po branju s pomočjo delovnega lista z usmerjevalnimi vprašanji pogovarjali o prebrani zgodbi, pri čemer so se osredotočali na poklic glavnega lika. Na koncu so svoje ugotovitve tudi zapisali.

Dogodka se je udeležilo 60 učencev iz treh oddelkov 8. razreda OŠ Tržič in 8 odraslih obiskovalcev, skupaj 68 obiskovalcev.

Knjižničarka je po dogodku učence obiskala še na razredni uri, na kateri jih je ponovno povabila k sodelovanju pri bralnem projektu in jim razdelila anonimne vprašalnike za povratno informacijo o dogodku. Odgovori so pokazali, da je bil vsem učencem, ki so spremljali dogodek, ta všeč oz. zelo všeč, veliki večini se je zdel zabaven, srednje zanimiv oz. zanimiv in ravno prav dolg. Ugotovili smo tudi, da ima Knjižnica dr. Toneta Pretnarja med 49 anketiranimi učenci 11 sledilcev na TikToku, 6 na Instagramu in 4 na spletni strani. Zbrali smo tudi mnenja o dogodku. Odzivi učencev so bili zelo pozitivni, spodaj so navedeni nekateri izmed njihovih odgovorov.

Zelo mi je bilo všeč, ker sem spoznala igralca.

Izvedel sem stvari o Jerneju Kogovšku, ki jih prej nisem vedel.

Všeč so mi bili njegovi dobri odgovori in vaša vprašanja. Lahko bi bilo več videoposnetkov. :)
Pomagal mi je izbrati izbirni predmet.

Dogodek se mi je zdel zanimiv, saj sem izvedela veliko novega o igrilstvu in na splošno.

7.3.2.10.3. Drzni.si z Rokom Bohincem

V ponedeljek, 14. 11. 2022, smo z obiskom Roka Bohinca na OŠ Bistrica začeli 2. sezono projekta Drzni.si, ki osnovnošolce zadnje triade spodbuja k razmisleku o njihovi poklicni prihodnosti in branju navdihujočih, kakovostnih zgodb.

Kot zgled uspešne poklicne poti za gosta vedno povabimo mlajšega, znanega človeka, ki z veseljem opravlja svoj poklic (ali več poklicev) in je pri tem uspešen. Tokrat smo gostili komika, voditelja, improvizatorja, scenarista in pisatelja Roka Bohinca, ki ga otroci poznajo predvsem iz zabavne televizijske serije Osvežilna fronta.

Z njim smo se pogovarjali o njegovih spominih na osnovnošolsko obdobje, ljubezni do fantastične literature, srednješolskih letih, hobijih, študiju sociologije in primerjalne književnosti, izkušnjah s poučevanjem. Publiki je zelo razumljivo predstavil delovanje platform za množično financiranje in svojo kampanjo za knjigo Smrdljivci in jih nato tudi na zabaven način animiral za branje te knjige. Za pokušino je prebral tudi del prvega poglavja.

Učenci so v pogovoru aktivno sodelovali s svojimi vprašanji, odzivi na gostova vprašanja in sodelovanjem v mini kvizih, ki so preverjali njihovo poznavanje gosta in njegovega dela.

Ob koncu pogovora smo učence povabili, naj preberejo celotno knjigo in se udeležijo pogovora o njej na knjižni čajanki Drzni.si, ki bo 5. 12. 2022, ob 17. uri v knjižnici. Vsi so prejeli tudi knjižno kazalko z vabilom na čajanko. Dogodek je potekal za zaključeno skupino – dva osma in dva deveta razreda OŠ Bistrica. Skupaj z učitelji sta se ga udeležila 102 obiskovalca. Posnetek pogovora je zainteresirani javnosti na voljo na YouTubovem kanalu knjižnice.

Mnenja obiskovalcev:

Z veseljem sodelujemo z vami in vam čestitamo za super izpeljan dogodek ter domiselno postavljena vprašanja, ki poslušalcu niso dopustila miselnega odklopa. (Andrejka Kramar, pomočnica ravnateljice OŠ Bistrica)

»Bilo je zelo zabavno in napolnjeno z veliko smeha.«

7.3.2.11. Lov na zaklad: Po tržiških literarnih sledeh

Vsako leto se rojstva velikega slovenskega pesnika Franceta Prešerna spomnimo s posebnim dogodkom. Letos smo že drugič pripravili Lov na zaklad, namenjen skupinam prijateljev, sošolcev ali družinam. Znova je potekal po mestu Tržič. Udeleženci so v spomin bogati tržiški obrtniški in industrijski tradiciji iskali ulice, ceste in poti, ki so poimenovane po njih. Vedenje o tematiki so si lahko razširili tudi z gradivom iz naše domoznanske zbirke. Tudi letošnje številčne udeležbe smo bili veseli.

7.3.3. Tone Pretnar – negovanje spomina

7.3.3.1. Zgodbe o Tonetu

S knjigo Zgodbe o Tonetu obiskujemo tržiške osnovne šole. Cilj je seznanjanje šestošolcev z življenjem in delom dr. Toneta Pretnarja. O obisku se dogovorimo s knjižničarkami in učitelji/cami slovenščine. Obisk navadno pripravimo spomladi, maja ali junija. Pripravimo šolsko uro, v kateri predstavimo nekaj zgodb in fotografij iz knjige, ob koncu pa vsak učenec knjigo dobi v dar.

Letos smo obiskali 7 oddelkov in razdelili 158 knjig.

7.3.3.2. Dr. Tone Pretnar - 30. obletnica smrti

Ob že trideseti obletnici smrti dr. Toneta Pretnarja je knjižnica, skrbnica njegovega spomina, pripravila dogodek, namenjen učencem tretje dekade tržiških osnovnih šol. Mladi so tisti, ki bodo ohranjali spomin na njegov lik in delo in ga tudi sami prenašali na mlajše generacije. Spominski dogodek je potekal v dopoldanskem času v dvorani Kulturnega centra Tržič. Pripravljen je bil kot recital Tonetove poezije in zgodb o njem, ki jih je prebiral akademski gledališki in filmski igralec Aleš Valič, ta je dogodek tudi povezoval. Med branji so plesale skupine baletk Glasbene šole Jesenice. Dogodek je zaključil kitarski nastop učenca Glasbene šole Tržič. Dvorano so napolnili učenci dveh osnovnih šol, saj je zaradi velikosti dvorane za učence tretje osnovne šole v občini

zmanjkalo prostora.

Pesem se nikoli ne postara, avtor v njej je vedno mlad. Tako mlad v spominih mladih ostaja Tone Pretnar.

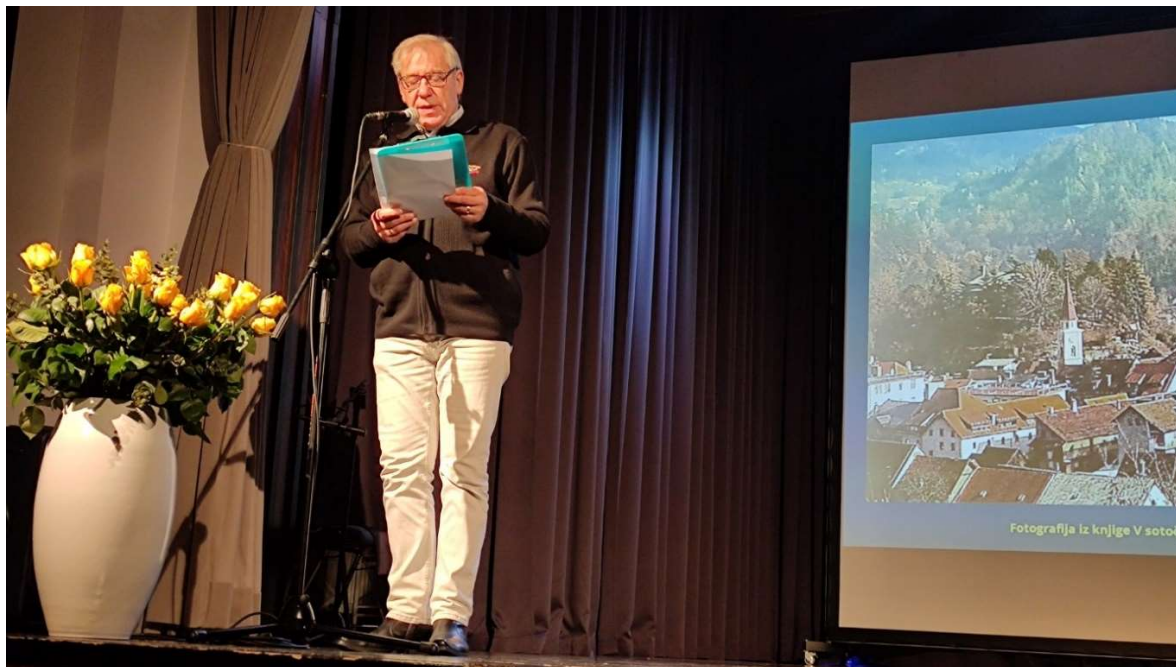

Foto: Dramski igralec Aleš Valič

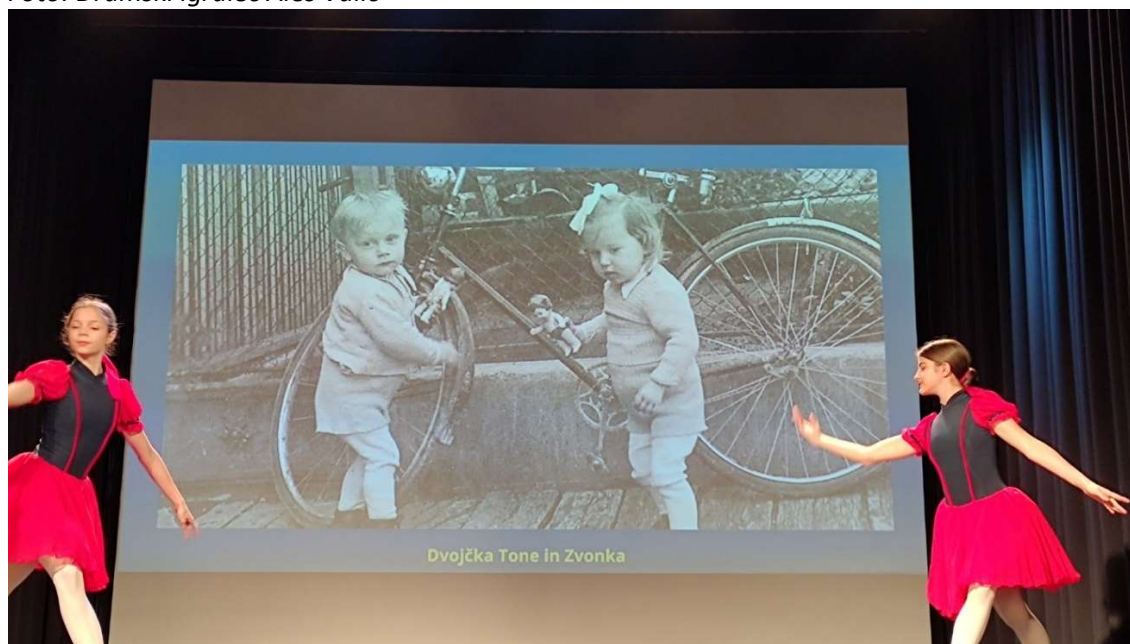

Foto: Plesalki Baletne šole Jesenice

7.3.4. Digitalno je normalno je realno

V torek, 11. 10. 2022, smo v Knjižnici dr. Toneta Pretnarja že četrtrič pripravili dogodek Digitalno = realno = normalno, s katerim si prizadevamo prikazati digitalne svetove prihodnosti.

Dogodek je potekal v prostorih knjižnice, obenem pa še kot tehniški dan na Osnovnih šolah Bistrica in Križe. Pridružili so se nam tudi učenci OŠ Tržič, ki so obiskali dogodek na Balosu 4. V celoti smo zabeležili 677 vključenih učencev.

Sodelovalo in predstavilo so je 7 podjetij: Center Noordung (virtualni ogled vesoljske postaje ter sončnega sistema), Delavski dom Trbovlje (NEUROFLY – virtualni simulator letenja, ki ga vodimo preko možganov), IZSTOP d.o.o./505 VR (virtualni ogled gradu Podsmreka in Piranskih solin), Triglav Lab (virtualni poleti v Planici), ElevonX, OneDrone (brezpilotni letalniki), FabLab Maribor (laser, rezalnik, 3D tisk), Otroška akademija (LEGO robotika). Predstavljene so bile e-knjige, zvočne knjige, VR slikanice in poučne knjige ter aplikacije za obogateno resničnost.

Tokratni dogodek smo oplemenitili tudi z kariernim dnevom za devetošolce osnovnih šol Bistrica in Križe. Učenci so obiskali tržiška podjetja Cablex d.o.o., Mali-E-Tiko d.o.o., ZIAL d.o.o., Migi d.o.o. in Kvibo d.o.o. Mladi so se prvič seznanili s poklici, delovnimi procesi in z digitalizacijo le-teh. Učenci so bili nad obiskom navdušeni, pozitivnih vtisov ter novih spoznanj.

Direktorji omenjenih podjetij si podobnih obiskov še želijo. Upajo, da bodo na takšen način pridobili bodoče strokovne kadre. Koordinatorja dogodka iz osnovnih šol Bistrica in Križe se z zadovoljstvom pridružujeta mnenjem direktorjev in podpirata takšne karierne dneve tudi v bodoče.

Novo: S skupinami učencev iz Osnovnih šol Tržič in Bistrica ter Gimnazije Kranj smo obiskali visoko tehnološko podjetje Izstop d. o. o./505 VR, kjer so se učenci izobraževali o virtualni resničnosti, nato so aktivno sodelovali na dogodku Digitalno = realno = normalno, kjer so pridobljena znanja ob prisotni tehnologiji prenesli na svoje sovrstnike.

Na samem dogodku nas je obiskala RTV Slovenija, prispevek o dogodku so objavili 11. oktobra pri poročilih ob 17. uri. Podjetje Outfit 7 je doniralo 1.000 zvezkov, ki smo jih razdelili med otroke, potrebnih pomoči.

7.3.5. Novo v programu

7.3.5. 1. Andersenov dan: Detektivski večer v knjižnici

Detektivski večer v knjižnici je novi dogodek Knjižnice dr. Toneta Pretnarja, namenjen spodbujanju branja pri otrocih. Umestili smo ga v bližino Andersenovega dne, mednarodnega dne knjig za otroke, ki ga vsako leto praznujemo 2. aprila.

Prvi Detektivski večer v knjižnici je potekal v petek, 1. aprila 2022, od 18.00 do 19.30. Namenjen je bil otrokom od 9. do 12. leta. Otroke je v dogodek uvedla razstava detektivskih zgodb na otroškem oddelku, knjige, primerne za njihovo starost, smo razstavili na razstavnih panojih in mizah, da bi si jih lahko pred začetkom ogledali in izposodili.

Otroški oddelek smo za potrebe dogodka preimenovali v detektivski štab, večer pa smo začeli tako, da se je vsak od udeležencev predstavil z imenom in dotedanjimi detektivskimi izkušnjami (branje detektivskih knjig, ogled detektivskih serij, iskanje izgubljenih predmetov doma ipd.). Nato je knjižničarka otrokom pojasnila, da se v knjižnici zadnje čase dogajajo nenavadne stvari, in jim dala iztočnico za začetek preiskave. En namig je otroke vodil k drugemu, da so se dokopali do končnega namiga, pa so morali prebrati tudi dve Andersenovi pravljici. Skrivnost se je razkrila v kleti stavbe, večer pa se je zaključil s posladkom in izražanjem vtisov o dogodku.

Otroci so bili navdušeni nad detektivskim večerom; zdel se jim je zabaven in malce strašen, najbolj všeč pa jim je bilo, ko smo se z golj z ročnimi svetilkami podali v temačno klet.

Dogodka se je udeležilo 17 otrok od 7. do 12. leta. Zaradi velikega zanimanja smo dogodek ponovili 6. maja 2022. Udeležilo se ga je 5 otrok od 8. do 11. leta. Po dogodku so si otroci izposodili detektivske in druge knjige po lastni izbiri.

Zbrali smo nekaj vtisov z dogodka:

Bilo je zabavno. Najbolj mi je bilo všeč, ko smo bili v kleti.

Na detektivski večer sem se prijavila, ker rada berem knjige. Dogodek se mi je zdel vznemirljiv.

Detektivski večer je bil strašen in srhljiv. Najbolj mi je bilo všeč, ko smo brali Bedaka Jurčka.

Detektivski večer je bil zabaven, pustolovski, srhljiv. Najbolj mi je bilo všeč, ko smo brali zgodbe.

Všeč mi je bilo biti detektiv.

Prebrala bom še več detektivskih knjig.

Dogodek se mi je zdel vznemirljiv. Najbolj mi je bilo všeč iskanje namigov. Izposodila si bom še več detektivskih knjig.

Zdelo se mi je zelo zabavno. Všeč mi je bilo VSE.

7.3.5.2. Knjižni sejem v malem v Tržiču

Knjižnica dr. Toneta Pretnarja je v novembru prvič pripravila knjižni sejem v malem za učence razredne stopnje tržiških osnovnih šol. V ponedeljek, 21. novembra, so se učenci 3. in 4. razreda OŠ Tržič, OŠ Bistrica ter POŠ Kovor srečali s pisateljico Mojicejo Bonte in ilustratorko, domačinko Natašo Vertelj.

V Kulturnem centru Tržič sta se predstavili slikanico z naslovom Kako se kotali sreča. Avtorica knjige je zgodbo prikotalila med nas s pripovedovanjem, ilustratorka pa je besedni svet obogatila z razstavo ilustracij. Učenci so izvedeli, kako se napiše in ilustrira zgodbo in zakaj sta se odločili za ta poklica. Za več kot 200 učencev in njihovih učiteljev je bil to poseben dan, namenjen druženju s knjigami in njihovimi ustvarjalci.

Dogodek se je nadaljeval v preddverju s knjižnim sejmom, na katerem so si otroci lahko ogledali preko 50 različnih naslovov kvalitetnih slikanic in jih za simbolično ceno tudi kupili. Prodanih je bilo 166 knjig, ki so našle nove bralce.

7.3.5.3. Izposoja družabnih iger

V Knjižnici dr. Toneta Pretnarja skrbimo, da našim uporabnikom in članom vedno ponudimo kaj novega. Z letošnjim oktobrom smo zbirki knjižnega gradiva dodali družabne igre. Pripravili smo izbor miselnih, strateških, klasičnih in lesenih družabnih iger. Družabne igre so prijetna zabava za vso družino. Namenjene so razvijanju logičnega mišljenja in učenja skozi igro. Ob njih se otroci naučijo upoštevati pravila, pa tudi zmagovati in izgubljati.

Pred prvo izposojajo je bilo potrebno vse družabne igre ustrezno pripraviti (popis vsebine, navodila za izposojajo, ustrezna mehanska zaščita nosilnega ovoja).

Ob koncu leta 2022 ugotavljamo, da so uporabniki knjižnice novost zelo dobro sprejeli, saj je bilo v treh mescih izposojenih 43 družabnih iger.

8. PRIMERJALNI PODATKI

8.1. Nakup gradiva

8.1.1. Sredstva za nakup – primerjalno po letih

leto	2018	2019	2020	2021	2022
plan / €	58.178	58.209	62.475	60.351	60.351
realizacija / €	58.178	60.414	63.399	64.444,40	64.264
MK-redna dotacija / €	15.147	17.383	18.213	19.019	19.233
Občina / €	43.031	43.031	45.031	45.031	45.031
drugo			155	394,40	

Za nakup novega knjižničnega gradiva je bila na voljo podobna višina sredstev kot leto pred tem.

8.1.2. Nakup gradiva - primerjava s predhodnim letom in primerjava plan : realizacija 22

Realizacija nakupa je 10 % nižja od predhodnega leta in 6 % nižja glede na plan.

	2021	plan 2022	2022	2022/2021	r22/p22
nakup	2.966	2.837	2.663	89,78	93,87

8.2. Obisk

Lokacijo knjižnice v mestnem jedru bremeni pomanjkanje parkirnih mest, slaba dostopnost za starejše, invalide, otroške vozičke, poleg tega je prostorska natlačenost knjižnice vse večja in večja, kar marsikoga odvrača od (pogostejšega) obiska. Obisk knjižnice je razložen v poglavju 3.

8.2.1. Obisk - primerjava s predhodnim letom in primerjava plan : realizacija 22

	2021	plan 2022	2022	2022/2021	r22/p22
obisk	72.012	78.000	75.827	105,29	97,21

Obisk knjižnice 2022 v primerjavi s predhodnim letom je višji za 5 %, glede na plan pa nižji za 3,79 %.

8.3. Izposoja

8.3.1. Izposoja - primerjava s predhodnim letom in primerjava plan : realizacija 22

Plan za leti 2021 in 2022 je bil delan konec poletja 2020 na podlagi preteklih dobrih let, preteklo oziroma neprestano rast je porušila pandemija s covid 19. Glede na predhodno leto smo ohranili število izposojenih enot na enaki ravni.

	2021	plan 2022	2022	2022/2021	r22/p22
izposoja	171.056	280.000	172.378	100,77	61,57

8.3.2. Izposoja na dom - primerjava gradivo za odrasle/gradivo za otroke in primerjava s predhodnim letom

izposoja na dom	za odrasle	za otroke in mladino	skupaj
2021	86.336	53.112	139.448
2022	82.787	62.134	144.921
22/21	95,89	116,99	103,92

Leta 2022 se je primerjalno z letom 2021 izposodilo več gradiva za otroke, v skupnem pa so si člani na dom izposodili skoraj 4 % gradiva več kot leto pred tem.

8.4. Uporabniki in člani

8.4.1. Uporabniki

Uporabniki knjižnice so občani, ki so včlanjeni in vsi ostali, ki knjižnico obiskujejo iz drugih vzrokov: za uporabo interneta, čitalnice, obisk dogodkov. Aktivnih članov za izposajo gradiva v letu 2022 je bilo 16,73 % občanov (od 15.011).

leto	uporabniki	člani	skupaj
2016	6.040	2.819	8.859
2017	6.680	2.992	9.672
2018	7.082	2.919	10.001
2019	7.917	2.918	10.835
2020	3.089	2.745	5.834
2021	6.222	2.424	8.636

2022	9.368	2.511	11.879
------	-------	-------	--------

8.4.2. Člani - primerjava s predhodnim letom in primerjava plan : realizacija 22

leto	2021	plan 2022	2022	r2022/r2021	r22/p22
aktivni člani	2.414	2.700	2.511	104,02	93,00

Indeks aktivnih članov 2022/2021 je 104,02, realizacija/plan 2022 pa 93,00.

8.4.3. Člani knjižnice - primerjalno po letih

leto	število prebivalcev	število članov	% včlanjenega	indeks tekoče
2010	15.313	2.685	17,53 %	
2011	15.207	2.673	17,58 %	99,55
2012	15.174	2.762	18,24 %	103
2013	15.086	2.849	18,88 %	103
2014	15.016	2.904	19,34 %	101,93
2015	14.932	2.589	17,34 %	89,15
2016	14.872	2.819	18,96 %	108,88
2017	14.870	2.992	20,12 %	106,13
2018	14.766	2.919	19,77 %	97,56
2019	14.880	2.918	19,61 %	100
2020	15.003	2.745	18,30 %	94,04
2021	15.054	2.414	16,04 %	87,94
2022	15.011	2.511	16,73 %	104,02

8.4.4. Gibanje aktivnih in novih članov po kategorijah in primerjalno s predhodnim letom

aktivni in novi člani	aktivni 2021	aktivni 2022	2022/2021	novi 2021	novi 2022	2022/2021
zaposleni	757	749	98,94	82	92	112,20
študenti	123	113	91,87	12	12	100,00
srednješolci	274	287	104,74	17	26	152,94
upokojenci	309	318	102,91	37	31	83,78
nezaposleni	114	100	97,72	9	12	133,33
drugo (gospodinje, tuji državljani ...)	65	79	121,54	15	11	73,33
predšolski	136	179	131,62	31	67	216,13
osnovnošolci	710	824	116,06	89	133	149,44
skupaj	2.414	2.511	104,02	292	384	

*2.595

*2.670

* skupen seštevek po oddelkih je višji, ker program šteje enega in istega člana večkrat (dvakrat), če ta obiskuje tako splošno knjižnico kot potujočo.

8.5. Program: dejavnosti, prireditve

8.5.1. Vse dejavnosti primerjalno s predhodnim letom

število vseh dogodkov			obisk			gostje		
2021	2022	2022/2021	2021	2022	2022/2021	2021	2022	2022/2021
334	407	121,86	6.222	9.387	150,87	87	136	156,32

Kot je razvidno iz poglavja 7, smo del(ov)ali veliko, obiskovali vrtce, šole, poučevali uporabo naprav, digitalnih okolij, kreirali nove dejavnosti ..., kar rezultira tako na številu dogodkov, obiskovalcih in gostih.

8.5.2. Objave in ogledi oz. sledilci knjižnice na družbenih omrežjih

Na družabnih omrežjih smo objavljali dogodke v živo (na youtube) in druge vsebine. Ne pa več v tako veliki meri kot leto pred tem (analize obiskov in dolžine ogledov kažejo manjše zanimanje za tovrstne objave).

VSEBINA ZA ODRASLE	ŠTEVILO OBJAV	ŠTEVILO OGLEDV
FACEBOOK	13	1.640
YOUTUBE	17	1.616
SKUPAJ	30	3.256

VSEBINA ZA OTROKE	ŠTEVILO OBJAV	ŠTEVILO OGLEDV
FACEBOOK	3	372
INSTAGRAM	1	31
YOUTUBE	6	639
SKUPAJ	10	1.042

8.5.3. Program za odrasle

8.5.3.1. Primerjalno plan : realizacija po vrsti dogodkov

Program – odrasli uporabniki	plan 2022	realizacija 2022	r/p
literarni večeri	14	14	100,00
predavanja	9	9	100,00
Pretnarjev nagrajenec	1	1	100,00
bralni krožek v DPU	20	28	140,00
izredne prireditve – spremljevalni dogodki	4	11	275,00
domoznanstvo	20	20	100,00
(Maček v žaklju) → domoznanska bralna značka	1	1	100,00
bralna značka za odrasle	1	1	100,00
Digitalno=realno=normalno	1	1	100,00
skupaj	71	86	121,13

8.5.4. Dejavnost za otroke

8.5.4.1. Primerjalno plan : realizacija po vrsti dogodkov

Dejavnosti za otroke	plan 2022	realizacija 2022	r/p
vrtce, razred na obisku	24	23	95,83
knjižnica na obisku	120	111	92,50

ure pravljic	33	35	106,06
počitniške delavnice	13	14	107,69
Promocija branja (+ srečanja z ustvarjalci)	5	25	500,00
Beremo s Tačkami pomagačkami + Kobi	21	18	85,71
Pravljичne rokodelnice	-	12	100,00
Digitalno =realno=normalno	2	3	150,00
skupaj	218	241	110,55

8.5.4.2. Primerjalno s predhodnim letom – število dogodkov za otroke, obisk

za otroke	dogodki			obisk		
	2021	2022	2022/2021	2021	2022	2022/2021
vrtec, razred na obisku	12	23	99,66	280	507	181,07
knjižnica na obisku	112	111	99,11	2.517	2.077	2,52
ure pravljic	20	35	175	263	653	245,29
počitniške delavnice	18	14	77,77	106	112	105,66
srečanje z ustvarjalci	1	2	200,00	55	šteto pri Projektih za promocijo branja	
Projekti za promocijo branja Družinsko branje, Poletavci ...	13	23	176,92	540	1.405	260,18
Tačke pomagačke + Kobi	9	18	200,00	14	33	235,71
Digitalno = realno = normalno	2	3	150,00	533	677	127,07
Pravljичne rokodelnice*	3	12	400,00	301	1.590	528,24
skupaj	190	241	126,84	4.609	7.054	153,05

Rezultati dela s predšolsko in šolsko mladino so odlični.

*Pravljичne rokodelnice smo začeli v jeseni 2021, zato ta primerjava ni merodajna.

8.6. Primerjalni podatki po letih

8.6.1. Primerjalni podatki po letih v številkah

	obisk	izposoja	prirast	medknj.	strok. delavci	uprava	javna dela
1990	28.287	78.074	2.057	98	4	1,2	2
1995	29.728	86.666	1.658	92	4	1,2	2
2000	36.367	114.657	3.441	41	5	1,5	3
2001	39.048	157.461	3.049	64	6	2	3
2002	50.926	187.184	3.897	48	5	2	4
2003	49.458	184.153	3.187	20	5	2	2
2004	55.242	194.601	3.309	34	5	2	2
2005	52.957	197.046	3.649	101	5	2	2
2006	54.117	193.887	3.678	65	5	2	2
2007	55.604	194.741	3.656	53	5	2,15	2
2008	54.235	189.219	3.857	172	6	2,15	2
2009	55.428	190.936	3.481	92	6	2,15	2

2010	55.158	182.877	3.220	92	6	2,15	2
2011	59.090	199.602	3.528	63	6	2,15	1
2012	64.327	209.901	3.095	74	6	2,15	1
2013	63.479	177.914	3.759	74	6,3*	2,15	1
2014***	73.695	302.095	4.118	64	6	2,5**	1
2015	70.276	279.718	3.566	156****	6	2,5	1
2016	78.326	290.382	3.526	255	6	2,5	1
2017	79.948	297.183	3.212	160	6	2,5	1
2018	78.635	282.500	3.171	213	6	2,5	1
2019	79.610	282.764	3.139	203	6	2,5	1
2020	56.532	164.073	3.064	140	7	2,5	0
2021	72.012	171.056	3.269	210	7	2,5	0
2022	75.827	172.378	3.145	162	7	2	0

* Odobrena pomoč bibliotekarke za namen kreiranja prvih kataložnih zapisov za podarjeno gradivo v Pretnarjevi spominski sobi.

** Od 1. 3. 2014 računovodkinja vodi računovodsko službo za knjižnico in ne več tudi za Tržiški muzej.

*** Podatki o obisku in izposoji niso primerljivi s predhodnim letom iz treh v poročilu navedenih razlogov. Povečan prirast gre na račun katalogiziranega gradiva iz Pretnarjeve spominske sobe.

**** Porast medknjižnične izposoje temelji na dogovoru, da je za uporabnike financirana iz sredstev, ki jih v ta namen prejme območna knjižnica – Mestna knjižnica Kranj.

8.6.2. Primerjalni podatki po letih v indeksih

Indeks po	obisk	izposoja	prirast gradiva	medknjižn. izposoja
95 / 90	105,0	111,0	81,0	94,0
00 / 95	122,3	132,0	207,0	44,0
01 / 00	107,4	137,3	88,7	156,0
02 / 01	130,4	118,8	127,0	75
03 / 02	97,1	98,4	81,8	41,7
04 / 03	111,7	105,8	103,8	170,0
05 / 04	95,9	102,3	110,3	297,1
06 / 05	94,76	95,39	100,8	64,4
07 / 06	102,75	100,44	99,40	81,54
08 / 07	97,54	97,13	105,50	324,53
09 / 08	102,19	100,91	90,25	53,48
10 / 09	99,52	95,77	92,50	100,00
11/10	107,12	109,14	109,56	84,78
12/11	108,86	105,16	87,72	117,46
13/12	98,70	84,76	121,45	86
14/13	116,65	169,80	109,55	86,48
15/14	95,36	92,59	86,95	243,75
16/15	111,45	103,81	98,87	163,46
17/16	102,07	102,34	91,09	62,74
18/17	98,36	95,06	98,72	133,13
19/18	101,24	100,09	104,85	95,30
20/19*	97,61	58,02	97,61	68,97

21/20	127,38	104,26	96,80	156,43
22/21	105,30	100,77	96,21	77,14

** Leti 2020 in 2021 nista primerljivi s predhodnimi leti zaradi pandemije s Covid-19, ki nas je zajela marca 2020 in zaznamovala tudi celo leto 2021.

9. INFORMIRANJE oziroma PROMOCIJA

Knjižnica ima izdelano celostno grafično podobo in izbrana slogana Razpihajmo lučke branja in variantno Razpihajmo lučke znanja.

Ažurne informacije objavljamo na:

- domači strani knjižnice <http://www.knjiznica-trzic.si/>
- Facebooku <https://www.facebook.com/knjiznica.trzic>
- MojaObcina.si <https://www.mojaobcina.si/trzic/>
- Instagramu <https://www.instagram.com/knjiznica.trzic/>
- TikToku <https://www.tiktok.com/@knjiznicatrzc>
- Twitterju <https://twitter.com/KnjiznicaTrzic>
- spletni strani Združenja splošnih knjižnic <https://www.knjiznice.si>

PROMOCIJA ZA ODRASLE	ŠTEVILO OBJAV	ŠTEVILO OGLEDV
FACEBOOK	166	61.417
INSTAGRAM	71	7.717
YOUTUBE	1	85
MOJA OBČINA	68	218.139
TWITTER	22	439
SKUPAJ	328	287.797

PROMOCIJA ZA OTROKE	ŠTEVILO OBJAV	ŠTEVILO OGLEDV
TIKTOK	81	30.210
FACEBOOK	90	23.474
YOUTUBE	1	12
INSTAGRAM	97	7.387
MOJA OBČINA	38	120.090
SKUPAJ	307	181.173

Promocija v vrtcih in šolah	ŠTEVILO	OBISK
SKUPAJ	59	1.231

V namen promocije projektov za razvoj bralne kulture je bibliotekarka obiskala 59 skupin oziroma razredov in obvestila 1.231 učencev.

Vabila in obveščanje: pošiljamo tiskana vabila in po MailChimpu, programu za množični mailing. Mediji so obveščeni in vabljeni na prireditve, poleg vabil redno dobivajo krajše informacije o tematiki ali gostu večera. Prireditve so najavljene v Tržičanu, v Tržiškem glasu, v Gorenjskem glasu, Glasovem kažipotu, radijskih postajah Radia Kranj, Radia Gorenc. Jumbo plakate uporabimo nekajkrat letno.

Poročanje: Po končanih prireditvah smo poročali oz. so poročali Tržičan, Gorenjski glas, Tržiški glas, RTV Slovenija. Prispevke prinaša MojaObcina.si. Članke knjižnica arhivira. Podrobnejše objave na oz. v imenovanih medijih so razvidne iz priloge.

10. IZOBRAŽEVANJE

Razvijanje strokovne usposobljenosti in kompetentnosti zaposlenih sodi v udejanjanje odličnosti, kot je zapisano pod vizijo knjižnice.

Zaposleni so se udeleževali strokovnih izobraževanj, kot so natančno opisana v prilogi V. Sodelujejo v stanovskem društvu – Društvu bibliotekarjev Gorenjske. Direktorica aktivno deluje v Nadzornem odboru Združenja splošnih knjižnic. Združenje splošnih knjižnic pripravlja za direktorje izobraževanja na temo aktualnih sprememb v zakonodaji v knjižničarski stroki.

Strokovna sodelavka, ki je v kolektiv Knjižnice dr. Toneta Pretnarja prišla spomladi 2021, diplomirana anglistka in diplomirana slovenistka (UN), magistrica profesorica slovenistike, je zaključila dodatno izobraževanje za bibliotekarja (ŠPIK) z raziskavo in nalogo Pripravljenost uporabnikov Knjižnice Dr. Toneta Pretnarja za samostojno uporabo knjižničnih storitev.

Iz zaključka naloge strokovne delavke V. R. : Pripravljenost uporabnikov Knjižnice Dr. Toneta Pretnarja za samostojno uporabo knjižničnih storitev:

»Dosedanja uporaba novega knjigomata v KdrTP je zelo skromna; delež izposoje se je v prvi četrtini leta 2022 gibal okrog 1 %, kar je nižje od povprečja večine drugih slovenskih splošnih knjižnic v prvem letu uvedbe knjigomata, se pa ujema z ugotovitvami drugih raziskav, da ob uvedbi knjigomata v knjižnico večina transakcij z gradivom še vedno teče pri izposojevalnem pultu. Naša raziskava je pokazala, da veliko uporabnikov KdrTP ne ve, da ima knjižnica knjigomat. To je nenavadno, kajti lokacija knjigomata je idealna: nahaja se ob izhodu iz knjižnice, vsem na očeh in v bližini izposojevalnega pulta. Domnevamo, da so uporabniki novo pridobitev verjetno opazili, a niso vedeli, čemu služi, knjižničarji pa jih o tem niso poučili.

Raziskava je tako posredno pokazala, da imajo knjižničarji zelo pomembno vlogo pri navajanju uporabnikov na uporabo nove tehnologije. Tisti uporabniki, ki so jih knjižničarji vzpodbudili k uporabi knjigomata, so se v veliki večini na pobudo odzvali pozitivno; nekateri so ga ob naslednjem obisku knjižnice že uporabili samoiniciativno. Knjižničarji v KdrTP bodo morali biti v prihodnje še bolj aktivni pri predstavljanju nove pridobitve uporabnikom, že obstoječim uporabnikom knjigomata pa predstaviti vse njegove funkcije. To bi jih razbremenilo izposojnih transakcij in podaljševanja izposojevalnega roka, verjetno pa ne bodo še tako kmalu razbremenjeni iskanja in rezervacij gradiva za uporabnike v knjižnici; čeprav veliko uporabnikov pozna COBISS in ga uporablja, to

počnejo predvsem izven knjižnice. Uporabljajo ga za iskanje gradiva, vendar pa ne naredijo naslednjega koraka do preverjanja postavitve in samostojnega iskanja knjige v knjižnici.

Ključni izziv KdrTP v prihodnje bo torej izobraževanje in motiviranje uporabnikov za večjo samostojnost pri uporabi knjižničnih storitev. Za povečevanje uporabe knjigomata predlagamo individualni pristop: knjižničar, ki je dežuren v informacijski službi, lahko ob urah, ko je obisk knjižnice redkejši, posamezne uporabnike sam izobražuje za uporabo knjigomata, ob urah, ko je obisk bolj gost, pa naj bo v informacijski službi prisoten še drugi knjižničar, ki bo uporabnike vabil k uporabi knjigomata in jih usposabljal zanj. Dobro bi bilo, da bi knjigomat dosledno predstavljali vsem novim članom ob vpisu v knjižnico, tudi otrokom. Predlagamo tudi, da se krajša predstavitev knjigomata in preizkus uporabe vključita v obstoječa, dobro obiskana izobraževanja za uporabo pametnih naprav, saj bi tako lahko zajeli več uporabnikov naenkrat. Ker ta izobraževanja obiskujejo večinoma upokoјenci, bo to še posebej pripomoglo k dvigu pripravljenosti za uporabo knjigomata pri najstarejših starostnih skupinah uporabnikov.

Knjigomat je preprost za uporabo, zato bi uporabnike lahko navadili nanj v relativno kratkem času, uporaba COBISS-a in iskanje gradiva glede na postavitev pa sta bolj zapletena, zato sprotne izobraževanje večinoma ne pride v poštev. Predlagamo, da si KdrTP na tem področju zastavi dolgoročne cilje in začne z izobraževanjem osnovnošolske populacije. To bi najlažje storila v okviru projekta Rastem s knjigo, pri katerem sedmošolci obiščejo knjižnico. V predstavitev knjižnice naj vključi tudi demonstracijo iskanja želenega gradiva v COBISS-u, učenci pa naj s pomočjo podatkov o postavitvi gradiva le-tega poiščejo v polici. Za večjo motivacijo bi jim lahko iskanje določenega gradiva zastavili kot izziv v smislu lova na zaklad.

Raziskava nam je dala vpogled v vedenje uporabnikov pri izposoji, iskanju in vračilu gradiva in pripravljenost za uporabo samopostrežnih storitev. Ker smo želi narediti nek splošni pregled stanja, smo opazovali zgolj posamezna dejanja uporabnikov, v anketi pa zastavili zaprta oz. polodprta vprašanja. Za bolj poglobljeno razumevanje motivacije za uporabo samopostrežnih storitev in razlogov za njihovo zavračanje bi lahko v prihodnje raziskavo dopolnili z delno strukturiranim intervjuvanjem uporabnikov. Za še boljše razumevanje dinamike v knjižnici bi bilo zanimivo v raziskavo vključiti tudi knjižničarje v KdrTP; raziskali bi, kako oni vidijo odnos uporabnikov do samopostrežnih storitev in motivacijo zanje, in kakšen odnos imajo knjižničarji sami do teh storitev.«

11. KADRI IN IZRABA UR

11.1. Kadri

V knjižnici so bili v letu 2022 zaposleni strokovni delavci za nedoločen čas s polno delovno obveznostjo:

- 3 bibliotekarke VII/2
- 1 bibliotekar VII/2
- 2 bibliotekarki VII/1
- knjižničar V

Ostali za nedoločen čas:

- tehnični delavec s polovično delovno obveznostjo – upokoјitev 29. 7. 2021
- računovodkinja

drugo:

- čiščenje prostorov je bilo opravljeno po pogodbi

Za določen čas:

- direktorica
- 1 bibliotekar VII/2 (nadomeščanje dolgotrajne bolniške odsotnosti)

11.2. Izraba ur

Koledar za leto 2022 je imel 252 delovnih dni (2.016 ur) ter 6 praznikov, ki so padli na 8 delovnih dni (64 ur). Obveznost na zaposlenega je bila 2.080 ur. Sobotno delo (44) je dežurstvo, ure se koristijo kot višek ur.

Leta 2022 je pripadlo redno zaposlenim 316 dni rednega letnega dopusta (2.528 ur). Iz leta 2022 je ostalo 110 dni neporabljenega dopusta (880 ur), skupaj torej 426 dni oz. 3.408 ur rednega letnega dopusta, ter za 8 dni (66 ur) ur, ki nastanejo na podlagi delovnih sobot ...

Na bolniškem dopustu je bila vse leto bibliotekarka VII/2, zanjo smo imeli do 30. 7. 2022 nadomeščanje, žal se je tudi to spremenilo v dolgotrajno bolniško.

2022 - skupaj ur	19.393	100%
Izraba	ure	v %
opravljene oz. delovne ure	12.409	63,99
dopust	2.472	12,75
bolniški dopust	3.848	19,84
koriščenje prostih ur	120	0,62
prazniki	544	2,80

Zaposleni so porabili ure takole:

- redno delo 12.409 ur = 63,99 % časa
- dopust (redni, izredni) – 2.472 ur = 12,75 %
- bolniški dopust – 3.848 ur (453 dni s polno delovno obveznostjo in 46 dni po polovični delo oz. krajši obveznosti po odločbah ZZRS) = 19,84 %
- koriščenje viška ur - 120 ur = 0,62 %
- prazniki 544 ur = 2,80 %

Izobraževanje in samoizobraževanje je zneslo 446 ur.

Prenos v 2023	ure	dnevi
višek ur	89	11
letni dopust	760	95
skupaj ur	849	106

V leto 2023 se prenaša 95 dni (760 ur) neporabljenega letnega dopusta in 11 dni nadurnega dela, skupaj 106 dni.

11.3. Prostovoljci

Knjižnica dr. Toneta Pretnarja ima od 2014 organizirano prostovoljsko delo. S prostovoljcem imamo podpisano pogodbo, vodi se evidenca ur opravljenega dela, zavaruje se ga ter povrne stroške prihoda na delo in regres za malico. Dva prostovoljca sta v letu 2022 skupaj opravila 1.515 prostovoljskih ur.

11.4. Družbeno koristno delo

Sodelujemo z Ministrstva za pravosodje, Upravo za probacijo, ki v knjižnico po potrebi napoti osebe, ki morajo opraviti družbeno koristno delo. V letu 2022 ni bilo nobene napotitve.

12. SODELOVANJE Z OKOLJEM

Knjižnico lokalno okolje prepoznava kot partnerja za sodelovanje. Društvo upokojencev Tržič in knjižnica skupaj izvedeta Besedarije. Z JSKD OI Tržič in ZKO sodelujemo pri pripravi domoznanskih večerov, sodelujemo s Tržiškim muzejem, z osnovnimi šolami, vrtci, KD Svarun, Foto klubom Tržič, Društvom slepih in slabovidnih... Sodelujemo s splošnimi knjižnicami na Gorenjskem, skupaj pripravimo izobraževanja za zaposlene, tematsko usklajen domoznanski september.

S projektom Digitalno je realno je normalno smo uspešno sodelovali z dvema osnovnima šolama kot soorganizatorji tehniškega dneva ter s tržiškimi podjetji Cablex d.o.o., Mali-E-Tiko d.o.o., ZIAL d.o.o., Migi d.o.o. in Kvibo d.o.o.

13. INVESTICIJE, INVESTICIJSKO VZDRŽEVANJE, OPREMA IN KNJIŽNIČNO GRADIVO

Glej računovodsko poročilo, poglavje 8.2.3.

14. OSTALE INFORMACIJE

Zaključno poročilo za leto 2022 za Knjižnico dr. Toneta Pretnarja kaže, da knjižnica sledi Strategiji razvoja splošnih knjižnic Slovenije 2013 – 2020 (v pripravi je nova), ki je napovedala potreben premik splošnih knjižnic

- od osredotočanja na oblikovanje in kopičenje knjižničnih zbirk k ustvarjanju povezav z okoljem in razvoju novih storitev
- od osredotočanja k izdelku na usmerjenost k uporabniku in njegovemu aktivnemu vključevanju v oblikovanje ponudbe knjižnic
- od koncepta splošne knjižnice kot »shrambe« knjig k ustvarjanju družbenih središč v lokalnih okoljih
- držati korak s konkurenco pri ponudbi storitev.

29. 6. 2021 ja Svet knjižnice potrdil novo Strategijo razvoja Knjižnice dr. Toneta Pretnarja (2021 – 2025), ki temelji na oceni doseganja ciljev oziroma desetletnih rezultatov. Zaključno poročilo za leto 2022 izkazuje pomnoženo delovanje na spodaj navedenih Strateških ciljeh in usmeritvah, dejavnostih za doseganje usmeritev in ciljev (Strategija, poglavje 7).

USMERITVE	CILJI - splošni	CILJI – merljivi do 2025	DEJAVNOSTI ZA DOSEGANJE USMERITEV, CILJEV
1. Okrepitev delovanja na polju predbralne	povečati vpis predšolskih otrok v	Od 28 % vpisanih predšolskih otrok v	Bralni maratoni; družinsko branje; predavanja za starše otrok v vrtcih;

USMERITVE	CILJI - splošni	CILJI – merljivi do 2025	DEJAVNOSTI ZA DOSEGANJE USMERITEV, CILJEV
pismenosti otrok do 5 let	knjižnico	knjižnico priti na 75 %	promocijske kampanje
2. Nadaljevanje in širjenje programa na stopnji bralne pismenosti šoloobveznih otrok od 6 do 14 let	Povečati srečanja za širjenje bralne pismenosti	1 srečanje z uspešnim IN Slovincem razširiti na več srečanj; Tačke pomagačke iz 2 srečanj mesečno razširiti na 3; Kobi iz 4 srečanj mesečno na 6 50 % več srečanj z osnovnošolci; 50 % povečanje programa Beremo s Tačkami pomagačkami, 50 % povečanje Kobija;	Kobi, Tačke pomagačke -pomočnika za premagovanje težav pri branju; gradivo za dislektike; srečanja z "in" mladimi uspešnimi ustvarjalci, športniki, glasbeniki, poslovneži (poistovetenje, ideali); ponudba biografskih del; še večja naveza z osnovnimi šolami
5.Povečevanje bralne in IKT pismenosti generacije 65+	Bralno in digitalno opolnomočenje prebivalcev - za uporabo najnovejših tehnologij in zmanjševanje digitalne vrzeli; vključujoča informacijska družba; knjižnica kot vodja skupnosti v digitalnem učenju	100 % povečati ponudbo individualnih izobraževanj, 50 % povečati skupinska izobraževanja	Individualna in skupinska izobraževanja za uporabo spletnih okolij, digitalnih orodij in portalov
6. Krepitev poznavanja in zavedanja pomena dr. T. Pretnarja in lokalne dediščine	Povečati ponos na lokalno zgodovino, domači kraj, domače ljudi	2 dogodka na leto v povezavi s T. Pretnarjem; obisk petošolcev z Zgodbami o Tonetu	Obleževanje obletnic T. Pretnarja; poučevanje osnovnošolcev o pomenu T. P.; slikanice z domoznansko vsebino; domoznanski tematski večeri, predstavitve domačih ljudi
7. Pridobivanje/nakup raznovrstnega gradiva	Pridobiti nove generacije članov, vseh izobrazbenih, starostnih struktur ...	Številčno in finančno obdržati prirast novega gradiva - 3.000 do 4.000 enot letno	Hitro vključevanje knjižnih idr. novosti; vključevanje ponudbe novih nosilcev: e-knjiga, zvočna knjiga itd.
10. Okrepiti elektronske storitve knjižnice	Samostojen uporabnik; ostati v toku s časom	90 - 100 % vključiti možnosti, ki jih ponuja Cobiss, za opravljanje storitev na daljavo	Uvajanje novih Cobiss storitev; notranji in zunanji knjigomati, vračalniki gradiva; naprave za samostojen prevzem rezerviranega gradiva
15. Vztrajno prepoznavati in izkoriščati priložnosti v negotovem svetu	Delovati proaktivno. Digitalno večši strokovni delavci.	50 % povečati kompetentnost strokovnih sodelavcev. Cilj je 100 % zmožnost uporabe digitalnega knjižničnega informacijskega sistema.	Skrb za redno usposabljanje kadra.

14.1. Novosti v letu 2022

Vsebinske novosti, opisane že pri posameznih poglavjih, so bile:

- Andersenov dan: detektivski večer v knjižnici,
- knjižni sejem v malem v Tržiču,
- izposoja družabnih iger,
- Digitalno je realno je normalno: razširitev na karierni dan.

14.1.2. Paketniki

Knjižnična prostorska stiska je smrtonosna. Vodstvo in zaposleni v njej vendar ne dovolimo, da bi ta zaustavila naše delovanje. O tem govori tudi nova pridobitev, namestitev paketnikov Direct4me. Z Občino Tržič smo leta 2022 iskali rešitev, kako in kam bi jih lahko namestili. Zavod za varstvo kulturne dediščine je podal soglasje za lokacijo zadaj za stavbo na Balosu 4. Ker postopek prevzema rezerviranega gradiva ni zamuden, bodo uporabniki z avti postali tu kratek čas, ne bo jim treba iskati parkirišča. Verjamemo, da bo ta storitev mnogim zmanjšala časovni pritisk, da je to naš nov odraz prijaznosti in spoštovanja časa uporabnikov knjižnice.

Veselimo se tudi napovedane nadgradnje sistema, ki bo ob prevzemu rezerviranega omogočil tudi vračanje gradiva.

Foto: Paketniki za stavbo na Balosu 4

14.2. Na razpolago občanom

Knjižnica dr. Toneta Pretnarja predstavlja kraj, ki je namenjen in odprt vsem občanom z zbirko in ponudbo dejavnosti in dogodkov. Za izposajo v osrednji knjižnici je odprta 50 ur na teden med letom, poleti pa 34 ur. V poletnem času sobote niso delovne, takrat se tudi ne izvajajo dodatne dejavnosti.

Knjižnica je odprta od ponedeljka do petka od 09.00 do 18.00. Ob sobotah je obratovalni čas za uporabnike od 08.00 do 13.00.

Poletni delovni čas v juliju in avgustu ponedeljek, četrtek, petek od 09.00 do 15.00, torek, sredo od 10.00 do 18.00, sobota zaprto.

Bibliobus obiskuje postajališča potujoče knjižnice od januarja do junija in od septembra do decembra dvakrat mesečno (od ponedeljka do petka), poleti pa gre na teren 3 tedne.

Realizacija: 201 dan od januarja do junija in od septembra do decembra smo bili na voljo za izposajo, vračanje gradiva itd. 1.809 ur med tednom, v 42. sobotah 210 ur; v poletnih dveh mesecih, ko je poslovalni čas drugačen, v 42. dneh 288 ur. To je skupaj 285 poslovnih dni in/oz. 2.307 ur odprtosti za obisk in izposajo na splošnem in otroškem oddelku, na bibliobusu 321 ure, skupaj za izposajo 2.628 ur.

Knjižnica je bila odprta za izposajo povprečno 9 ur dnevno. Skupaj z vsemi dejavnostmi pa med 10 in 11 ur dnevno.

ODPRTOST KNJIŽNICE 2022	
osrednja knjižnica	2.307
bibliobus (115 popoldnevov)	321
skupaj za izposajo	2.628
dogodkov zvečer, v vrtcih, šolah, izobraževanj	407
SKUPAJ ZA IZPOSOJO IN DEJAVNOSTI	3.035

Zbirka knjižnice je zadostna in oblikovana po predpisanih razmerjih. Na gradivo je treba občasno čakati daljši čas, večina novega gradiva (ki je najbolj aktualno), je kupljenega v 1 izvodu. V takem primeru dokupimo še kak izvod. Delež občine za nakup gradiva je 70,07 %, ministrski pa 29,93 %.

14.2.1. Prostorska stiska

Lokacijo nove knjižnice je občinski svet (2018-2022) videl v stavbi nekdanjega Peko Pur-a, realizacija pa predvidena 2027. V vmesnem času bo nujno začasno rešiti perečo prostorsko stisko knjižnice. O tem smo se z občinskimi predstavniki pogovarjali v začetku leta 2022 in nato ponovno z novim občinskim vodstvom, novim županom in podžupanjo. Do konca 2023 (naj) bi uporabniki dvorane na Balosu 4 dobili na voljo prostor (ne)kje druge, dvorano pa dodelili knjižnici.

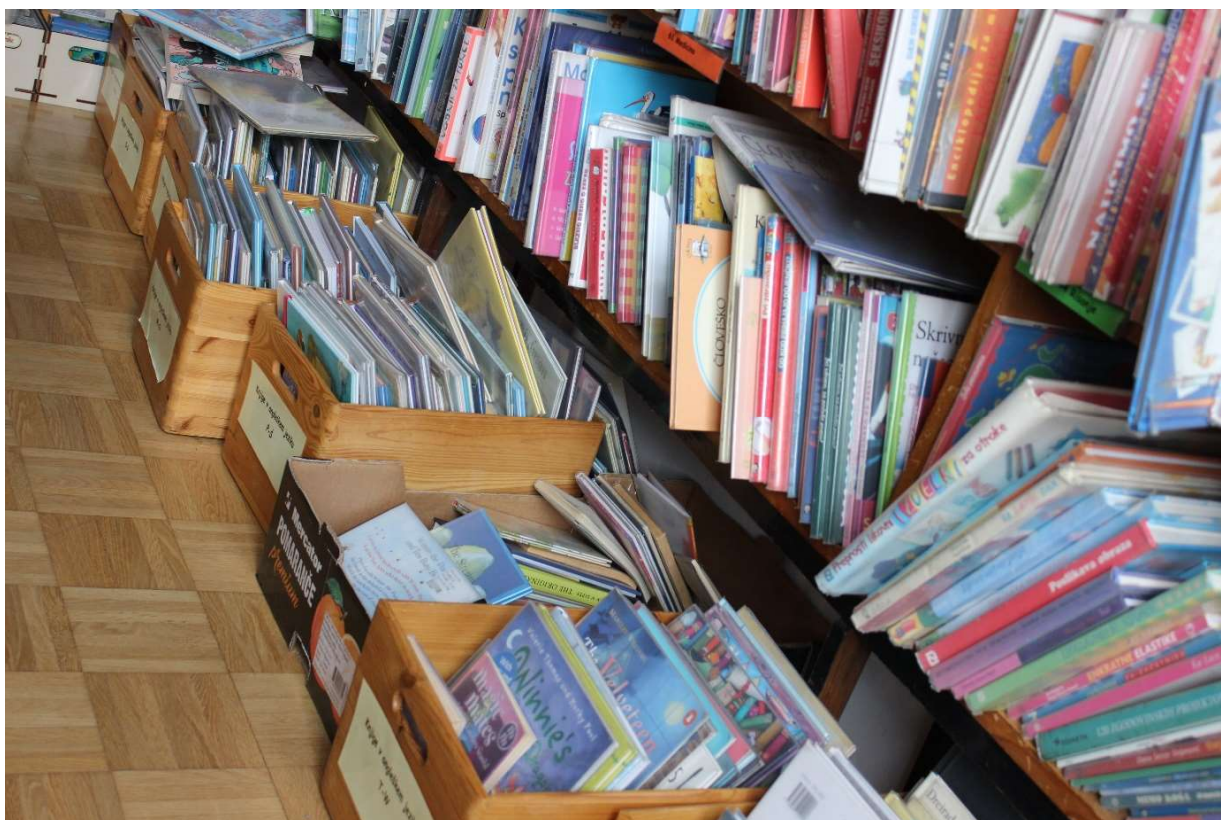

Foto: Gradivo na tleh v prepolnih gajbicah na oddelku za otroke

Foto: Gradivo na tleh v gajbicah na splošnem oddelku

14.3. Skupna služba notranje revizije

V prvem delu leta 2022 je potekala v knjižnici notranja revizija Knjižnice dr. Toneta Pretnarja na področju vodenja personalnih map in kadrovskih evidenc. 31. 3. 2022 smo prejeli Poročilo Skupne službe notranje revizije Kranj s povzetkom priporočil. V roku dveh mesecev smo začeli izvajati vsa priporočila in ukrepe za odpravo nepravilnosti in revizijski službi poslali odzivno poročilo.

15. ZAKLJUČEK

Javno dobro, javne zavode, se da razumeti kot ekonomski dejavnik in prispevek k dobrobiti družbe in ne le kot porabnika javnih financ. 55. člen Zakona o knjižničarstvu opredeli »prispevanje države k podpori usklajenemu razvoju knjižnične dejavnosti«, vendar je prispevek države neopredeljen.

Glavnino knjižnične dejavnosti financira ustanovitelj in sicer zagotavlja sredstva za plače, materialna sredstva za tekoče poslovanje, investicijsko vzdrževanje in investicije, nakup knjižničnega gradiva in programska sredstva, s katerimi knjižnica izvaja zakonsko predpisane dejavnosti in dogodke. Programska sredstva so tista, ki najbolj vplivajo na strokovni razvoj knjižnic, da sprostijo strokovne potenciale in se razvijejo v kulturno in izobraževalno središče lokalne skupnosti.

V celoti je Občina Tržič za nakup gradiva leta 2022 namenila 3,00 € na prebivalca (15.011), za celotno knjižnično dejavnost pa 24,95 € na prebivalca.

Ob občinskih sredstvih za program prispeva precejšen delež lastnega prihodka iz postavk članarin in zamudnin knjižnica sama.

Splošne knjižnice in z njimi Knjižnica dr. Toneta Pretnarja celostno skrbimo za razvoj branja, bralno pismenost, bralno kulturo in informacijsko pismenost. Na teh segmentih delujemo s svojim gradivom in številnimi aktivnostmi. Pri ustanovitelju knjižnice Občini Tržič in vsepovsod v lokalnem okolju opozarjamo in poudarjamo pomen bralne kulture in izobraženosti občanov, kamor privede bralna pismenost.

Ljudje storitve knjižnice potrebujejo. Prav nihče v procesu šolanja in pridobivanja izobrazbe ni mogel mimo nje. V vseživljenjskem izobraževanju prav tako ne. Njena prisotnost v okolju je samoumevna. Kar je pozitivno in včasih lahko tudi negativno obenem.

Pomenu splošne knjižnice v njenem okolju zgovorno pritrdijo rezultati Ankete Knjižnice dr. Toneta Pretnarja (junij 2020), ko smo lokalno okolje, uporabnike in neuporabnike knjižnice, vprašali, kakšen imajo odnos do branja, knjig, knjižnice. 100 % (556 anketirancev) jih meni, da so knjižnice potrebne za ljudi, 84 oz. 81 %, da branje deluje terapevtsko, sprostitveno in prinaša znanje. Razen 1% se vsi strinjajo, da je obiskovanje knjižnic pomembno za (boljši) razvoj otrok. 3 % anketiranih, ki že dolgo niso obiskali knjižnice, bi jo obiskovali, če bi bila bolj sodobna (33 %), imela prostor, da bi se v njej lahko družili (33 %), imeli kje parkirati (56 %) in imeli boljši izbor gradiva (56 %). 87 % anketiranih ve, kaj vse knjižnica poleg izposoje dela oziroma katere storitve še ponuja. Od knjižnice pa v 92 % pričakujejo odličen izbor gradiva, 77 % ustrezen prostor in parkirišča, 52 % ustrezno količino izvodov, 54 % sposobne bibliotekarje in 13 % daljši čas odprtosti.

Vodstvo in zaposleni v Knjižnici dr. Toneta Pretnarja se zavedamo svojega poslanstva, delamo predano, strokovno, uvajamo novosti, komuniciramo in se povezujemo z okoljem, opozarjamo na pereče probleme. In se zavedamo: edina stalnica so neprestane spremembe.

Marinka Kenk-Tomazin
direktorica

Računovodsko poročilo

ZA OBDOBJE OD 1. 1. DO 31. 12. 2022

2. DEL LETNEGA POROČILA

Andreja Štefe, računovodkinja

Tržič, januar, februar 2022

1. UVOD

Računovodsko poročilo javnega zavoda Knjižnica dr. Toneta Pretnarja je pripravljeno v skladu s Pravilnikom o sestavljanju letnih poročil za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava.

1.1. ZAKONSKE PODLAGE

Zakonske podlage na katerih temelji vodenje poslovnih knjig, vrednotenje računovodskih postavk in sistem notranjih kontrol so:

- Zakon o računovodstvu,
- Pravilnik o razčlenjevanju in merjenju prihodkov in odhodkov pravnih oseb javnega prava,
- Pravilnik o načinu in rokih usklajevanja terjatev in obveznosti po 37. Členu Zakona o računovodstvu,
- Navodilo o načinu in stopnjah odpisa neopredmetenih dolgoročnih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev,
- Pravilnik o enotnem kontnem načrtu proračuna za proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava ter
- Slovenski računovodski standardi.

Letno poročilo smo, kot velja za določene uporabnike enotnega kontnega načrta predložili v spletni portal AJPEŠ, z neposrednim vnosom podatkov v spletno aplikacijo, pojasnila k izkazom in poslovno poročilo v PDF datoteki. Predložili smo tudi Poročilo o prostovoljstvu in Izjavo o oceni notranjega nadzora javnih financ.

1.2. POJASNILA K RAČUNOVODSKIM IZKAZOM

V računovodskem poročilu smo k računovodskim izkazom podali naslednja pojasnila :

- Pojasnila k postavkam BILANCE STANJA skupaj s pojasnili obveznih prilog:
 - Pregled stanja in gibanja neopredmetenih dolgoročnih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev,
 - Pregled stanja in gibanja dolgoročnih kapitalskih naložb in posojil.
- Pojasnila k postavkam Izkaza prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov.
- Pojasnila k postavkam Izkaza prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po vrstah dejavnosti.
- Pojasnila k Izkazu prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po načelu denarnega toka.
- Pojasnila k Izkazu računa finančnih terjatev in naložb določenih uporabnikov.
- Pojasnila k Izkazu računa financiranja določenih uporabnikov.
- Pojasnila k obrazcu Davek od dohodka pravnih oseb.

Izkazi so zasnovani na temeljnih računovodskih predpostavkah stalnosti, dosledne stanovitnosti, strogega upoštevanja nastanka poslovnega dogodka, na splošnih računovodskih načelih in usmeritvah previdnosti, pomembnosti in prednosti vsebine pred obliko.

Vsi predpisani bilančni obrazci so priloženi na koncu računovodskega poročila.

1.3. PRAVNE PODLAGE, KI UREJAJO FINANCIRANJE JAVNIH ZAVODOV NA PODROČJU KULTURE

Javni zavodi na področju kulture so pravne osebe javnega prava. Njihov status in delovanje urejata Zakon o zavodih (Uradni list RS, št. 12/91, 8/96, 36/00 - ZPDZC in 127/06 - ZJZP) ter Zakon o uresničevanju javnega interesa za kulturo (v nadaljevanju ZUJIK). Posamična vprašanja so lahko drugače urejena tudi v posebnih zakonih na področju kulture. Zakon o javnih financah (v nadaljevanju ZJF) s finančnega in poslovnega vidika načelno določa delovanje javnih zavodov.

V skladu z določbami ZJF in 3. člena Pravilnika o določitvi neposrednih in posrednih uporabnikov državnega in občinskih proračunov sodijo javni zavodina področju kulture med posredne uporabnike državnega ali občinskega proračuna. Posredni uporabniki se financirajo iz proračuna države ali občine posredno, prek neposrednih uporabnikov, to je ministrstev oz. občin.

1.4. FINANCIRANJE JAVNIH ZAVODOV NA PODROČJU KULTURE

Javna sredstva za financiranje javnih zavodov zagotavljajo njihovi ustanovitelji oziroma soustanovitelji. Javni zavodi se financirajo tudi iz nejavnih virov, ki jih izvajalci pridobivajo z opravljanjem javne službe in s prodajo blaga in storitev na trgu, donacijami in iz drugih virov, ki so opredeljeni v aktih o ustanovitvi, pri tem pa opravljanje drugih dejavnosti ne sme ogroziti izvajanja javne službe. Postopek zagotavljanja sredstev javnim zavodom na področju kulture je natančno opredeljen z ZUJIK¹-om ter njegovimi podzakonskimi predpisi. Višino javnih sredstev za financiranje javnega zavoda določi ustanovitelj, upošteva osnove za izračun iz 27. člena ZUJIK-a, na podlagi strateškega načrta in iz njega izhajajočega predloga letnega programa dela.

1.5. RAČUNOVODSKA FUNKCIJA ZAVODA

Osnovna računovodska funkcija zavoda je zagotavljanje podatkov in informacij o poslovnih in finančnih uspešnostih zavoda ter o njegovem premoženjskem in finančnem stanju za notranje (vodstvo, organi upravljanja, zaposleni) in zunanje (ustanovitelj, dobavitelji, kupci - uporabniki storitev, državni organi, javnost - tudi drugi zavodi s področja delovanja zavoda) uporabnike.

Glavna računovodska funkcija je povezana z drugimi računovodskimi funkcijami: predračunavanjem, analiziranjem, obračunavanjem in nadziranjem.

1.6. PRISTOJNOSTI RAČUNOVODSKE SLUŽBE

Pristojnosti računovodske službe je moč razbrati iz Zakona o računovodstvu:

- opravlja plačila,
- sproti ureja, zajema, knjigovodsko evidentira in sporoča podatke,
- pripravlja obvezne računovodske izkaze,
- izvaja računovodski nadzor nad izpolnjevanjem terjatev in plačevanjem obveznosti,
- arhivira izvirnike računovodskih listin.

¹ Zakon o uresničevanju javnega interesa za kulturo

1.7. KODEKS RAČUNOVODSKIH NAČEL

Pri izvajanju računovodske službe se upoštevajo izhodiščna načela po Kodeksuračunovodskih načel:

- načelo strogega upoštevanja nastanka poslovnega dogodka,
- načelo smotrnosti,
- načelo sodobnosti,
- načelo dokazljivosti z listinami,
- načelo zakonitosti,
- načelo objektivnosti,
- načelo preglednosti,
- načelo urejenosti,
- načelo gospodarnosti,
- načelo ažurnosti in zakonitosti.

2. RAČUNOVODSKE INFORMACIJE

1. *Sodila, uporabljena za razmejevanje prihodkov in odhodkov na dejavnost javne službe ter dejavnost prodaje blaga in storitev na trgu*

Zavod opravlja knjižnično dejavnost, ki je po 2. členu Zakona o knjižničarstvu (ZKnj 1 –Ur. L. RS, šte. 87/2001) v celoti opredeljena kot javna služba.

2. *Nameni, za katere so bile oblikovane dolgoročne rezervacije ter oblikovanje in poraba dolgoročnih rezervacij po namenih*

Zavod nima oblikovanih dolgoročnih rezervacij.

3. *Poslovni izid*

Zavod je poslovno leto zaključil s presežkom prihodkov nad odhodki v višini 3.117,21 €. Presežek prihodkov nad odhodki, ki ga ustvari z opravljanjem svoje dejavnosti lahko knjižnica nameni za izvajanje in razvoj dejavnosti.

O načinu razpolaganja s presežkom prihodkov nad odhodki odloča ustanovitelj na predlog direktorja in po predhodnem soglasju sveta zavoda.

O načinu pokrivanja morebitnega primanjkljaja odloča ustanovitelj na predlog direktorja in po predhodnem soglasju sveta zavoda.

4. *Metoda vrednotenja dokončanih izdelkov in zalog nedokončane proizvodnje*

Zavod nima zalog dokončanih izdelkov in zalog nedokončane proizvodnje.

5. *Podatki o stanju neporavnanih terjatev in ukrepih za njihovo poravnavo oz. razlogih za neplačilo*

Na kontih skupine 12 so knjižene terjatve do kupcev. Na dan 31. 12. 2022 izkazujemo 82,00 € terjatev.

Na kontih skupine 14 so knjižene terjatve do uporabnikov enotnega kontnega načrta.

⇒ Občine Tržič za:

- decembrske plače, konsignacijsko prodajo in investicijsko vzdrževanje (popravilo grelnih naprav) v višini 25.876,71 €.

Vse evidentirane terjatve v skupini kontov 14 v skupnem znesku 25.876,71 € zapadejo v januarju 2023.

Na kontih skupine 17 so knjižene terjatve do:

- Zavoda za zdravstveno zavarovanje za boleznine nad 21 dni, višini 3.600,55 €.
- Poslovnih bank za kartična plačila in provizije v višini 52,55 €.

Kratkoročne terjatve skupaj znašajo: 3.653,10 €.

6. Podatki o obveznostih

Na obveznostih so vključene obveznosti:

- do zaposlenih za decembrske plače in osebne prejemke v skupini kontov 21, ki znašajo 25.993,48 €,
- do dobaviteljev v višini 12.564,02 €, v skupini kontov 22, za katere je rok plačila v letu 2023,
- za dajatve, v skupini kontov 23, v višini 37,85 € - obveznost za plačilo davka od dohodka
- do neposrednih uporabnikov poročila države, v skupini kontov 24, v višini 10,55 €.

Na pasivnih časovnih razmejitvah so evidentirani vnaprej vračunani odhodki v višini 1.000 €, nagrada za projekt Virtualno=Realno iz leta 2021 in kratkoročno odloženi prihodki za izplačilo plač v višini 42,27 €.

7. Viri sredstev za vlaganje v opredmetena osnovna sredstva, neopredmetena osnovna sredstva

Vir sredstev se je v skladu s soglasjem župana oblikoval v skladu s pogodbo o zagotavljanju knjižnične dejavnosti kot javne službe. Tako je zavod v letu 2022 od Občine Tržič pridobil sredstva za nakup opreme in investicijsko vzdrževanje ter izboljšave v višini 10.860 € in za nakup knjižničnega gradiva 45.031,00 €. Ministrstvo za kulturo je za nakup knjižničnega gradiva zagotovilo 19.232,00 €, iz presežka prihodkov nad odhodki iz prejšnjih let v letu 2022 nismo porabljali sredstev.

8. Naložbe prostih denarnih sredstev

Zavod ni nalagal prostih denarnih sredstev.

9. Razlogi za pomembnejše spremembe stalnih sredstev

V letu 2022 smo vključili nabavo sredstev v višini 78.699,84 € in sicer:

- materialnih pravic → 343,06 €,
- opreme → 12.226,47 €,
- knjižničnega gradiva → 64.264,00 €,
- drobnega inventarja → 796,15 €.

V letu 2022 smo odpisali za 464,61 € materialnih pravic, za 6.820,44 € opreme in drobnega inventarja, za 10.020,26 € monografskih in za 462,26 € serijskih publikacij.

10. Vrste postavk, ki so zajete v znesku, izkazanem na kontih zunajbilančne evidence

Zunajbilančno v skladu s sklenjenimi pogodbami evidentiramo konsignacijsko prodajo za Zvezo kulturnih organizacij. Vrednost zaloge znaša 615,00 €.

11. Podatki o pomembnejših opredmetenih osnovnih sredstvih in neopredmetenih dolgoročnih sredstvih, ki so že v celoti odpisana, pa se še vedno uporabljajo za opravljanje dejavnosti V našem zavodu v pretežnem delu uporabljamo osnovna sredstva, ki so že v celoti odpisana.

12. Prejeta sredstva iz javnofinančnih virov, ki ne povečujejo prihodkov

Pravilnik o razčlenjevanju in merjenju prihodkov in odhodkov določa v 16. členu, da se namenska sredstva za pridobitev neopredmetenih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev prejetih iz javnofinančnih virov NE izkazujejo kot prihodki, temveč povečujejo obveznost do vira sredstev. Knjige v knjižnicah se štejejo kot drobn inventar in se knjižijo na konte v skupini 041, kar pomeni, da spadajo med opredmetena osnovna sredstva, za katera moramo imeti za nabavo teh zagotovljen vir sredstev na protikontih skupine 98.

13. Spremembe v vrednotenju računovodskih kategorij, ki so pomembno vplivale na primerljivost računovodskih izkazov med leti

V letu 2022 nismo izvajali sprememb v vrednotenju računovodskih kategorij, ki bi vplivale na primerljivost izkazov med leti.

Vse zneskovne vrednosti v poročilu in izkazih so izražene v evrih (€).

3. BILANCA STANJA

Bilanca stanja je računovodski izkaz, ki prikazuje resnično in pošteno stanje sredstev in obveznosti do njihovih virov ob koncu obračunskega obdobja (po stanju na dan 31. decembra). Podlaga za sestavitev bilance stanja so poslovne knjige. Zaradi najrazličnejših vzrokov pa se lahko stanje sredstev in obveznosti do njihovih virov, izkazanih v poslovnih knjigah, razlikuje od dejanskega stanja. Take razlike se ugotavljajo s popisom, ki se opravi na podlagi izdanega sklepa o imenovanju inventurne komisije, ki svoje delo opravi v skladu z inventurnimi pravili. V skladu s Pravilnikom o dopolnitvah in spremembah Pravilnika o načinu in stopnjah odpisa neopredmetenih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev se letne stopnje odpisa v primerjavi z letom 2021 za pohištvo (12 %), drugo opremo (20 %), bibliobus (12 %), opremo za PTT promet (10 %), računalnike (50 %) in drugo računalniško opremo (25 %) ter za premoženjske pravice – programsko opremo (20 %) niso spremenile.

3.1. NAKUP PREMOŽENJSKIH PRAVIC IN OPREME

Tabela 1: Nakup premoženjskih pravic

Inventarna št.	Opis	kos	Nabavna vrednost €
515,516	MS Office 2019 Standard	2	183,00
517	Microsoft Win 10PRO	1	160,06
	SKUPAJ:	3	343,06

Tabela 2: Nakup opreme

Inventarna št.	Opis	kos	Nabavna vrednost €
512	Prenosnik HP Lenovo	1	1.098,46
513	LED Monitor AOC 23,8"	1	129,96
514	Računalnik stacionarni ASUS	1	616,58

518	Tiskalnik kartic	1	3.566,67
519	JVC Cam corder	1	1.728,74
520	JVC Microphone	1	108,58
521	Omara s policami	1	292,80
522	Mobilni telefon Xiomi	1	117,00
523-557	Zaboji za knjige	35	1.110,20
559	Paketomat	1	3.457,48
	SKUPAJ:	44	12.226,47

Tabela 3: Nakup drobnega inventarja

Inventarna št.	Opis	kos	Nabavna vrednost €
508	E-ink bralnik INKBook Calypso	1	155,00
509	Zvočniki Logitech Z213	1	40,00
510	Mobilno stojalo smart 80x200 cm	1	174,22
511	Omarica knjigobežnica	1	220,00
558	VILEDA Ultramat Turbo	1	49,79
561	Čitalec črtnih kod Zhoneywell	1	157,14
	SKUPAJ:	6	796,15

3.2. ODPIS PREMOŽENJSKIH PRAVIC IN OPREME

Na podlagi Sklepa o popisu sredstev in obveznosti do njihovih virov ter Navodil za delo popisne komisije je inventurna komisija opravila popis sredstev s stanjem na dan 31. 12. 2022. V inventurnem elaboratu so zavedli odpis sledečih materialnih pravic, opreme ter drobnega inventarja → prikazano v spodnjih tabelah. Vsi odpisani artikli so imeli sedanjo vrednost 0 €.

Tabela 4: Odpis premoženjskih pravic

Inventarna št.	Opis	kos	Nabavna vrednost €	Odpisana vrednost €
118	Windows 7 PRO	1	145,00	145,00
236 in 304	Office Pro 2010 SLO šolska verzija	2	203,26	203,26
234 in 371	Antivirus	2	36,73	36,73
70 in 305	Deep freeze	2	79,62	79,62
	SKUPAJ:	7	464,61	464,61

Tabela 5: Odpis opreme (tudi drobni inventar)

	Opis	kos	Nabavna vrednost €	Odpisana vrednost €
120	Laserski tiskalnik HO2035	1	289,00	289,00
240	Diktafon Philips	1	182,01	182,01
391	Digitalni diktafon Sony	1	49,35	49,35
479	Čitalec Zebra	1	103,70	103,70
490	Polnilec univerzalni 2250	1	28,00	28,00
50	Računalnik DTK basic	1	400,00	400,00
52	Monitor Philips	1	125,00	125,00
62	Tipkovnica Logitech	1	13,00	13,00
65	Miška Logitech	1	10,00	10,00
77	LCD Projektor	1	1.123,91	1.123,91
183	Računalniška miza	1	100,64	100,64
186	Stol vrtiljak	1	96,54	96,54
238	Prenosnik Lenovo idepad	1	887,41	887,41

241	Full HD Kamera Panasonic	1	1.119,19	1.119,19
302	Računalnik Intel	1	534,54	534,54
303	LCD Monitor	1	132,07	132,07
372	Računalnik PC plus	1	419,74	419,74
373	Tipkovnica Logitech	1	13,01	13,01
374	Miška Logitech	1	10,00	10,00
375	Monitor AOC	1	148,00	148,00
376	Zvočniki Logitech s120	1	16,99	16,99
380	Prenosnik HP Brook	1	1.018,34	1.018,34
	SKUPAJ:	22	6.820,44	6.820,44

3.3. NAKUP KNJIŽNIČNEGA GRADIVA

Knjižnično gradivo smo kupovali iz namenskih sredstev, ki smo jih v skladu s Pogodbo št. 3340-21-126054 prejeli od Ministrstva za kulturo, 19.233,00 € in iz sredstev, ki smo jih v skladu s pogodbo o zagotavljanju knjižnične dejavnosti kot javne službe prejeli od Občine Tržič, 45.031,00 €.

Tabela 6: Nakup knjižničnega gradiva

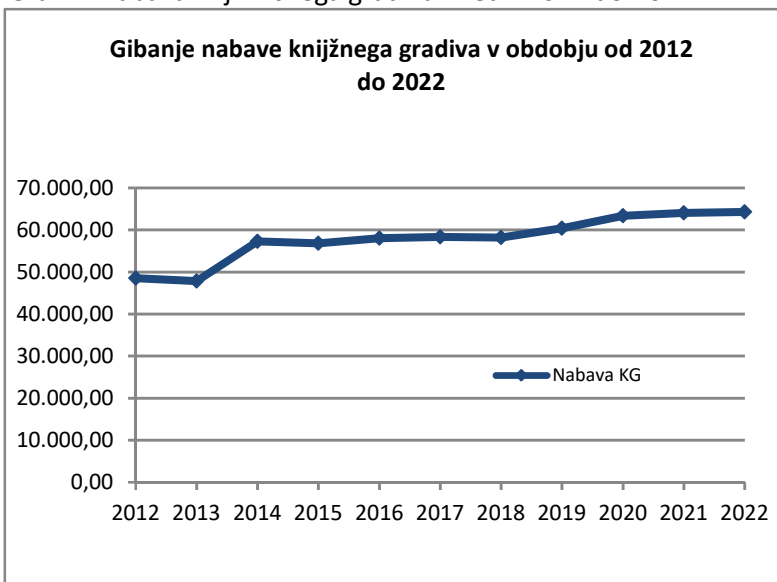
	leto 2021 €	leto 2022 €	indeks 2022:2021
<i>Nakup KG monografske publikacije</i>	57.326,78	57.477,21	100,26
<i>Nakup KG serijske publikacije</i>	6.723,22	6.786,79	100,95
SKUPAJ:	64.050,00	64.264,00	100,33

Tabela 7: Financiranje nakupa knjižničnega gradiva po deležih

	leto 2021 €	leto 2022 €	delež 2021	delež 2022
MIK	19.019,00	19.233,00	29,69	29,93
Občina Tržič	45.031,00	45.031,00	70,31	70,07
SKUPAJ:	64.050,00	64.264,00	100,00	100,00

Delež namenskih sredstev za nakup gradiva, ki smo jih prejeli iz Ministrstva za kulturo znaša 29,93 %, delež občinskih sredstev pa 70,07 %, kar pomeni, da se je delež financiranja Občine v primerjavi z letom 2021 zmanjšal za 0,24 odstotne točke delež ministrstva pa za 0,24 odstotne točke povečal.

Graf 1: Nabava knjižničnega gradiva v letih 2011 do 2022

Leto	Vrednost nabave €
2012	48.533,96
2013	47.840,20
2014	57.326,78
2015	56.860,97
2016	58.051,03
2017	58.391,00
2018	58.178,00
2019	60.414,00
2020	63.399,00
2021	64.050,00
2022	64.264,00

3.4. ODPIS KNJIŽNIČNEGA GRADIVA

Komisija za odpis gradiva je v Poročilu o odpisu gradiva zavedla, da se na podlagi rednega letnega odpisa odpiše 2.625 enot monografskega gradiva, 136 enot serijskih publikacij in 323 enot neknjižnega gradiva, skupaj 3.084 enot gradiva.

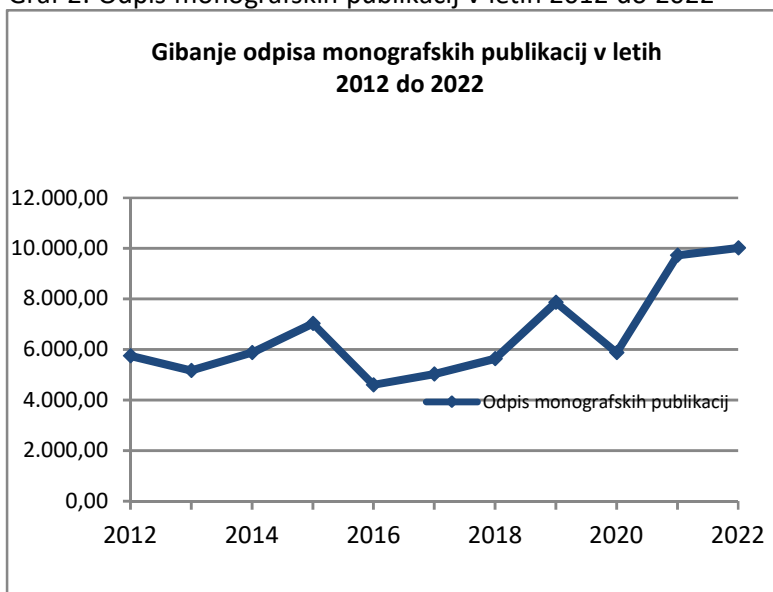
Na podlagi 71. člena, točke 2 Pravilnika o računovodstvu, ki je bil sprejet 1. marca 2012 in spremembami pravilnika, ki so bile sprejete 29. 12. 2015, se vrednost odpisanega gradiva izračuna na osnovi nabavne vrednosti, upošteva se odstotek povprečne cene gradiva v preteklem letu in sicer za gradivo vseh starosti 15 %. Povprečna cena gradiva v letu 2021 znaša 22,66 €. Tako je bila pri odpisu upoštevana povprečna cena posamezne enote 22,66 €, vrednost odpisane enote pa 3,399 €.

V letu 2022 je bilo odpisanih za 10.020,26 €, za 3,04 % več monografskih publikacij kot leta 2021, ko je vrednost odpisa znašala 9.724,68 €. Serijskih publikacij je bilo odpisanih za 462,26 €, za 12,20 % več, kot leto prej, ko je vrednost odpisa znašala 412,01 €.

Tabela 8: Odpis knjižničnega gradiva, monografske publikacij

	leto 2021 €	leto 2022 €	indeks 2022:2021
Odpis knjižničnega gradiva - monografske publikacije	9.724,68	10.020,26	103,04

Graf 2: Odpis monografskih publikacij v letih 2012 do 2022

	Vrednost
Leto	odpisa
2012	5.746,00
2013	5.161,20
2014	5.871,00
2015	7.025,31
2016	4.600,85
2017	5.028,19
2018	5.630,84
2019	7.859,50
2020	5.876,07
2021	9.724,68
2022	10.020,26

Tabela 9: Odpis knjižničnega gradiva, serijske publikacije

	leto 2021 €	leto 2022 €	indeks 2022:2021
Odpis serijskih publikacij	412,01	462,26	112,20

3.5. AMORTIZACIJA

Predmet obračuna amortizacije so amortizacijska sredstva. Po SRS 13 so to sredstva, ki jih po pričakovanih nameravamo uporabljati več kot 1 poslovno leto, imajo omejeno dobo koristnosti in jih uporabljamo za opravljanje dejavnosti. Z amortiziranjem osnovnih sredstev je povezan popravek vrednosti teh sredstev. Predmet amortiziranja postanejo prvi dan v naslednjem mesecu po tem, ko smo jih pričeli uporabljati. Amortizacijo obračunavamo toliko časa, dokler v celoti ne nadomesti vrednosti, ki je osnova za obračunavanje. Osnovna sredstva se redno odpisujejo posamično, z uporabo proporcionalne metode, ki se dosledno uporablja iz obračunskega obdobja v obračunsko obdobje. Amortizacijski stroški se v odhodkih določenega uporabnika enotnega kontnega načrta izkažejo le v znesku, ki se pokrije iz prihodkov obračunskega obdobja. Naša sredstva se pokrijejo v breme obveznosti za sredstva prejeta v upravljanje. Oblikujejo se ob prejemu namenskih sredstev za nakup osnovnih sredstev, zato so v poslovnih knjigah izkazani, toda ker se ne pokrijejo neposredno v breme ustrezne obveznosti do vira sredstev, se v izkazu prihodkov in odhodkov ne izkažejo. Posebnost je drobn inventar, ki se odpiše enkratno v celoti ob nabavi in se knjiži v strošek amortizacije. Med drobnim inventarjem so izkazana vsa sredstva za delo, ki izpolnjujejo pogoje za razvrstitev med opredmetena osnovna sredstva, hkrati pa je njihova posamična vrednost po dobaviteljevem računu manjša od 500,00 €.

3.6. STANJE IN GIBANJE NEOPREDMETENIH DOLGOROČNIH SREDSTEV IN OPREDMETENIH OSNOVNIH SREDSTEV

Iz obrazca je razviden kumulativni prikaz podatkov od 1. januarja do 31. decembra 2022 po posameznih kategorijah neopredmetenih dolgoročnih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev, izkazanih na kontih skupin 00, 02 in 04, njihovih popravkov pa na kontih skupin 01, 03 in 05. Posebej so izkazani podatki za materialne pravice - računalniške programe (AOP 702), zemljišče (AOP 704), gradbene objekte (AOP 705), opremo (AOP 706) in druga opredmetena osnovna sredstva (AOP 707). V vrsticah, ki so namenjene vpisovanju podatkov o opremi se vpisuje tudi drobn inventar. Podatki po posameznih razčlenjenih kategorijah se izkazujejo ločeno za neopredmetena dolgoročna sredstva in opredmetena osnovna sredstva v upravljanju, v lasti, lahko pa tudi v finančnem najemu.

Vsa naša sredstva so v upravljanju Občine Tržič. V skladu s Pravilnikom o načinu in rokih usklajevanja terjatev in obveznosti po 37. členu Zakona o računovodstvu je bila z občino opravljena uskladitev terjatev in obveznosti za sredstva dana v upravljanje na dan 31. 12. 2022.

Tabela 10: Stanje in gibanje neopredmetenih dolgoročnih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev od 1. januarja do 31. decembra 2022

Nabavna vrednost	Materialne pravice v upravljanju	Zemljišča v upravljanju	Zgradbe v upravljanju	Oprema v upravljanju	SKUPAJ
Stanje 1. 1. 2022	8.959,82	42.559,07	550.410,50	1.411.804,93	2.013.734,32
Povečanje	343,06	0,00	0,00	77.129,48	77.472,54
Zmanjšanje	464,61	0,00	0,00	17.302,96	17.767,57
Amortizacija	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Stanje 31.12.2022	8.838,27	42.559,07	550.410,50	1.471.631,45	2.073.439,29

Popravek vrednosti	Materialne pravice v upravljanju	Zemljišča v upravljanju	Zgradbe v upravljanju	Oprema v upravljanju	SKUPAJ
Stanje 1. 1. 2022	8.217,43	0,00	349.711,95	1.374.820,22	1.732.749,60
Povečanje	0,00	0,00		0,00	0,00
Zmanjšanje	464,61	0,00	3.613,16	17.302,96	21.380,73
Amortizacija	301,62	0,00	16.512,36	79.576,26	96.390,24
Stanje 31.12.2022	8.054,44	0,00	362.611,15	1.437.093,52	1.807.759,11

Neodpisana vrednost	Materialne pravice v upravljanju	Zemljišča v upravljanju	Zgradbe v upravljanju	Oprema v upravljanju	SKUPAJ
Stanje 31.12.2021	962,08	42.559,07	233.723,19	34.487,74	311.732,08
Stanje 31.12.2022	783,83	42.559,07	187.799,35	34.537,93	265.680,18

Tabela 11: Primerjava stanja in gibanja neopredmetenih dolgoročnih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev za leti 2021 in 2022

	leto 2021 €	leto 2022 €	indeks 2022:2021
Nabavna vrednost 1.1.	1.949.286,02	2.013.734,32	103,31
Popravek vrednosti 1.1.	1.652.781,99	1.732.749,60	104,84
Povečanje nabavne vrednosti	78.802,31	77.472,54	98,44
Zmanjšanje nabavne vrednosti	11.014,32	17.767,57	161,31
Zmanjšanje popravka vrednosti	10.911,85	21.380,73	195,94
Amortizacija	94.219,15	96.390,24	102,30
NEODPISANA VREDNOST	280.984,72	265.680,18	94,59

Primerjava med letoma 2021 in 2022 kaže, da se je vrednost sredstev zmanjšala za 5,41 %. Zmanjšala se je vrednost premoženjskih pravic zaradi manj nakupov in odpisa licenc za računalniške programe. Vrednost nepremičnine, stavbe v upravljanju se je zmanjšala na račun obračunane amortizacije. Vrednost opreme v upravljanju, se je povečala zaradi nabave opreme in knjižničnega gradiva.

3.7. DENARNA SREDSTVA V BLAGAJNI

Gotovinsko poslovanje je potrebno zaradi zaračunavanja knjižničnih storitev uporabnikom. Opravlja se na sedežu knjižnice in v bibliobusu.

Po enotnem kontnem načrtu se na kontih skupine 10 izkazujejo denarna sredstva v blagajni, kjer je vknjižena gotovina v znesku 201,00 € in denar na poti, polog gotovine, ki še ni bil nakazan na podračun EZR, v višini 77,50 €.

3.8. DENARNA SREDSTVA NA RAČUNIH

Knjižnica plačuje svoje obveznosti in prejema denarna sredstva na podračun EZR, pri Upravi za javna plačila Kranj. Promet se opravlja elektronsko, v ta namen imata direktorica in računovodkinja, ki sta pooblaščenici za podpisovanje plačilnih nalogov, certificirana digitalna potrdila, ki jima omogočajo elektronsko podpisovanje. Izpiski s podračuna EZR se izpisujejo iz aplikacije UJPnet. Nato se uvozijo v SAOP modul Dvostavno knjigovodstvo, dnevne obdelave – plačevanje. Tako se denarna sredstva na računih izkazujejo v poslovnih knjigah v skupini kontov 11, kjer so vknjižena denarna sredstva na žiro računu v znesku 15.680,70 €.

Tabela 12: Denarna sredstva na računu

	leto 2021 €	leto 2022 €	indeks 2022:2021
Denarna sredstva na računih	12.163,21	15.680,70	128,91

3.9. KRATKOROČNE TERJATVE DO KUPCEV IN DANI PREDUJMI IN VARŠČINE

Kratkoročnih terjatev do kupcev - konto 120, izkazujemo 82,00 €.

3.10. KRATKOROČNE TERJATVE DO UPORABNIKOV ENOTNEGA KONTNEGA NAČRTA

Na tej postavki so evidentirane terjatve do uporabnikov enotnega kontnega načrta za katere se sestavlja premoženjska bilanca države oz. občine. Terjatve so izkazane na predpisanih podskupinah:

- 140 kratkoročne terjatve do neposrednih uporabnikov proračuna države,
- 141 kratkoročne terjatve do neposrednih uporabnikov proračuna občine,
- 142 kratkoročne terjatve do posrednih uporabnikov proračuna države,
- 143 kratkoročne terjatve do posrednih uporabnikov proračuna občine.

Tabela 13: Kratkoročne terjatve do uporabnikov enotnega kontnega načrta

	leto 2020 €	leto 2021 €	indeks 2021:2020
Kratkoročne terjatve do občine	21.989,42	25.876,71	117,68
Kratkoročne terjatve do PU proračuna države	0,00	0,00	0,00
Kratkoročne terjatve do PU proračuna občine	47,00	0,00	0,00
Kratkoročne terjatve do PU proračunov drugih občin	0,00	0,00	0,00
Kratkoročne terjatve do NPU proračuna države	0,00	0,00	0,00
SKUPAJ:	22.036,42	25.876,71	117,43

Občina Tržič je s podpisom Izpiska odprtih postavk potrdila strinjanje s terjatvami. Denar za plače je bil nakazan 9. januarja 2023.

3.11. DRUGE KRATKOROČNE TERJATVE

Na kontih skupine 17 izkazujemo terjatve do Zavoda za zdravstveno zavarovanje za boleznino nad 21 dni, višini 3.600,55 € in terjatve do poslovnih bank za kartična plačila in provizije v višini 52,55 €.

3.12. AKTIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE

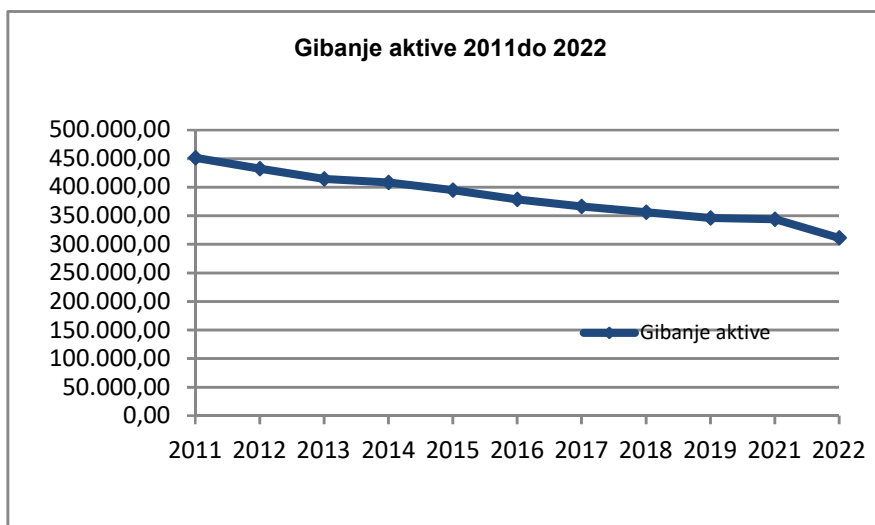
Na postavki AČR nimamo stanja.

3.13. VREDNOST AKTIVE

Tabela 14: Vrednost aktive 2021/2022

	leto 2021 €	leto 2022 €	indeks 2022:2021
Dolgoročna sredstva in sredstva v upravljanju	280.984,72	265.680,18	94,55
Kratkoročna sredstva in aktivne časovne razmejitve	37.212,54	45.571,01	122,46
AKTIVA SKUPAJ:	318.197,26	311.251,19	97,82

Graf 3: Prikaz gibanja vrednosti aktive v letih 2011 do 2022

Leto	Vrednost aktive €
2011	451.420,47
2012	432.593,98
2013	414.379,09
2014	408.196,47
2015	394.967,82
2016	378.527,43
2017	366.453,26
2018	356.034,82
2019	345.930,65
2021	343.949,00
2022	311.251,19

Vrednost aktive na dan 31. 12. 2022 izkazuje, da so se dolgoročna sredstva v upravljanju v primerjavi z letom prej zmanjšala za 5,45 %, kratkoročna sredstva in aktivne časovne razmejitve so se povečale za 22,46 %. Skupna vrednost aktive na dan 31. 12. 2022 se je v primerjavi z letom 2021 zmanjšala za 2,18 %.

3.14. OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV

3.14.1. KRATKOROČNE OBVEZNOSTI ZA PREJETE PREDUJME IN VARŠČINE

Teh obveznosti nimamo.

3.14.2. KRATKOROČNE OBVEZNOSTI DO ZAPOSLENIH

Na tej postavki, v skupini 21, so izkazane obveznosti za čiste plače, prispevke iz kosmatih plač, obveznosti za davke in druge kratkoročne obveznosti (prehrana, prevoz na delo in kilometrine in dnevnice ter KAD premija) do zaposlenih.

Tabela 15: Kratkoročne obveznosti do zaposlenih, primerjava 2022/2021

	leto 2021 €	leto 2022 €	indeks 2022:2021
Obveznosti za čiste plače	13.780,40	13.695,57	99,38
Obveznosti za prispevke iz kosmatih plač	8.114,73	7.964,19	98,14
Obveznosti za davke iz plač	2.891,04	2.644,12	91,46
Druge kratkoročne obveznosti do zaposlenih	1.656,18	1.689,60	102,02
KRATKOROČNE OBVEZNOSTI DO ZAPOSLENIH SKUPAJ:	26.442,35	25.993,48	98,30

3.14.3. KRATKOROČNE OBVEZNOSTI DO DOBAVITELJEV

Tabela 16: Kratkoročne obveznosti do dobaviteljev

Stranka	Znesek €
Alpetek d.o.o.	997,96
Avrora d.o.o.	343,64
Benz d.o.o.	345,70
Biro Šerc s.p.	56,59
Broline d.o.o.	6,57
Cvetličarna Danica	662,50
Direct4me omrežje d.o.o.	36,60
Domplan d.o.o.	3.613,16
DZS	327,34
ECE d.o.o.	287,55
Fesst d.o.o.	357,05
Melom d.o.o.	157,14
Mercator d.d	440,85
Miš d.o.o.	182,39
NKBM d.d.	47,32
Petrol d.d.	1.141,38
Pošta Slovenije d.d.	306,01
Pravljичne poti, Irena Cerar s.p.	150,00
Prirodoslovno društvo Slovenije	17,28
Radio Gorenc	146,40
Redoljub d.o.o.	155,99
Saje d.o.o.	321,53
SAZOR GIZ	3,11
SI Mobil Vodafone	35,96
T2 d.d.	263,72
Tehit d.o.o.	378,20
Tekavec Ljiljana s.p.	360,00
Tiskarna Uzar d.o.o.	98,82
Tops d.o.o.	949,16
Trgovina Hobby Art s.p.	0,24
TS Media	18,90
Zavod Litera	21,16
Združenje splošnih knjižnic	183,80
Zvezdana Mlakar Klemenc	150,00
SKUPAJ:	12.564,02
Obveznosti do dobaviteljev leta 2021	6.094,85
indeks 2022:2021	206,14

Teh obveznosti je v primerjavi z letom 2022 za 6.469,17 € več, indeks 206,14. Poravnane bodo v valutnem roku.

3.14.4. DRUGE KRATKOROČNE OBVEZNOSTI IZ POSLOVANJA

V skupini kontov 23 so izkazane druge kratkoročne obveznosti iz poslovanja:

- obveznosti za dajatve v višini 37,85 €.

V skupini kontov 24 so izkazane obveznosti do uporabnikov enotnega kontnega načrta:

- do neposrednih uporabnikov proračuna države, Ministrstva za finance, v višini 10,55 €.

3.14.5. PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE

V skupini kontov 29 so izkazane pasivne časovne razmejitve:

- vnaprej vračunani odhodki v višini 1.000,00 €,
- kratkoročno odloženi prihodki v višini 42,27 €.

3.14.6. OBVEZNOSTI ZA NEOPREDMETENA DOLGOROČNA SREDSTVA IN OPREDMETENA OSNOVNA SREDSTVA – OBVEZNOSTI ZA SREDSTVA, PREJETA V UPRAVLJANJE

Obveznosti za sredstva v upravljanju se nanašajo na neodpisano vrednost neopredmetenih dolgoročnih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev – skupina kontov 980.

Tabela 17: Prikaz postavk sredstev v upravljanju

	leto 2021 €	leto 2022 €	indeks 2022:2021
Obveznosti za sredstva prejeta v upravljanje - OT	280.984,72	265.680,18	94,55
OBVEZNOSTI ZA NEOPREDMETENA SREDSTVA IN OPREDM. OS	280.984,72	265.680,18	94,55

3.14.7. UGOTOVLJEN POSLOVNI IZID

V skupini kontov 985 je izkazan kumulativni presežek prihodkov nad odhodki na dan 31. 12. 2022, v višini 5.922,84 €. V primerjavi z letom poprej se je zvišal za 3.117,21 €.

Tabela 18: Lastni viri in dolgoročne obveznosti

	leto 2021 €	leto 2022 €	indeks 2022:2021
Obveznosti za neopredmetena sredstva in opredmetena OS	280.984,72	265.680,18	94,55
Presežek prihodkov nad odhodki	2.805,63	5.922,84	211,11
LASTNI VIRI IN DOLGOROČNE OBVEZNOSTI	283.790,35	271.603,02	95,71

Obveznosti za neopredmetena sredstva in opredmetena osnovna sredstva so v primerjavi z lanskim letom nižje, indeks 94,55. Zmanjšanje indeksa je posledica znižanja vrednosti sredstev v upravljanju.

Knjižnica kot določeni uporabnik enotnega kontnega načrta ima sredstva v upravljanju, zato usklajuje terjatve in obveznosti na podlagi odprtih postavk ter izpisa stanja terjatev za sredstva, dana v upravljanje z Občino Tržič.

V skladu s Pravilnikom o načinu in rokih usklajevanja terjatev in obveznosti po 37. členu Zakona o računovodstvu smo z žigom in podpisom obojestransko potrdili skladnost postavk s podatki, ki jih v poslovnih knjigah izkazuje knjižnica in Občina Tržič.

Tabela 19: Gibanje pasive

	leto 2021 €	leto 2022 €	indeks 2022:2021
Kratkoročne obveznosti in pasivne časovne razmejitve	34.406,91	39.648,17	115,23
Presežek prihodkov nad odhodki	2.805,63	5.922,84	211,11
Obveznosti za neopredmetena sredstva in opr. osnovna sredstva	280.984,72	265.680,18	94,55
PASIVA SKUPAJ:	318.197,26	311.251,19	97,82

Tabela 20: Prikaz podatkov iz Bilance stanja za leti 2022 in 2021

	leto 2021 €	leto 2022 €	indeks 2022:2021	delež 2021	delež 2022
Dolgoročna sredstva in sredstva v upravljanju	280.984,72	265.680,18	94,55	88,31	85,36
Kratkoročna sredstva in aktivne časovne razmejitve	37.212,54	45.571,01	122,46	11,69	14,64
AKTIVA SKUPAJ:	318.197,26	311.251,19	97,82	100,00	100,00
Kratkoročne obveznosti in pasivne časovne razmejitve	34.406,91	39.648,17	115,23	10,81	12,74
Presežek prihodkov nad odhodki	2.805,63	5.922,84	211,11	0,88	1,90
Obveznosti za neopredmetena sredstva in opr. osnovna sredstva	280.984,72	265.680,18	94,55	88,31	85,36
PASIVA SKUPAJ:	318.197,26	311.251,19	97,82	100,00	100,00

V letu 2022 se je glede na leto 2021 vrednost aktive in pasive zmanjšala za 6.843,60 €, za 2,18 %.

Razmerje deleža aktive med kratkoročnimi sredstvi in aktivnimi časovnimi razmejitvami je v primerjavi z letom 2021 večje za 2,95 %, razmerje med dolgoročnimi sredstvi in sredstvi v upravljanju pa za enak odstotek manjše.

Razmerje deleža pasive med kratkoročnimi obveznostmi in pasivnimi časovnimi razmejitvami se je povečalo za 1,93 %, razmerje med obveznostmi za neopredmetena sredstva in opredmetena osnovna sredstva se je zmanjšalo za 2,95 %, razmerje presežka prihodkov nad odhodki pa se je povečalo za 1,02 %.

3.15. PREGLED STANJA IN GIBANJA DOLGOROČNIH KAPITALSKIH NALOŽB IN POSOJIL

V skladu s 3. odstavkom 4. člena Pravilnika o računovodskih izkazih je Izkaz stanja in gibanja dolgoročnih kapitalskih naložb in posojil obvezna priloga k Bilanci stanja. Izkaz je preglednica stanja in gibanja dolgoročnih kapitalskih naložb in posojil, med katera štejemo tudi dolgoročne depozite. Ker dolgoročnih kapitalskih naložb in posojil nimamo, obrazca nismo izpolnjevali.

4. POJASNILA K IZKAZU PRIHODKOV IN ODHODKOV DOLOČENIH UPORABNIKOV

Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov je predpisan s Pravilnikom o vsebini, členitvi in obliki računovodskih izkazov ter pojasnilih k izkazom za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava. V izkazu prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov se izkazujejo prihodki in odhodki pravne osebe, ugotovljeni v skladu z Zakonom o računovodstvu. Vsebuje podatke o prihodkih in odhodkih v obračunskem obdobju in v predhodnem obračunskem obdobju, izkaz prihodkov in odhodkov po vrstah dejavnosti pa prihodke in odhodke, ki se nanašajo na izvajanje javne službe. *Vsi naši proračunski prihodki se realizirajo z mesečnimi dotacijami ali na podlagi zahtevkov za refundacije.*

Knjižnica dr. Toneta Pretnarja, kot javni zavod in kot posredni proračunski uporabnik upošteva pri ugotavljanju prihodkov in odhodkov računovodsko načelo nastanka poslovnega dogodka, zaračunano realizacijo. Zaradi spremljanja gibanja javno finančnih prihodkov in odhodkov pa je dolžna izkazovati prihodke in odhodke tudi po načelu denarnega toka – plačani realizaciji. *Pridobljena sredstva se nanašajo na javno službo!*

4.1. PRIHODKI

Prihodki so razčlenjeni na:

1. POSLOVNE PRIHODKE → prihodki od poslovanja
2. IZREDNE PRIHODKE

Pregled sestave prihodkov po vrstah:

4.1.1. PRIHODKI OD POSLOVANJA

To so sredstva iz proračuna, prejeta za pokrivanje poslovnih odhodkov v obračunskem obdobju. Gre za namenska sredstva, ki jih določeni uporabnik prejme iz javnofinančnih virov za izvajanje svojih nalog, ki mu jih določa zakon. Med prihodke poslovanja prištevamo tudi prihodke od prodaje proizvodov in storitev ter blaga.

Tabela 21: Realizirani prihodki od poslovanja, primerjava med letoma 2021/2022

				indeks
konto	Prihodki iz sredstev javnih financ:	leto 2021 €	leto 2022 €	2022:2021
760000	Plače	221.602,14	205.903,09	92,92
760001	Prispevki	35.605,07	37.773,88	106,09
760003	Sredstva za materialne stroške	30.071,00	37.771,00	125,61
760006	Sredstva za povračila prevozov na delo in malic	11.620,75	12.164,77	104,68
760007	Sredstva za izplačilo regresa	10.513,08	13.069,49	124,32
760008	Sredstva za dodatno obvezno pokojninsko zavarovanje KAD	4.329,77	4.352,12	100,52
760009	Sredstva za izplačilo jubilejnih nagrad, odpravnin	3.169,51	0,00	0,00
760010	Sredstva za program, prireditve	8.500,00	8.500,00	100,00
760017	Sredstva za izplačilo družbeno koristnega dela	188,76	0,00	0,00
760020	Sredstva za vzdrževanje in nakup DRI	1.251,67	0,00	0,00
7600	Prihodki iz sredstev javnih financ namenjeni pokrivanju stroškov proizvodov in storitev	326.851,75	319.534,35	97,76

				indeks 2022:2021
konto	Prihodki iz sredstev javnih financ:	leto 2021 €	leto 2022 €	
760101	Članarine	11.042,99	12.069,49	109,30
760102	Zamudnine	2.909,53	1.039,46	35,73
760103	Opomini	3.995,32	3.621,10	90,63
760104	Rezervacije knjižničnega gradiva	208,00	207,50	99,76
760105	Medbibliotečna izposoja	48,42	33,00	68,15
760111	Nadomestilo za izgubljen gradivo	0,00	57,00	0,00
760113	Provizija koncesionarja	0,00	3,00	0,00
7601	Prihodki od prodaje proizvodov in storitev	18.204,26	17.030,55	93,55
760800	Refundacije bolezni 3 dni	633,11	0,00	0,00
760803	Dodatek 123. člen, delo v nevarnih razmerah	7.340,93	0,00	0,00
760804	Refundacija Covid hitri testi	0,00	185,00	0,00
7608	Prihodki iz JF Covid 19	7.974,04	185,00	2,32
761100	Izkaznica	42,50	4,00	9,41
761101	Kopije	143,30	266,90	186,25
761102	Poštnina, vrečke	73,50	25,00	0,00
761107	Brošure, slikanice	168,42	161,86	96,10
7611	Prihodki od prodaje blaga in materiala	427,72	457,76	107,02
PRIHODKI OD POSLOVANJA SKUPAJ:		353.457,77	337.207,66	95,40

Med prihodke od poslovanja štejemo:

→ Prihodke iz sredstev javnih financ, ki so namenjeni pokrivanju stroškov proizvodov in storitev, so dotacije, ki smo jih pridobili od ustanoviteljice Občine Tržič. V letu 2022 smo v te namene pridobili za 2,24 % manj sredstev kot leta 2021.

Med prihodke iz sredstev javnih financ so vključene tudi refundacije za nakup hitrih testov Covid-19.

→ Prihodke od prodaje proizvodov in storitev med katere štejemo prihodke, ki jih realiziramo s plačilom plačljivih knjižničnih storitev od uporabnikov: članarine, zamudnine, opomini... V letu 2022 so se le ti v primerjavi z letom 2021 zmanjšali za 6,45 %.

→ Prihodki od prodaje blaga in materiala – na teh postavkah so se prihodki glede na leto 2021 povečali za 7,02 %.

Celotni prihodki od poslovanja so v primerjavi z letom 2021 nižji za 16.250,11 €, za 4,60 %.

4.1.2. IZREDNI PRIHODKI

Druge prihodke sestavljajo nenamenske dotacije, prejete kazni in odškodnine in drugi prihodki, ki predstavljajo neobičajne postavke v celotnem obračunskem obdobju, ki povečujejo poslovni izid.

Tabela 22: Evidentirani prihodki od obresti

		leto 2021 €	leto 2022 €	indeks 2022:2021
762000	Prihodki od obresti	0,00	57,61	00,00
	PRIHODKI OD OBRESTI SKUPAJ:	0,00	57,61	00,00

Tabela 23: Evidentirani izredni prihodki

		leto 2021 €	leto 2022 €	indeks 2022:2021
763001	Izredni prihodki - donacije	30,00	0,50	1,67
763900	Drugi prihodki	215,75	0,00	0,00
	DRUGI PRIHODKI SKUPAJ:	245,75	0,50	0,20

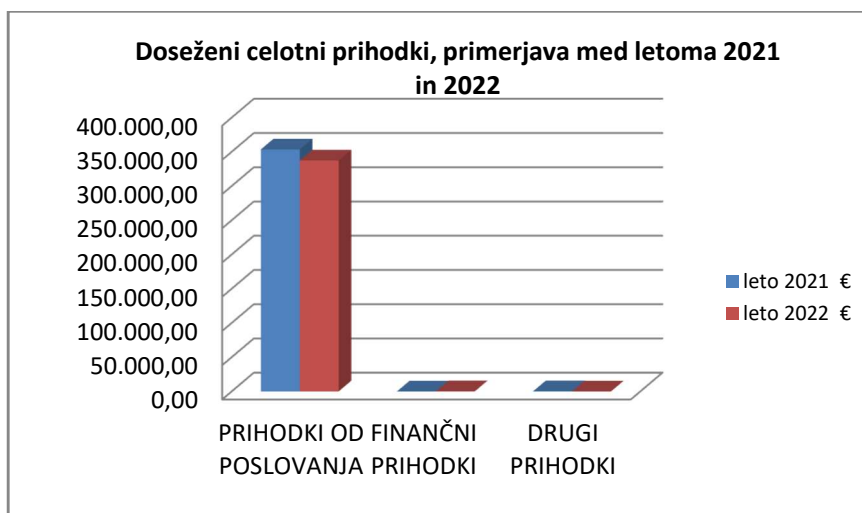
4.1.3. SESTAVA PRIHODKOV PO VRSTAH

Tabela 24: Pregled celotnih prihodkov po deležih

	leto 2021 €	leto 2022 €	indeks 2022:2021	delež 2022
PRIHODKI OD POSLOVANJA	353.457,77	337.207,66	95,40	99,98
FINANČNI PRIHODKI	0,00	57,61	0,00	0,02
DRUGI PRIHODKI	245,75	0,50	0,20	0,00
CELOTNI PRIHODKI SKUPAJ:	353.703,52	337.265,77	95,35	100,00

Iz tabele razberemo, da največji delež 99,98 % predstavljajo prihodki od poslovanja, delež finančnih prihodkov znaša 0,02 %. Celotni realizirani prihodki so se v primerjavi z letom 2021 znižali za 16.437,75 €, za 4,65 %.

Graf 4: Grafični prikaz celotnih prihodkov, primerjava 2022/2021

4.2. ODHODKI

Med poslovnimi odhodki so evidentirani stroški obračunskega obdobja od 1. 1. do 31. 12. 2022, za katere smo prejeli račun in se nanašajo na to obračunsko obdobje, pri čemer ni pomembno, ali so bili v tem obdobju tudi plačani.

Tabela 25: Primerjava celotnih odhodkov med letoma 2021/2022

konto	A. Stroški blaga, materiala in storitev	leto 2021 €	leto 2022 €	indeks 2022:2021
460200	Stroški energije: elektrika	3.830,98	3.815,03	99,58
460201	Stroški energije: poraba kuriv ogrevanje	5.160,01	4.452,52	86,29
460202	Poraba druge energije: gospodinski plin	128,81	58,35	45,30
460203	Stroški energije: gorivo za kombi	783,52	1.167,41	149,00
460302	Nadomestni deli za OS	718,82	0,00	0,00
460303	Vzdrževanje računalniške opreme	211,30	259,74	122,92
460600	Stroški pisarniškega materiala	1.626,00	3.366,73	207,06
460800	Stroški materiala iz prejšnjih obdobj	22,53	0,00	0,00
460901	Drugi str. materiala: material za opremo in popravilo gradiva	387,05	337,43	87,18
460902	Drugi splošni material za druga popravila in vzdrževanje	2.839,95	2.211,07	77,86
460903	Drugi splošni material za izvedbo počitniških delavnic in prireditvev	709,98	1.834,08	258,33
460904	Stroški materiala za čiščenje	359,48	839,46	233,52
460905	Drugi stroški materiala: voda /avtomat/	20,16	22,64	112,30
460906	Drugi stroški materiala :prigrizki na prireditvah	466,77	588,73	126,13
460	Stroški materiala skupaj:	17.265,36	18.953,19	109,78
konto	Stroški storitev			
461100	Stroški najemnin: garaža za bibliobus	1.800,00	1.800,00	100,00
461101	Stroški najemnin: aparat za vodo, zabojniki, ehramba	1.239,51	811,14	65,44
461196	Stroški tekočega in investicijskega vzdrževanja	162,17	1.853,86	1143,16
461198	Medknjižnična izposoja	0,00	7,00	0,00
461201	Zavarovalna premija za opremo	1.062,67	1.067,79	100,48
461202	Stroški plačilnega prometa	64,80	59,03	91,10
461203	Stroški bančnega prometa	306,49	324,21	105,78
461207	Avtomobilsko zavarovanje	591,56	591,56	100,00
461302	Stroški inšpekcijskih pregledov, varstvo pri delu	151,28	35,38	23,39
461303	Stroški notarskih, odvetniških, pravnih storitev	237,17	0,00	0,00
461305	Stroški svetovalnih storitev	549,00	514,64	93,74
461307	Stroški zdravstvenih storitev	687,37	0,00	0,00
461308	Stroški računalniških storitev	725,43	55,00	7,58
461399	Stroški izobraževalnih storitev	1.447,18	1.038,14	71,74
461400	Stroški komunalnih storitev	2.390,33	1.468,39	61,43
461403	Stroški transportnih storitev	135,80	638,31	470,04
461501	Povračila stroškov v zvezi z delom: dnevnice	0,00	6,72	0,00
461502	Povračila stroškov v zvezi z delom: nočnine	0,00	117,50	0,00
461503	Povračila stroškov v zvezi z delom: kilometrine	1.121,40	2.045,84	182,44
461505	Povračila stroškov v zvezi z delom: parkirnine	24,70	10,10	40,89
461800	Stroški storitev iz prejšnjih obdobj	0,00	25,95	0,00
461900	Stroški bibliobus, tehnični pregled	538,03	197,81	36,77
461901	Stroški avtorskih honorarjev	177,64	0,00	0,00
461903	Stroški za delo preko študentskega servisa	0,00	3.485,91	0,00
461904	Stroški čiščenja	5.061,24	2.159,81	42,67
461905	Stroški vzdrževanja bibliobusa	678,06	1.555,07	229,34
461908	Str. telefonskih, internet storitev	1.660,55	1.657,19	99,80

konto	Stroški storitev	leto 2021 €	leto 2022 €	indeks 2022:2021
461909	Stroški poštnin	2.169,92	1.817,87	83,78
461910	Stroški oglaševanja	109,80	146,40	133,33
461911	Stroški vzdrževanja programske opreme	1.966,69	2.207,21	112,23
461912	Stroški vzdrževanja fotokopirnega stroja	355,87	390,42	109,71
461913	Stroški literarnih večerov: plačila izvajalcem	4.662,02	7.434,37	159,47
461914	Stroški obratovanja	69,48	69,48	100,00
461915	Stroški tiskarskih storitev	4.606,53	3.352,16	72,77
461916	Stroški medbibliotečne izposoje	14,30	13,00	90,91
461922	Stroški članarin	1.030,00	1.030,00	100,00
461931	Storitve vzdrževanja: servis TK naprav,	392,58	155,72	39,67
461932	Storitve vzdrževanja: sistem Direct4me	0,00	73,20	0,00
461933	Storitve za promocijo zdravja, pogostive	0,00	345,70	0,00
461999	Drugi operativni odhodki: nadomestilo za fotokopiranje, prenos dogodkov na daljavo	365,62	22,97	6,28
461	Stroški storitev skupaj:	36.555,19	38.584,85	105,55
462	AMORTIZACIJA DROBNEGA INVENTARJA	765,46	796,15	104,01
konto	B. Stroški dela			
464000	Plače zaposlenih	188.774,26	166.022,68	87,95
464100	Nadomestila plač zaposlenih	31.620,64	34.667,42	109,64
464200	Povračila zaposlenim: malice, prevozi na delo	11.620,75	12.164,77	104,68
464300	Obvezno dodatno pokojninsko zavarovanje	4.329,77	4.352,12	100,52
464400	Regres za letni dopust	10.513,08	13.069,49	124,32
464500	Jubilejne nagrade, delovna uspešnost	8.449,14	5.213,02	61,70
464600	Prispevki izplačevalca od plač	40.469,13	37.773,85	93,34
464	STROŠKI DELA SKUPAJ:	295.776,77	273.263,35	92,39
	J. Drugi stroški			
465200	Dajatve, ki niso odvisne od stroškov dela	3,59	0,00	0,00
465900	Ostali stroški: družbeno koristno delo, prostovoljstvo	2.195,88	2.293,01	104,42
465	DRUGI STROŠKI SKUPAJ:	2.199,47	2.293,01	104,25
	L. Drugi odhodki			
468800	Denarne kazni	0,00	200,00	0,00
468	DRUGI STROŠKI SKUPAJ:	0,00	200,00	0,00
	CELOTNI ODHODKI:	352.562,25	334.090,55	94,76

Celotni odhodki, realizirani v letu 2022, so se v primerjavi z letom 2021 znižali za 5,24 %. Med odhodke od poslovanja smo knjižili:

→ Stroške blaga, materiala in storitev, pri katerih posebej izkazujemo stroške materiala in posebej stroške storitev. Stroški materiala so se v letu 2022 povišali za 9,78 %, stroški storitev za 5,55 %.

Porast pri stroških materiala beležimo na postavkah:

- ⇒ stroški energije: gorivo za kombi za 49,00 %,
- ⇒ drugi splošni material: vzdrževanje računalniške opreme (menjava komponent) za 22,92 %, pisarniški material za 107,06 %, material za izvedbo delavnic in prireditvev za 158,33 %, material za čiščenje za 133,52 %, voda za avtomat za 12,30 % in prigrizki na prireditvah za 26,13 %.

Na vseh ostalih postavkah: poraba energije – elektrika, plin za ogrevanje, gospodinjiski plin, nadomestni deli za osnovna sredstva, material za opremo gradiva in material za popravila in vzdrževanje so se stroški materiala znižali.

Pri stroških storitev v primerjavi z letom 2021 beležimo povišanje na postavkah:

- ⇒ tekočega in investicijskega vzdrževanja za 1.043,16 %,
- ⇒ zavarovalne premije za opremo za 0,48 %,
- ⇒ bančnega prometa za 5,78 %,
- ⇒ transportnih storitev za 370,04 %,
- ⇒ povračil stroškov v zvezi z delom: kilometrine za 82,44 %,
- ⇒ vzdrževanja bibliobusa, tehnični pregled in servisne storitve za 129,34 %,
- ⇒ oglaševanja za 33,33 %,
- ⇒ vzdrževanja programske opreme za 12,23 %,
- ⇒ vzdrževanja fotokopirnega stroja za 9,71 %,
- ⇒ plačil gostom/izvajalcem programa za 59,47 %.

Znižanje stroškov storitev v primerjavi z letom 2021 beležimo na postavkah:

- ⇒ najemnin za 34,56 %,
- ⇒ plačilnega prometa za 8,90 %,
- ⇒ varstva pri delu in inšpekcijskih pregledov za 76,61 %
- ⇒ svetovalnih storitev za 6,26 %,
- ⇒ računalniških storitev za 92,42 %,
- ⇒ izobraževalnih storitev za 28,26 %,
- ⇒ komunalnih storitev za 38,57 %,
- ⇒ povračil stroškov v zvezi z delom: parkirnin za 30,89 %,
- ⇒ tiskarskih storitev za 27,23 %,
- ⇒ TK storitev za 0,20 %,
- ⇒ poštnin za 16,22 %,
- ⇒ medknjižnične izposoje za 9,09 %,
- ⇒ vzdrževanja naprav za 60,33 %,
- ⇒ drugih operativnih odhodkov za 93,72%.

→ Stroški drobnega inventarja so se so se povečali za 4,01 %.

→ Stroški dela so se zmanjšali za 7,61 %.

→ Drugi stroški, zajemajo stroške prostovoljnega dela, so se v primerjav z letom 2021 povečali za 4,42 %.

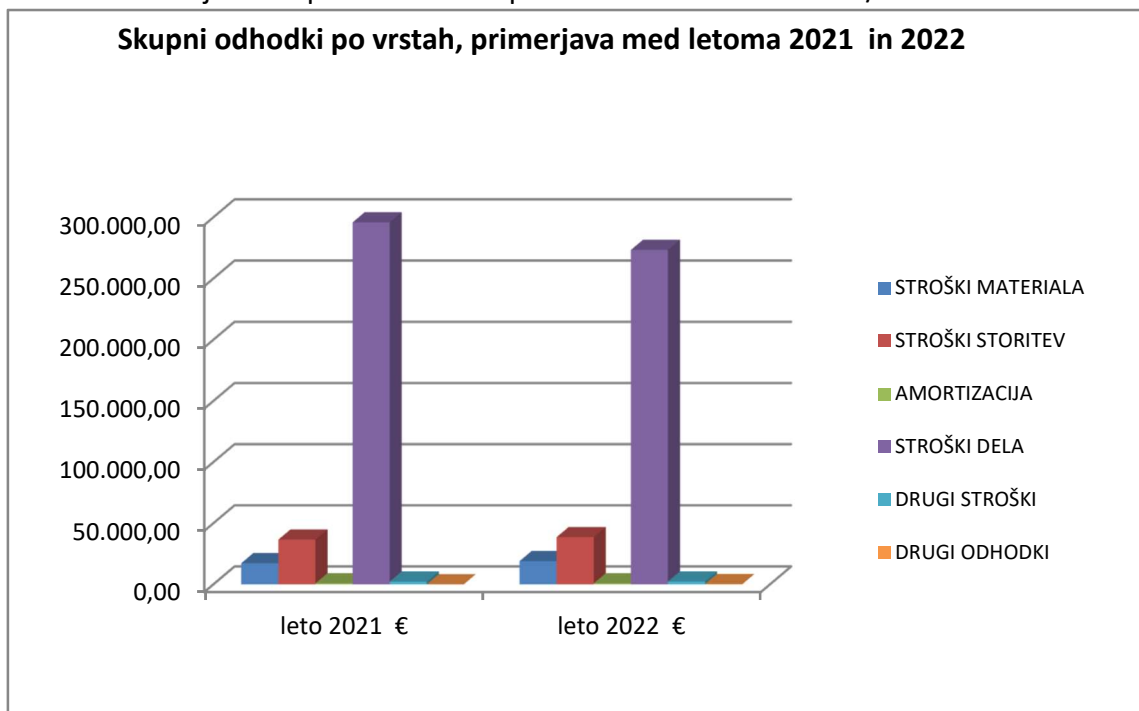
4.2.1. SESTAVA CELOTNIH ODHODKOV PO VRSTAH

Tabela 26: Pregled celotnih odhodkov po deležih

		leto 2021 €	leto 2022 €	indeks 2022:2021	delež 2022
STROŠKI MATERIALA		17.265,36	18.953,19	109,78	5,67
STROŠKI STORITEV		36.555,19	38.584,85	105,55	11,55
AMORTIZACIJA		765,46	796,15	104,01	0,24
STROŠKI DELA		295.776,77	273.263,35	92,39	81,79
DRUGI STROŠKI		2.199,47	2.293,01	104,25	0,69
DRUGI ODHODKI		0,75	200,00	0,00	0,06
CELOTNI ODHODKI		352.563,00	334.090,55	94,76	100,00

Iz tabele razberemo, da največji delež celotnih odhodkov predstavljajo stroški dela, 81,79 %, stroški storitev zavzamejo 11,55 %, stroški materiala 5,67 %, drugi stroški 0,69 %, amortizacija 0,24 %, drugi odhodki 0,06 %.

Graf 5: Primerjava skupnih odhodkov po vrstah med letoma 2022/2021

4.2.2. SESTAVA SKUPNIH ODHODKOV

Tabela 27: Pregled skupnih odhodkov po deležih

	leto 2021 €	leto 2022 €	indeks 2022:2021	delež 2022
POSLOVNI ODHODKI	350.362,78	331.597,54	94,64	99,25
DRUGI ODHODKI	2.199,47	2.493,01	113,35	0,75
SKUPNI ODHODKI	352.562,25	334.090,55	94,76	100,00

4.3. REZULTAT POSLOVANJA

Tabela 28: Pregled doseženega poslovnega rezultata

	leto 2021 €	leto 2022 €	indeks 2022:2021
CELOTNI PRIHODKI	353.703,52	337.265,77	95,35
CELOTNI ODHODKI	352.562,25	334.090,55	94,76
PRESEŽEK PRIHODKOV NAD ODHODKI	1.141,27	3.175,22	278,22

Celotni prihodki znašajo 337.265,77 €, celotni odhodki 334.090,55 €.

Razlika med prihodki in odhodki je poslovni izid, ki izkazuje presežek prihodkov nad odhodki v višini 3.175,22 €. Po obračunu davka od dohodka, kjer smo izkazali obveznost za plačilo davka od dohodka v višini 58,01 €, znaša neto presežek 3.117,21 €.

5. POJASNILA K IZKAZU PRIHODKOV IN ODHODKOV DOLOCENIH UPORABNIKOV PO VRSTAH DEJAVNOSTI

Prihodki in odhodki, ugotovljeni v Izkazu prihodkov in odhodkov v stolpcu 4, torej podatki, ki se nanašajo na tekoče obračunsko leto, se razdelijo na tisti del, ki se nanaša na javno službo in del, ko je povezan s tržno dejavnostjo. V letu 2022 nismo pridobili prihodkov iz naslova tržne dejavnosti. Stroški, kakor tudi prihodki, so pojasnjeni že v prejšnjem poglavju. Vsi prihodki se nanašajo na redno dejavnost izvajanja javne službe.

6. PREDLOG RAZPOREDITVE UGOTOVLJENEGA IZIDA ZA LETO 2022

Zavod je poslovno leto 2022 zaključil s presežkom prihodkov nad odhodki v višini 3.117,21 €.

Tabela 29: Pregled gibanja presežka prihodkov nad odhodki

Otvoritveno stanje 1. 1. 2022	2.805,63€
Poraba presežka med letom	0,00 €
Presežek prihodkov nad odhodki 2022	3.117,21 €
Presežek skupaj 31. 12. 2022	5.922,84 €

Presežek prihodkov nad odhodki poslovnega leta 2022 se evidentira na postavki nerazporejeno. ***Porabljali ga bomo v skladu z 19. členom Odloka o ustanovitvi javnega zavoda Knjižnica dr. Toneta Pretnarja, ki določa, da o načinu razpolaganja s presežkom prihodkov nad odhodki odloča ustanovitelj na predlog direktorja in po predhodnem soglasju Sveta zavoda.***

Podajamo predlog, da se presežek prihodkov nad odhodki iz leta 2022 in preteklih let porabi za nakup osnovnih sredstev. Če bo Ministrstvo za kulturo objavilo poziv za sofinanciranje nakupa računalniške opreme, bomo tu morali zagotoviti del sredstev (višina se spreminja) iz lastnega vira, sicer pa se tekom leta (lahko) pokaže kaj nujnega.

7. PRIHODKI IN ODHODKI DOLOČENIH UPORABNIKOV PO NAČELU DENARNEGA TOKA

Tabela 30: Prikaz prihodkov in odhodkov po načelu denarnega toka, realizacija
2022→finančni načrt 2022 → realizacija2021

Zap.št.	konto	vrsta	realizacija 2021	Finančni načrt 2022	realizacija 2022	Indeks realizacije FN 2022	Indeks realizacije 2022/2021
1		2	3	4	5	6=5/4	7=5/3
		I. SKUPAJ PRIHODKI	434.471	444.912	412.936	92,81	95,04
		1. PRIHODKI ZA IZVAJANJE JAVNE SLUŽBE (A+B)	434.471	444.912	412.936	92,81	95,04
		A. Prihodki iz sredstev javnih financ	415.942	423.862	395.609	93,33	95,11
	7400	a. Prejeta sredstva iz državnega proračuna	21.254	19.319	21.128	109,36	99,41
	7401	b. Prejeta sredstva iz občinskih proračunov <i>plače, prispevki, odpravnine, regres ter malice in prevozi</i>	394.688	404.543	374.481	92,57	94,88
		<i>sredstva za izdatke za blago in storitve</i>	298.085	309.941	273.019	88,09	91,59
		<i>knjižnično gradivo</i>	30.772	30.071	37.071	123,28	120,47
		<i>investicije in investicijsko vzdrževanje</i>	45.031	45.031	45.031	100,00	100,00
		<i>dogovorjeni projekti (PRETNARJEV NAGRAJENEC) in program</i>	12.300	11.000	10.860	98,73	88,29
		<i>8.500</i>	8.500	8.500	100,00	100,00	
	7402	c. Prejeta sredstva iz skladov socialnega zavarovanja					
	7403,74	d. Prejeta sredstva iz javnih skladov in agencij					
	del 740	e. Prejeta sredstva iz proračunov iz naslova tujih donacij					
	741	f. Prejeta sredstva iz državnega proračuna iz sredstev proračuna Evropske unije					
		B) Drugi prihodki za izvajanje dejavnosti javne službe	18.529	21.050	17.327	82,31	93,51
	del 7130	Prihodki od prodaje blaga in storitev iz naslova izvajanja javne službe					
	del 7102	Prejete obresti			35		
	del 7100	Prihodki od udeležbe na dobičku in dividend ter presežkov prihodkov nad odhodki					
	del 7141	Drugi tekoči prihodki iz naslova izvajanja javne službe	18.529	21.000	17.292	82,34	93,32
	72	Kapitalski prihodki					
	730	Prejete donacije iz domačih virov	-	50	-	-	-
	731	Prejete donacije iz tujine					
	786	Ostala prejeta sredstva iz proračuna Evropske unije					
	787	Prejeta sredstva od drugih evropskih institucij					
		2. PRIHODKI OD PRODAJE BLAGA IN STORITEV NA TRGU					
	del 7130	Prihodki od prodaje blaga in storitev na trgu					
	del 7102	Prejete obresti					
	del 7103	Prihodki od najemnin, zakupnin in drugi prihodki od premoženja					
	del 7100	Prihodki od udeležbe na dobičku in dividend ter presežkov prihodkov nad odhodki					
	del 7141	Drugi tekoči prihodki, ki ne izhajajo iz izvajanja javne službe					

Zap.št.	konto	vrsta	realizacija 2021	Finančni načrt 2022	realizacija 2022	Indeks realizacije FN 2022	Indeks realizacije 2022/2021
1		2	3	4	5	6=5/4	7=5/3
		II. SKUPAJ ODHODKI	438.017	444.912	410.010	92,16	93,61
		1. ODHODKI ZA IZVAJANJE JAVNE SLUŽBE	438.017	444.912	410.010	92,16	93,61
1.	400	A. Plače in drugi izdatki zaposleni (tudi javna dela):	259.252	266.939	236.215	88,49	91,11
1.1.	4000	plače in dodatki	228.416	241.138	205.345	85,16	89,90
1.2.	4001	regres za letni dopust	10.513	8.936	12.599	140,99	119,84
1.3.	4002	povračila in nadomestila	11.351	11.376	12.055	105,97	106,20
1.4.	4003	sredstva za delovno uspešnost	5.960	5.489	6.216	113,24	104,30
1.5.	4009	drugi izdatki zaposlenim: jubilejne nagrade, odpravnine	3.012	-	-	-	-
2.	401	B. Prispevki delodajalcev za socialno varnost	42.529	43.002	38.574	89,70	90,70
2.1.	4010	Prispevek za pokojninsko in invalidsko zavarovanje	20.872	21.208	18.445	86,97	88,37
2.2.	4011	Prispevek za zdravstveno zavarovanje in poškodbe	16.906	17.082	15.418	90,26	91,20
2.3.	4012	Prispevek za zaposlovanje	210	217	132	60,83	62,86
2.4.	4013	Prispevek za starševsko varstvo	236	315	215	68,25	91,10
2.5.	4015	Premije kolektivnega dodatnega pokojninskega zavarovanja, na podlagi ZKDPZJU	4.305	4.179	4.364	104,43	101,37
3.	402	C. Izdatki za blago in storitve za izvajanje javne službe	57.262	59.921	57.600	96,13	100,59
3.1.	4020	pisarniški material in spl. material in storitve	17.686	18.842	12.927	68,61	73,09
3.1.1.	402000	pisarniški material in storitve	1.401	3.100	3.008	97,03	214,70
3.1.2.	402001	čistilni material in storitve	5.760	5.700	2.482	43,54	43,09
3.1.3.	402003	založniške in tiskarske storitve	4.347	2.752	3.491	126,85	80,31
3.1.4.	402004	časopisi	-	-	-	-	-
3.1.5.	402005	stroški prevajalskih storitve, lektoriranja	-	-	-	-	-
3.1.6.	402006	oglaševalske storitve	110	350	55	15,71	50,00
3.1.7.	402007	računalniške storitve	922	730	331	45,34	35,90
3.1.8.	402008	računovodske, revizorske in svetovalne storitve	793	-	-	-	-
3.1.9.	402009	izdatki za reprezentanco	-	-	-	-	-
3.1.10.	402010	hrana, storitve restavracij za pogostitve ob prireditvah	278	1.290	873	67,67	314,03
3.1.11.	402011	storitve informacijske podpore uporabnikom	-	-	36	-	-
3.1.12.	402099	drugi splošni mat. in stor.	4.075	4.920	2.651	53,88	65,06
3.2.	4021	posebni materiali in storitve	2.977	2.656	1.369	51,54	45,99
3.2.1.	402102	zdravila, sanitetni material	32	84	57	67,86	178,13
3.2.2.	402108	drobni inventar	1.643	614	833	135,67	50,70
3.2.3.	402111	zdravniški pregledi	196	150	-	-	-
3.2.4.	402199	drugi posebni materiali in storitve	1.106	1.808	479	26,49	43,31
3.3.	4022	energija, voda, kom. storitve in komunikacijske storitve	13.864	16.070	13.812	85,95	99,62
3.3.1.	402200	električna energija	3.725	3.850	3.797	98,62	101,93
3.3.2.	402201	stroški ogrevanja	5.185	5.700	4.863	85,32	93,79
3.3.3.	402202	poraba druge energije	224	160	58	36,25	25,89
3.3.4.	402203	voda in komunalne storitve	628	850	777	91,41	123,73
3.3.5.	402204	odvoz smeti	512	410	670	163,41	130,86
3.3.6.	402205	telefon, fax, e pošta	1.555	2.900	1.616	55,72	103,92
3.3.7.	402206	poštšina	2.035	2.200	2.031	92,32	99,80

Zap.št.	konto	vrsta	realizacija 2021	Finančni načrt 2022	realizacija 2022	Indeks realizacije FN 2022	Indeks realizacije 2022/2021
1		2	3	4	5	6=5/4	7=5/3
3.4.	4023	prevozni stroški in storitve (bibliobus)	2.981	3.628	4.184	115,33	140,36
3.4.1.	402300	goriva in maziva za prevozna sredstva	698	720	1.166	161,94	167,05
3.4.2.	402301	vzdrževanje in popravilo vozi	678	500	1.555	311,00	229,35
3.4.3.	402302	nadomestni deli za vozila	719	700	-	0,00	0,00
3.4.4.	402304	pristojbina za registracijo	195	388	198	51,03	101,54
3.4.5.	402305	zavarovalna premija za vozila	591	920	592	64,35	100,17
3.4.6.	402399	drugi transportni stroški	100	400	673	168,25	673,00
3.5.	4024	izdatki za službena potovanja	930	1.535	2.133	138,96	229,35
3.5.1.	402400	dnevnice za sl. potovanja v državi	-	135	7	-	-
3.5.2.	402401	hotelske in restavracijske storitve v državi	-	200	118	59,00	-
3.5.3.	402402	stroški prevoza v državi	911	1.200	1.992	166,00	218,66
3.5.4.	402403	dnevnice za sl. potovanja v tujini	-	-	-	-	-
3.5.5.	402404	hotelske in restavracijske storitve v tujini	-	-	-	-	-
3.5.6.	402499	drugi izdatki za službena potovanja	19	190	16	8,42	-
3.6.	4025	tekoče vzdrževanje	4.127	4.171	4.946	118,58	119,84
3.6.1.	402500	poslovnih objektov	118	420	209	49,76	177,12
3.6.2.	402510	komunikacijske opreme	-	71	-	-	-
3.6.3.	402511	druge opreme FKS, gasilniki	965	490	1.227	250,41	127,15
3.6.4.	402512	zavarovalne premije za opremo	1.063	883	1.068	120,95	100,47
3.6.5.	402514	licenčne programske opreme	1.967	1.850	2.442	132,00	124,15
3.6.6.	402515	strojne računalniške opreme	14	300	-	-	-
3.6.7.	402599	drugi izdatki za tekoče vzdrževanje	-	157	-	-	-
3.7.	4026	najemnine in zakupnine	3.029	2.200	2.612	118,73	86,23
3.7.1.	402602	za druge objekte (garaža bibliobus)	1.800	1.900	1.800	94,74	100,00
3.7.2.	402699	druge najemnine (aparati za vodo, POS, pano)	1.229	300	812	270,67	66,07
3.8.	4027	kazni in odškodnine	-	-	-	-	-
3.9.	4029	drugi operativni odhodki	11.668	10.818	15.617	144,36	133,84
3.9.1.	402901	plačila avtorskih honorarjev	2.931	3.000	2.370	79,00	80,86
3.9.2.	402902	plačila pogodb o delu	-	-	-	-	-
3.9.3.	402903	plačila za delo preko študentskega servisa	-	200	3.484	1742,00	-
3.9.4.	402907	izdatki za strokovno izobraževanje zaposlenih	1.447	1.988	1.038	52,21	71,73
3.9.5.	402920	sodni stroški, storitve odvetnikov in notarjev	389	-	35	-	-
3.9.6.	402922	članarine	1.030	1.100	1.030	93,64	100,00
3.9.7.	402930	plačilo stor. org. pooblaščenim za plačilni promet	67	90	60	66,67	89,55
3.9.8.	402931	plačilo bančnih storitev	303	240	342	142,50	112,87
3.9.9.	402999	drugi operativni odhodki	5.501	4.200	7.258	172,81	131,94
4.	420	J. Investicijski odhodki	78.974	75.050	77.621	103,43	98,29
		- vrste					
4.1.	4202	nakup opreme	13.546	11.000	12.226	111,15	90,26
4.1.1.	420202	strojne računalniške opreme	3.610	-	1.845	-	51,11
4.1.2.	420224	za tiskanje in razmnoževanje	-	-	3.567	-	-
4.1.3.	420238	telekomunikacijske opreme	-	-	117	-	-
4.1.4.	420239	audiovizualne opreme	-	-	1.837	-	-
4.1.5.	420246	za knjižnice, paketnik	9.936	11.000	4.860	44	48,91
4.2.	4207	licenčne programske opreme	339	-	343	-	101,18
	420703	programi	339	-	343	-	101,18
4.3.	4203	nakup drugih osnovnih sredstev	65.089	64.050	65.052	101,56	99,94
		KNJIŽNIČNO GRADIVO					
		Povečanje sredstev na računu					
		Zmanjšanje sredstev na računu	3.546	-	2.926		

Pojasnila prikazanih stanj v Tabeli 29, so podana v naslednjih dveh poglavjih (8. in 9.)

8. POJASNILA K IZKAZU PRIHODKOV IN ODHODKOV DOLOČENIH UPORABNIKOV PO NAČELU DENARNEGA TOKA

Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po načelu denarnega toka je evidenčni izkaz, v katerega se vpisujejo podatki o prihodkih in odhodkih, ki jih določeni uporabniki izkazujejo v poslovnih knjigah po 2. odstavku 11. člena Odredbe o razčlenjevanju in merjenju prihodkov in odhodkov.

Določeni uporabniki enotnega kontnega načrta smo zaradi spremljanja gibanja javno finančnih prihodkov in odhodkov dolžni pri priznavanju prihodkov in odhodkov upoštevati računovodsko načelo denarnega toka – plačne realizacije.

Prihodek oziroma odhodek se prizna, ko sta izpolnjena dva pogoja in sicer:

⇒ Poslovni dogodek je nastal in denar je prejet, oz. izplačan → *priliv ali odliv sredstev iz računa!*

8.1. PRIHODKI

Celotni prihodki po načelu denarnega toka so v letu 2022 znašali 412.936 €, kar je, 4,96 % manj kot leto prej, ko so ti znašali 434.471 €.

8.1.1. PRIHODKI IZ SREDSTEV JAVNIH FINANC

Tabela 31: Prihodki iz sredstev javnih financ za izvajanje javne službe

konto	vrsta	realizacija 2021	realizacija 2022	Indeks realizacije 2022/2021
1	2	3	4	5=4/3
	A. Prihodki iz sredstev javnih financ	415.942	395.609	95,11
7400	a. Prejeta sredstva iz državnega proračuna	21.254	21.128	99,41
7401	b. Prejeta sredstva iz občinskih proračunov	394.688	374.481	94,88
	Plače, prispevki, odpravnine, regres ter malice in prevozi	298.085	273.019	91,59
	Sredstva za izdatke za blago in storitve	30.772	37.071	120,47
	Knjižnično gradivo	45.031	45.031	100,00
	Investicije in investicijsko vzdrževanje	12.300	10.860	88,29
	Projekti in program	8.500	8.500	100,00

Prihodke iz sredstev javnih financ tvorijo:

- prejeta sredstva iz državnega proračuna, 21.128 €,
- prejeta sredstva iz lokalne skupnosti, 374.481 €.

Knjižnica je večino prihodkov 395.609 € pridobila iz sredstev javnih financ za opravljanje dejavnosti javne službe. Leta 2021 so ti prihodki znašali 415.942 €, kar pomeni, da so v letu 2022 zmanjšali za 4,89 %. Lahko povzamemo, da so se prihodki iz sredstev javnih financ evidentirani v letu 2022 v primerjavi s predhodnim poslovnim letom zmanjšali za 20.333 €.

→ S Pogodbo o zagotavljanju knjižnične dejavnosti kot javne službe za območje občine Tržič, ki sta jo 22. 11. 2022 podpisala župan občine Tržič, mag. Borut Sajovic in direktorica knjižnice Marinka Kenk Tomazin, so bila knjižnici zagotovljena sredstva v višini 404.543 €, od tega okvirno za namene, ki so prikazani v tabeli 31:

Tabela 32: Primerjava med zagotovljenimi in prejetimi sredstvi iz občinskega proračuna

Namenska sredstva za:	Zagotovljeno	Prejeto	Indeks	Delež
Plače in druge osebne prejemke	309.941	273.019	88,09	72,91
Materialne stroške	30.071	37.071	123,28	9,90
Projekte in programe	8.500	8.500	100,00	2,27
Nakup knjižničnega gradiva	45.031	45.031	100,00	12,02
Investicije	11.000	10.860	98,73	2,90
SKUPAJ	404.543	374.481	92,57	100,00

→ Ministrstvo za kulturo je v skladu s pogodbo o sofinanciranju in izvedbi nakupa knjižničnega gradiva v splošnih knjižnicah, št. 3340-21-126054 knjižnici zagotovilo sredstva v višini 19.233 € ter v skladu s pogodbo o sofinanciranju nakupa računalniške opreme, št. 3340-22-1261036, 1.710 €.

→ Na podlagi vloženih zahtevkov v skladu z ZIUZEOP, Covid-19, Zavodu za zdravstvenozavarovanje za refundacijo nakupa Covid testov smo dobili izplačanih 185,00 €.

→ Na podlagi vloženih zahtevkov, Zavodu za zdravstveno zavarovanje za refundacijo izplačil nadomestil plač za dolgotrajne bolniške odsotnosti smo dobili izplačanih 40.818,20 €.

8.1.2. DRUGI PRIHODKI ZA IZVAJANJE DEJAVNOSTI JAVNE SLUŽBE

Tabela 33: Drugi prihodki za izvajanje javne službe

konto	vrsta	realizacija 2021	realizacija 2022	Indeks realizacije 2022/2021
1	2	3	4	5=4/3
	B) Drugi prihodki za izvajanje dejavnosti javne službe	18.529	17.327	93,51
del 7102	Prejete obresti	-	35	-
del 7141	Drugi tekoči prihodki iz naslova izvajanja javne službe	18.529	17.292	94,18

8.2. ODHODKI

8.2.1. ODHODKI ZA PLAČE IN DRUGE IZDATKE

Tabela 34: Izplačila plač in drugih izdatkov zaposlenim po denarnem toku

konto	vrsta	realizacija 2021	realizacija 2022	Indeks realizacije 2022/2021
1	2	3	4	5=4/3
400	A. Plače in drugi izdatki zaposlenih	259.252	236.215	91,11
4000	Plače in dodatki	228.416	205.345	89,90
4001	Regres za letni dopust	10.513	12.599	119,84
4002	Povračila in nadomestila	11.351	12.055	106,20
4003	Sredstva za delovno uspešnost	5.960	6.216	104,30
4009	Drugi izdatki zaposlenim: JN, odpravnine	3.012	-	-
401	B. Prispevki delodajalcev za socialno varnost	42.529	38.574	90,70
4010	Prispevek za pokojninsko in invalidsko zavarovanje	20.872	18.445	88,37
4011	Prispevek za zdrav. zavarovanje in poškodbe	16.906	15.418	91,20
4012	Prispevek za zaposlovanje	210	132	62,86
4013	Prispevek za starševsko varstvo	236	215	91,10
4015	Premije kolektivnega dodatnega pok. zavarovanja	4.305	4.364	101,37

Za plače in druge izdatke zaposlenim (regres za letni dopust, povračila in nadomestila) jebilo izplačanih 236.215 €, kar je 8,89 % manj kot leto prej, ko je bilo izplačanih 259.252 €.

Plače se zaposlenim izplačujejo na osnovi veljavne Kolektivne pogodbe za kulturne dejavnosti v RS in aneksov, Kolektivne pogodbe za javni sektor, Zakona o sistemu plač v javnem sektorju, Sprememb in dopolnitev Zakona o sistemu plač v javnem sektorju, Uredbe o kriterijih za določitev položajnega dodatka za javne uslužbence, Zakona o ukrepih na področju plač, drugih stroškov dela v javnem sektorju za leto 2022 in drugih ukrepov v javnem sektorju ter na osnovi veljavne sistemizacije.

V spodnji tabeli je prikazana plačna lestvica, v kateri so vrednosti plačnih razredov plačne lestvice višje za 4,5%. Te vrednosti so se za javne uslužbence začele uporabljati pri plači za oktober 2022 (izplačilo plač v novembru 2022). Vrednosti plačnih razredov po uveljavitvi Dogovora o ukrepih na področju plač in drugih stroškov dela v javnem sektorju za leti 2022 in 2023, velja od 1. 10. 2022.

Plačni razred	Osnovna plača (v EUR)	Plačni razred	Osnovna plača (v EUR)
1	460,20	34	1678,98
2	478,61	35	1746,13
3	497,74	36	1815,99
4	517,66	37	1888,62
5	538,36	38	1964,17
6	559,91	39	2042,75
7	582,28	40	2124,46
8	605,59	41	2209,43
9	629,82	42	2297,79
10	655,02	43	2389,72
11	681,21	44	2485,30
12	708,46	45	2584,71
13	736,79	46	2688,10
14	766,27	47	2795,64
15	796,92	48	2907,45
16	828,79	49	3023,75
17	861,96	50	3144,70
18	896,43	51	3270,49
19	932,28	52	3401,31
20	969,57	53	3537,36
21	1008,36	54	3678,86
22	1048,70	55	3826,01
23	1090,65	56	3979,04
24	1134,27	57	4138,22
25	1179,63	58	4303,74
26	1226,82	59	4475,88
27	1275,88	60	4654,92
28	1326,92	61	4841,11
29	1380,01	62	5034,77
30	1435,20	63	5236,15
31	1492,62	64	5445,60
32	1552,31	65	5663,42
33	1614,40		

Regres za letni dopust je bil izplačan pri majski plači v višini minimalne plače za leto 2022. Ta je znašala 1.074,43 € bruto. V mesecu novembru se je regres v skladu z Dogovorom o ukrepih na področju plač in drugih stroškov dela v javnem sektorju za leti 2022 in 2023 poračunaval.

V 2. in 3. členu Aneksa h KPND je bilo skladno z zavezo iz Dogovora določeno, da znaša regres za letni dopust za leto 2022 za javne uslužbenke, ki so **na dan 31. maja 2022** prejemale osnovno plačo:

- do vključno 24. plačnega razreda 1.374,43 € neto (poračun v višini 300 €),
- od 25. do vključno 30. plačnega razreda 1.324,43 € neto (poračun v višini 250 €),
- od 31. do vključno 35. plačnega razreda 1.274,43 € neto (poračun v višini 200 €),
- od 36. do vključno 40. plačnega razreda 1.224,43 € neto (poračun v višini 150 €),
- od 41. do vključno 50. plačnega razreda 1.174,43 € neto (poračun v višini 100 €),
- za 51. in višji plačni razred 1.074,43 € neto (poračuna regresa za letni dopust NI).

Od izplačila je bilo treba obračunati akontacijo dohodnine in prispevke za socialno varnost:

- za neto znesek v višini 300 € znaša bruto znesek 458,46 € (16% dohodnina in 22,1% prispevki javnega uslužbenca)
- za neto znesek v višini 250 € znaša bruto znesek 386,66 € (17% dohodnina in 22,1%

- prispevki javnega uslužbenca)
- za neto znesek v višini 200 € znaša bruto znesek 313,09 € (18% dohodnina in 22,1% prispevki javnega uslužbenca)
- za neto znesek v višini 150 € znaša bruto znesek 243,73 € (21% dohodnina in 22,1% prispevki javnega uslužbenca)
- za neto znesek v višini 100 € znaša bruto znesek 166,71 € (23% dohodnina in 22,1% prispevki javnega uslužbenca)

Na tako določene bruto zneske so se plačali tudi prispevki delodajalca.

Regres za prehrano in povračilo stroškov za prevoz na delo so bili obračunani in izplačani na podlagi evidenc delovnega časa, ki jih mora v skladu z zakonom voditi delodajalec.

Regres za prehrano:

Višina regresa za prehrano med delom se določa vsakih šest mesecev z ugotovitvenim sklepom glede na rast cen prehranskih izdelkov. Ugotovitveni sklep, ki določa višino regresa za prehrano med delom za obdobje januar - junij 2022 je bil objavljen Uradnem listu RS, št. 88/2022, višina regresa za prehrano je v tem obdobju znašala 4,47 € na dan.

Količnik rasti cen prehranskih izdelkov (skupaj hrana in brezalkoholne pijače za obdobje januar – junij 2022) je znašal 1,105. Glede na ta količnik rasti cen prehranskih izdelkov je znašala višina regresa za prehrano med delom od 1. julija 2022 dalje 4,94 €.

Skladno z Dogovorom o ukrepih na področju plač in drugih stroškov dela v javnem sektorju za leti 2022 in 2023 se je regres določil v višini 6,15 € od septembra dalje.

Prevoz na delo:

Skladno z aneksi h kolektivnim pogodbam dejavnosti in poklicev (Uradni list RS št. 88/21) pripada povračilo stroškov prevoza na delo in z dela javnemu uslužbencu, če razdalja od naslova njegovega stalnega ali začasnega bivališča oziroma naslova, s katerega se javni uslužbenec dejansko vozi na delo, do naslova, kjer javni uslužbenec opravlja delo, po najkrajši varni poti, upošteva tudi pešpoti, znaša več kot 2 kilometra. Navedeno pomeni, da ne zadošča, da je ta razdalja 2 kilometra, temveč mora biti ta razdalja več kot 2 kilometra.

Za povračilo stroškov prevoza na delo in z dela se za razdaljo od naslova stalnega ali začasnega bivališča oziroma naslova v kraju, iz katerega se javni uslužbenec dejansko vozi na delo in z dela, do naslova v kraju opravljanja dela javnemu uslužbencu po najkrajši varni poti prizna kilometrina v višini 10 % cene neosvinčenega motornega bencina – 95 oktanov za vsak polni kilometer razdalje, vendar ne manj kot 30 evrov. Povračilo stroškov prevoza na delo in z dela se javnemu uslužbencu povrne glede na število prihodov na delo in odhodov z dela.

Vlada je v okviru ukrepov za naslovitev visokih cen pogonskih goriv povračilo stroškov prevoza na delo, ki se ne všteva v davčno osnovo, s 1. 7. 2022 zvišala z 0,18 na 0,21 evra za kilometer.

Prispevki delodajalca za socialno varnost in sredstva za premije kolektivnega dodatnega zavarovanja na podlagi ZDKP znašajo 38.574 €, leto prej pa 42.529 €.

Pri izplačilu pokojninskih premij je upoštevana skupna premija delodajalca, ki je sestavljena iz minimalne premije in dodatne premije, katere višina je odvisna od dopolnjenih let delovne dobe na dan 1. 8. 2003 zaposlenega javnega uslužbenca. V primeru prve zaposlitve oziroma prekinitve in ponovne zaposlitve v javnem sektorju po 1. 8. 2003, delodajalec plačuje premijo, ki ustreza prvemu premijskem razredu. Od ustanovitve Zaprttega vzajemnega pokojninskega sklada za javne uslužbenke dalje sta se minimalna in dodatna premija usklajevali.

Znesek minimalne premije kolektivnega dodatnega pokojninskega zavarovanja za javne uslužbenke se je s 1. januarjem 2022 uskladil s koeficientom rasti povprečne plače, izplačane zaposlenim pri pravnih osebah v obdobju januar – oktober 2022, (ta koeficient znaša 1,054)

tako, da znesek minimalne premije kolektivnega dodatnega pokojninskega zavarovanja za javne uslužbenke znaša 32,18 €. Takšne premije smo plačevali do 30.6.2022.

Usklajeni zneski skupne pokojninske premije po premijskih razredih, ki smo jih plačevali do 30.6.2022:

Premijski razred	Minimalna premija od 1. januarja 2022	Dodatna premija na dopolnjena letadelovne dobe		Skupna premija od 1. januarja 2022
zap. št.	v EUR	Leta delovne dobene dan 1. 8. 2003	v EUR	v EUR
1	32,18	0	0,00	32,18
2	32,18	1	0,69	32,87
3	32,18	2	1,38	33,56
4	32,18	3	2,07	34,25
5	32,18	4	2,76	34,94
6	32,18	5	3,44	35,62
7	32,18	6	4,12	36,30
8	32,18	7	4,81	36,99
9	32,18	8	5,51	37,69
10	32,18	9	6,19	38,37
11	32,18	10	6,88	39,06
12	32,18	11	7,56	39,74
13	32,18	12	8,26	40,44
14	32,18	13	8,92	41,10
15	32,18	14	9,62	41,80
16	32,18	15	10,32	42,50
17	32,18	16	11,00	43,18
18	32,18	17	11,69	43,87
19	32,18	18	12,38	44,56
20	32,18	19	13,07	45,25
21	32,18	20	13,85	46,03
22	32,18	21	14,62	46,80
23	32,18	22	15,40	47,58
24	32,18	23	16,26	48,44
25	32,18	24	17,13	49,31
26	32,18	25	18,00	50,18
27	32,18	26	18,97	51,15
28	32,18	27	19,95	52,13
29	32,18	28	20,90	53,08
30	32,18	29	22,01	54,19
31	32,18	30	23,15	55,33
32	32,18	31	24,25	56,43
33	32,18	32	25,52	57,70
34	32,18	33	26,76	58,94
35	32,18	34	28,03	60,21
36	32,18	35 in več	29,44	61,62

V Uradnem listu RS št. 103/2022 je bil 29. 7. 2022 objavljen sklep o uskladitvi minimalne premije kolektivnega dodatnega pokojninskega zavarovanja za javne uslužbenke. Zneske usklajenih premij smo upoštevali pri obračunu in izplačilu premij za mesec julij 2022. V nadaljevanju leta, oktobra smo opravili poračun plačila premij (januar – junij 2022).

Usklajeni zneski skupne pokojninske premije po premijskih razredih za leto 2022:

Premijski razred	Minimalna premija od 1. januarja 2022	Dodatna premija na dopolnjena leta delovne dobe		Skupna premija od 1. januarja 2022
zap. št.	v EUR	Leta delovne dobe na dan 1. 8. 2003	v EUR	v EUR
1	34,40	0	0,00	34,40
2	34,40	1	0,69	35,09
3	34,40	2	1,38	35,78
4	34,40	3	2,07	36,47
5	34,40	4	2,76	37,16
6	34,40	5	3,44	37,84
7	34,40	6	4,12	38,52
8	34,40	7	4,81	39,21
9	34,40	8	5,51	39,91
10	34,40	9	6,19	40,59
11	34,40	10	6,88	41,28
12	34,40	11	7,56	41,96
13	34,40	12	8,26	42,66
14	34,40	13	8,92	43,32
15	34,40	14	9,62	44,02
16	34,40	15	10,32	44,72
17	34,40	16	11,00	45,40
18	34,40	17	11,69	46,09
19	34,40	18	12,38	46,78
20	34,40	19	13,07	47,47
21	34,40	20	13,85	48,25
22	34,40	21	14,62	49,02
23	34,40	22	15,40	49,80
24	34,40	23	16,26	50,66
25	34,40	24	17,13	51,53
26	34,40	25	18,00	52,40
27	34,40	26	18,97	53,37
28	34,40	27	19,95	54,35
29	34,40	28	20,90	55,30
30	34,40	29	22,01	56,41
31	34,40	30	23,15	57,55
32	34,40	31	24,25	58,65
33	34,40	32	25,52	59,92
34	34,40	33	26,76	61,16
35	34,40	34	28,03	62,43
36	34,40	35 in več	29,44	63,84

Pet zaposlenih je uvrščenih v prvi premijski razred in se jim izplačuje premija, ki znaša 34,40

€, po en zaposleni so uvrščeni: v šesti premijski razred, premija zanj znaša 37,84 €; enajsti premijski razred s premijo 41,28 €; sedemnajsti premijski razred z 45,40 €; osemnajsti premijski razred s premijo 46,09 €.

8.2.2. IZDATKI ZA BLAGO IN STORITVE

Tabela 35: Izdatki za blago in storitve za izvajanje javne službe po denarnem toku

konto	vrsta	realizacija 2021	realizacija 2022	Indeks realizacije 2022/2021
1	2	3	4	5=4/3
402	C. Izdatki za blago in storitve za izvajanje javne službe	57.262	57.600	100,59
4020	Pisarniški material in spl. material in storitve	17.686	12.927	73,09
402000	Pisarniški material in storitve	1.401	3.008	214,70
402001	Čistilni material in storitve	5.760	2.482	43,09
402003	Založniške in tiskarske storitve	4.347	3.491	80,31
402006	Oglaševalske storitve	110	55	50,00
402007	Računalniške storitve	922	331	35,90
402008	Svetovalne storitve	793	-	-
402010	Hrana, pogostitve ob prireditvah	278	873	314,03
402011	Storitve informacijske podpore uporabnikom	-	36	-
4021	Posebni materiali in storitve	2.977	1.369	45,99
402102	Zdravila, sanitetni material	32	57	178,13
402108	Drobni inventar	1.643	833	50,70
402111	Zdravniški pregledi	196	-	-
402199	Posebni materiali in storitve, oprema gradiva, meritve mikroklima	1.106	479	43,31
4022	Energija, voda, kom. storitve in komunikacijske storitve	13.864	13.812	99,62
402200	Električna energija	3.725	3.797	101,93
402201	Stroški ogrevanja	5.185	4.863	93,79
402202	Poraba druge energije	224	58	25,89
402203	Voda in komunalne storitve	628	777	123,73
402204	Odvoz smeti	512	670	130,86
402205	Telefon, fax, e pošta	1.555	1.616	103,92
402206	Poštnina	2.035	2.031	99,80
4023	Prevozni stroški in storitve (bibliobus)	2.981	4.184	140,36
402300	Goriva in maziva za prevozna sredstva	698	1.166	167,05
402301	Vzdrževanje in popravilo vozil	678	1.555	229,35
402302	Nadomestni deli za vozila	719	-	-
402304	Pristojbina za registracijo	195	198	101,54
402305	Zavarovalna premija za vozila	591	592	100,17
402399	Drugi transportni stroški	100	673	673,00
4024	Izdatki za službena potovanja	930	2.133	229,35
402400	Dnevnice za službena potovanja v državi	-	7	-
402401	Hotelske in restavracijske storitve v državi	-	118	-
402402	Stroški prevoza v državi	911	1.992	218,66
402499	Drugi izdatki za službena potovanja	19	16	84,21
4025	Tekoče vzdrževanje	4.127	4.946	119,84
402500	Poslovnih objektov	118	209	177,12
402511	Druge opreme	965	1.227	127,15
402512	Zavarovalne premije	1.063	1.068	100,47
402514	Licenčne programske opreme	1.967	2.442	124,15
402599	Drugi izdatki za tekoče vzdrževanje	14	-	-
4026	Najemnine in zakupnine	3.029	2.612	86,23
402602	Za druge objekte (garaža bibliobus)	1.800	1.800	100,00
402699	Druge zakupnine in najemnine	1.229	812	66,07

konto	vrsta	realizacija 2021	realizacija 2022	Indeks 2022/2021
1	2	3	4	5=4/3
4029	Drugi operativni odhodki	11.668	15.617	133,84
402901	Plačila avtorskih honorarjev	2.931	2.370	80,86
402903	Plačila za delo preko študentskega servisa	-	3.484	-
402907	Izdatki za strokovno izobraževanje zaposlenih	1.447	1.038	71,73
402920	Sodni stroški, storitve odvetnikov in notarjev	389	35	9,00
402922	Članarine	1.030	1.030	100,00
402930	Plač. stor. organiz. pooblaščenim za plač. promet	67	60	89,55
402931	Plačilo bančnih storitev	303	342	112,87
402999	Drugi operativni odhodki (volonterstvo, družbeno koristno delo, izplačila gostujočim na prireditvah)	5.501	7.258	131,94

Izdatki za blago in storitve znašajo 57.600 €, kar je za 0,59 % več kot leto poprej, ko so le tiznašali 57.262 €.

8.2.3. INVESTICIJSKI ODHODKI

Tabela 36: Investicijski odhodki, pregled po denarnem toku

konto	vrsta	realizacija 2021	realizacija 2022	Indeks 2022/2021
1	2	3	4	5=4/3
420	J. Investicijski odhodki	78.974	77.621	98,29
4202	Nakup opreme	13.546	12.226	90,26
420202	Strojne računalniške opreme	3.610	1.845	51,11
420224	Za tiskanje in razmnoževanje	-	3.567	-
420238	Za telekomunikacije	-	117	-
420239	Audiovizualne opreme	-	1.837	-
420246	Za knjižnice (knjigomat, paketink)	9.936	4.860	-
4207	Licenčne programske opreme	339	343	101,18
	Programi	339	343	101,18
4203	Nakup drugih osnovnih sredstev KNJIŽNIČNO GRADIVO	65.089	65.052	99,94

Investicijski odhodki v letu 2022 znašajo 77.621 €, kar je 1,71 % manj kot v letu 2021, ko so tiznašali 78.974 €.

8.2.4. ODHODKI IZ NASLOVA PRODAJE BLAGA IN STORITEV NA TRGU

Odhodkov, ki se nanašajo na prodajo blaga in storitev na trgu v letu 2022 nismo imeli.

8.3. UGOTOVITEV PRESEŽKA PRIHODKOV NAD ODHODKI

Tabela 37: Prihodki in odhodki določenih uporabnikov po načelu denarnega toka – prikaz po deležih

	leto 2021 €	leto 2022 €	indeks 2021:2022	delež 2021	delež 2022
PRIHODKI IZ SREDSTEV JAVNIH FINANC	415.942	395.609	95,11	95,74	95,80
DRUGI PRIHODKI ZA IZVAJANJE DEJAVNOSTI JAVNE SLUŽBE	18.529	17.327	93,51	4,26	4,20
PRIHODKI SKUPAJ	434.471	412.936	95,04	100,00	100,00
PLAČE IN DRUGI IZDATKI ZAPOSLENIM	259.252	236.215	91,11	59,19	57,61
PRISPEVKI DELODAJALCEV ZA SOCIALNO VARNOST	42.529	38.574	90,70	9,71	9,41
IZDATKI ZA BLAGO IN STORITVE ZA IZVAJANJE JAVNE SLUŽBE	57.262	57.600	100,59	13,07	14,05
INVESTICIJSKI ODHODKI	78.974	77.621	98,29	18,03	18,93
ODHODKI SKUPAJ	438.017	410.010	93,61	100,00	100,00
PRESEŽEK PRIHODKOV nad ODHODKI		2.926			
PRESEŽEK ODHODKOV nad PRIHODKI	3.546				

Tabela 38: Ugotovitev presežka prihodkov nad odhodki pri evidentiranju denarnih tokov

I. PLAČE	KONTO	ZNESEK
PRIHODKI	740	273.205
ODHODKI	400	-236.215
	401	-38.574
I. . Presežek odhodkov nad prihodki		-1.584

II. MATERIALNI STROŠKI	KONTO	ZNESEK
PRIHODKI	714	17.291
	DEL 710	35
	740114	37.071
	740115	8.500
ODHODKI	402	-57.600
II. Presežek prihodkov nad odhodki		5.297

III. INVESTICIJE	KONTO	ZNESEK
a. Gradivo		
PRIHODKI	740	64.264
ODHODKI	420	-65.051
III. a . Presežek odhodkov nad prihodki		-787
b. OPREMA		
PRIHODKI		
	740	12.570
ODHODKI	420	-12.570
III. b Presežek odhodkov nad prihodki		0,00

Izkazani prihodki in odhodki po načelu denarnega toka

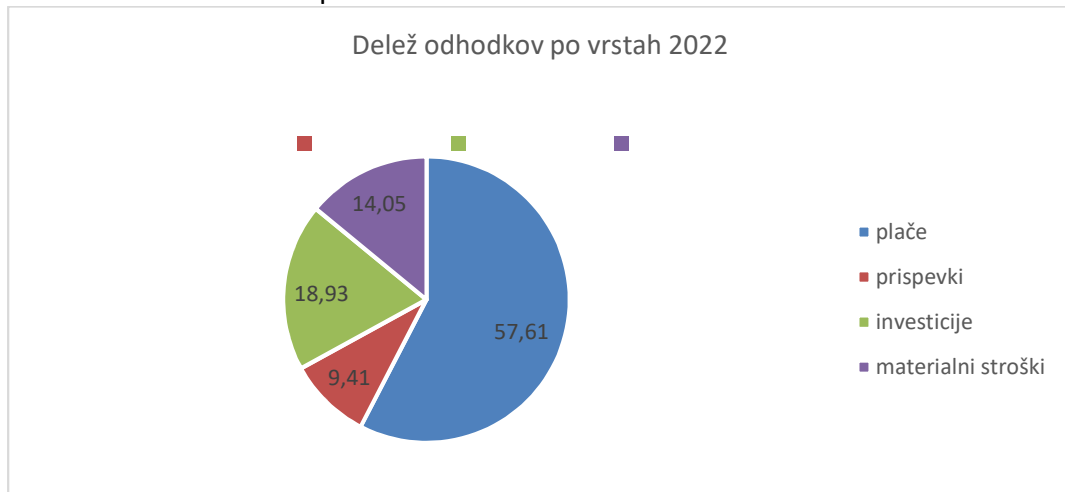
I.+ II. + III. Presežek prihodkov nad odhodki	2.926
--	--------------

Večino prihodkov smo tudi v letu 2022 pridobili iz sredstev javnih financ za opravljanje javne službe, 95,80 %.

Od celotnih prihodkov, drugi prihodki za izvajanje javne službe zavzemajo 4,20 %.

Pri odhodkih več kot polovico, 57,61 % od celotnih odhodkov, predstavljajo plače in drugi izdatki zaposlenim, 9,41 % prispevki na plačo, 18,93 % odhodki za investicije in 14,05 % izdatki za blago in storitve.

Graf 6: Delež odhodkov po denarnem toku

Celotni prihodki po načelu denarnega toka v letu 2022 znašajo 412.936 €, kar je za 4,96 % manj kot leto prej, ko so ti znašali 434.471 €.

Celotni odhodki po načelu denarnega toka v letu 2022 znašajo 410.010 €, kar je za 6,39 % manj kot leto prej, ko so ti znašali 438.017 €.

V letu 2022 v Izkazu prihodkov in odhodkov po načelu denarnega toka ugotavljamopresežek prihodkov nad odhodki v višini 2.926 €.

9. REALIZACIJA FINANČNEGA NAČRTA ZA LETO 2022

Na osnovi finančnega poročila po načelu denarnega toka smo opravili primerjavo realizacije z načrtovanim. Odstopanja med realiziranim in načrtovanim smo prikazali v spodnji tabeli.

Tabela 39: Primerjava med planiranimi in realiziranimi prihodki in odhodki, denarni tok

konto	vrsta	Finančni načrt 2022	realizacija 2022	Indeks Real. FN 2022
1	2	3	4	5=4/3
	I. SKUPAJ PRIHODKI	444.912	412.936	92,81
	1. PRIHODKI ZA IZVAJANJE JAVNE SLUŽBE (A+B)	444.912	412.936	92,81
	A. Prihodki iz sredstev javnih financ	423.862	395.609	93,33
7400	a. Prejeta sredstva iz državnega proračuna	19.319	21.128	109,36
7401	b. Prejeta sredstva iz občinskih proračunov	404.543	374.481	92,57
	<i>Plače, prispevki, odpravnine, regres ter malice in prevozi</i>	309.941	273.019	88,09
	<i>Sredstva za izdatke za blago in storitve</i>	30.071	37.071	123,28
	<i>Knjižnično gradivo</i>	45.031	45.031	100,00
	<i>Investicije in investicijsko vzdrževanje</i>	11.000	10.860	98,73
	<i>Dogovorjeni projekti in program</i>	8.500	8.500	100,00
	B) Drugi prihodki za izvajanje dejavnosti javne službe	21.050	17.327	82,31
730	<i>Prejete donacije iz domačih virov</i>	50	-	-
7102	<i>Prejete obresti</i>	-	35	-
7141	<i>Drugi tekoči prihodki za izvajanje javne službe</i>	21.000	17.292	82,34
	II. SKUPAJ ODHODKI	444.912	410.010	92,16
	1. ODHODKI ZA IZVAJANJE JAVNE SLUŽBE	444.912	410.010	92,16
400	A. Plače in drugi izdatki zaposleni	266.939	236.215	88,49
4000	<i>Plače in dodatki</i>	241.138	205.345	85,16
4001	<i>Regres za letni dopust</i>	8.936	12.599	140,99
4002	<i>Povračila in nadomestila</i>	11.376	12.055	105,97
4003	<i>Sredstva za delovno uspešnost</i>	5.489	6.216	113,24
401	B. Prispevki delodajalcev za socialno varnost	43.002	38.574	89,70
4010	<i>Prispevek za pokojninsko in invalidsko zavarovanje</i>	21.208	18.445	86,97
4011	<i>Prispevek za zdravstveno zavarovanje in poškodbe</i>	17.082	15.418	90,26
4012	<i>Prispevek za zaposlovanje</i>	217	132	60,83
4013	<i>Prispevek za starševsko varstvo</i>	315	215	68,25
4015	<i>Premije kolektivnega dod. pok. zavarovanja, ZIDPZJU</i>	4.179	4.364	104,43

konto	vrsta	Finančni načrt 2022	realizacija 2022	Indeks realizacije FN 2022
1	2	3	4	5=4/3
402	C. Izdatki za blago in storitve za izvajanje javne službe	59.920	57.600	96,13
4020	Pisarniški material in spl. material in storitve	18.842	12.927	68,61
402000	Pisarniški material in storitve	3.100	3.008	97,03
402001	Čistilni material in storitve	5.700	2.482	43,54
402003	Založniške in tiskarske storitve	2.752	3.491	126,85
402006	Oglaševalske storitve	350	55	15,71
402007	Računalniške storitve	730	331	45,34
402010	Hrana, storitve restavracij za pogostitve ob prireditvah	1.290	873	67,67
402011	Storitve informacijske podpore uporabnikom	-	36	-
402099	Drugi splošni material. In storitve	4.920	2.651	53,88
4021	Posebni materiali in storitve	2.656	1.369	51,54
402102	Zdravila, sanitetni material	84	57	67,86
402108	Drobni inventar	614	833	135,67
402111	Zdravniški pregledi	150	-	-
402199	Drugi posebni materiali in storitve	1.808	479	26,49
4022	Energija, voda, kom. storitve in komunikacijske storitve	16.070	13.812	85,95
402200	Električna energija	3.850	3.797	98,62
402201	Stroški ogrevanja	5.700	4.863	85,32
402202	Poraba druge energije	160	58	36,25
402203	Voda in komunalne storitve	850	777	91,41
402204	Odvoz smeti	410	670	163,41
402205	Telefon, fax, e pošta	2.900	1.616	55,72
402206	Poštšina	2.200	2.031	92,32
4023	Prevozni stroški in storitve (bibliobus)	3.628	4.184	115,33
402300	Goriva in maziva za prevozna sredstva	720	1.166	161,94
402301	Vzdrževanje in popravilo vozi	500	1.555	311,00
402302	Nadomestni deli za vozila	700	-	-
402304	Pristojbina za registracijo	388	198	51,03
402305	Zavarovalna premija za vozila	920	592	64,35
402399	Drugi transportni stroški	400	673	168,25
4024	Izdatki za službena potovanja	1.535	2.133	138,96
402400	Dnevnice za službena potovanja v državi	135	7	5,19
402401	Hotelske in restavracijske storitve v državi	200	118	59,00
402402	Stroški prevoza v državi	1.200		166,00

			1.992	
konto	vrsta	Finančni načrt 2022	realizacija 2022	Indeks realizacije FN 2022
1	2	3	4	5=4/3
402499	Drugi izdatki za službena potovanja	190	16	8,42
4025	Tekoče vzdrževanje	4.171	4.946	118,58
402500	Poslovnih objektov	420	209	49,76
402510	Komunikacijske opreme	71	-	-
402511	Druge opreme FKS, gasilniki	490	1.227	250,41
402512	Zavarovalne premije za opremo	883	1.068	120,95
402514	Licenčne programske opreme	1.850	2.442	132,00
402515	Strojne računalniške opreme	300	-	-
402599	Drugi izdatki za tekoče vzdrževanje	157	-	-
4026	Najemnine in zakupnine	2.200	2.612	118,73
402602	Za druge objekte (garaža bibliobus)	1.900	1.800	94,74
402699	Druge najemnine (aparati za vodo, Ehramba, oglasne površine)	300	812	270,67
4029	Drugi operativni odhodki	10.818	15.617	144,36
402901	Plačila avtorskih honorarjev	3.000	2.370	79,00
402903	Plačila za delo preko študentskega servisa	200	3.484	1742,00
402907	Izdatki za strokovno izobraževanje zaposlenih	1.988	1.038	52,21
402920	Sodni stroški, storitve odvetnikov, pravne storitve	-	35	-
402922	Članarine	1.100	1.030	93,64
402930	Plačilo storitev org. pooblaščenim za plačilni promet	90	60	66,67
402931	Plačilo bančnih storitev	240	342	142,50
402999	Drugi operativni odhodki	4.200	7.258	172,81
420	J. Investicijski odhodki	75.050	77.621	103,43
	- vrste			
4202	Nakup opreme	11.000	12.226	111,15
4207	Nakup licenčne programske opreme	-	343	-
4203	Nakup drugih osnovnih sredstev KNJIŽNIČNO GRADIVO	64.050	65.052	101,56

9.1. PRIHODKI

Iz *državnega proračuna* je knjižnica prejela 21.128 €, kar je 1.810 €, 9,36 % več od načrtovanih 19.319 €.

PRIHODKI za delovanje knjižnice iz *proračuna občine* so znašali 374.481 €, kar je za 7,43 % manj od načrtovanih 404.543 €.

100 % indeks realizacije glede na plan se izkazuje na postavki za nakup knjižničnega gradiva, 45.031 € in postavki program, 8.500 €.

Na podlagi polletnega pregleda prejemkov in izdatkov smo pridobili soglasje k našemu predlogu za prerazporeditev sredstev iz prihranka na postavki plač na postavko materialnih stroškov v višini 7.000 €. Tako smo za materialne stroške prejeli 37.071 €, kar je za 23,28 % več, kot smo načrtovali.

Za izvedbo investicij smo prejeli 10.860 €, kar je za 1,27 % manj od načrtovanih 11.000 €.

Za plače, prispevke, regres, prehrano na delu in prevoze na delo smo iz *proračuna občine* prejeli 273.019 €, kar 36.922 €, 11,91 % manj od načrtovanih 309.941 €.

Za bolniške odsotnosti nad 30/21 dni, smo pridobili refundirana sredstva s strani Zavoda za zdravstveno zavarovanje v višini 41.478 €. Bolniških odsotnosti nad 30, oz. 21 dni ni mogoče vnaprej načrtovati, le te pa za 10 %, oz. 20 % zmanjšujejo kvoto načrtovanih sredstev za izplačilo plač in drugih osebnih prejemkov. Zato se na postavki plač izkazuje presežek pri načrtovanih sredstvih iz občinskega proračuna.

Drugi prihodki iz izvajanja dejavnosti javne službe (članarine, zamudnine, opomini obvestilo o rezervaciji ...) znašajo 17.327 €, kar je za 3.723 € oz. 17,69 % manj od načrtovanih 21.050 €.

Na letnem nivoju smo z ozirom na realizacijo predhodnih let načrtovali 50 € sredstev iz naslova prejetih donacij.

Prejeli smo 35 € iz naslova obresti za sredstva na zakladniškem podračunu, v preteklem letu se niso izplačevale, zato niso bile načrtovane

SKUPNI PRIHODKI ZA IZVAJANJE JAVNE SLUŽBE ZNAŠAJO 412.936 €, kar je za 7,19 % manj od načrtovanih 444.912 €, →pomeni da smo na račun prejeli 31.976 € manj sredstev, kot je bilo načrtovanih!

9.2. ODHODKI

9.2.1. PLAČE, PRISPEVKI IN DRUGI OSEBNI PREJEMKI

Kadrovski načrt je izdelan na osnovi Pravilnika o pogojih za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe (UL. RS 73/2003) in Uredbe o osnovnih storitvah knjižnic (UL. RS 29/2003).

V Knjižnici dr. Toneta Pretnarja je bilo v letu 2022 zaposlenih 9 delavcev s polnim delovnim časom.

Izračun potrebnih sredstev za izplačilo plač za leto 2022 smo pripravili na osnovi obstoječe strukture zaposlenih (9) obstoječe veljavne zakonodaje za področje plač, vladnih predlogov za obdobje 2017 – 2022 .

Tako smo pri načrtovanju potrebne mase za plače, prispevke delodajalca za socialno varnosti in druge izdatke zaposlenim v višini 309.941 € upoštevali:

- Plačno lestvico po prilogi 1 ZSPJS, v veljavi od 1. 9. 2016:

Plačni razred	1. SEPTEMBER 2016	Plačni razred	1. SEPTEMBER 2016
1	440,380	34	1.606,680
2	458,000	35	1.670,940
3	476,310	36	1.737,790
4	495,370	37	1.807,290
5	515,180	38	1.879,590
6	535,800	39	1.954,780
7	557,210	40	2.032,980
8	579,510	41	2.114,290
9	602,700	42	2.198,840
10	626,810	43	2.286,810
11	651,880	44	2.378,280
12	677,950	45	2.473,410
13	705,060	46	2.572,340
14	733,270	47	2.675,250
15	762,600	48	2.782,250
16	793,100	49	2.893,540
17	824,840	50	3.009,280
18	857,830	51	3.129,660
19	892,130	52	3.254,840
20	927,820	53	3.385,030
21	964,940	54	3.520,440
22	1.003,540	55	3.661,250
23	1.043,680	56	3.807,690
24	1.085,430	57	3.960,020
25	1.128,830	58	4.118,410
26	1.173,990	59	4.283,140
27	1.220,940	60	4.454,470
28	1.269,780	61	4.632,640
29	1.320,580	62	4.817,960
30	1.373,400	63	5.010,670
31	1.428,340	64	5.211,100
32	1.485,460	65	5.419,540
33	1.544,880		

- Veljavne stopnje v skupni višini 16,10 % pri izračunu potrebnih sredstev za prispevke na bruto plačo.
- Višino veljavnih zneskov za plačilo premij za kolektivno dodatno pokojninsko zavarovanje za javne uslužbenke v letu 2022.

Za plačilo premij dodatnega pokojninskega zavarovanja smo načrtovali 4.179 €, izplačali pa 4.364 €, kar je za 4,43 % več kot smo načrtovali.

Sredstva za izplačilo regresa za leto 2022 smo načrtovali v višini 8.936 € za 9,5 zaposlenih skladno s 131. členom ZDR-1+. Ker smo realizirali nadomestno zaposlitev za določen čas do 31. 7. 2022 (namesto celoletno odsotne delavke) in zaradi realiziranega poročila v skladu z Dogovorom o ukrepih na področju plač in drugih stroškov dela v javnem sektorju za leti 2022 in 2023 je bil izplačan znesek 12.055 €, kar je za 40,99 % več od načrtovanega.

- Povračila stroškov in drugi prejemki iz delovnega razmerja:

Načrtovana sredstva za izplačilo stroškov prevoza na delo in regresa za prehrano znašajo 11.376 €, izplačanih je bilo 12.055 €, kar je za 5,97 % več od načrtovanih.

Za izplačilo delovne uspešnosti je bilo načrtovanih 5.489 €, izplačanih 6.216 €, 13,24 % več.

Za plače, prispevke in druge osebne prejemke je bilo v letu 2022 evidentiranih 274.789 €, kar je za 35.152 €, 1,88 % manj od načrtovanih 309.941 €.

Pojasnilo:

Evidentirana letna realizacija na postavki plač je nižja od načrtovane zaradi refundacij bolezni nad 30 oz. 21 dni. Refundacije se evidenčno ne knjižijo, zato zmanjšujejo promet na omenjeni postavki.

9.2.2. MATERIALNI STROŠKI

Izdatki za blago in storitve za izvajanje javne službe znašajo 57.600 €, kar je za 2.320 €, 3,87 % manj od načrtovanih 59.920 €.

Pri pregledu preglednice ugotovimo, da so realizirani izdatki za blago in storitve presegli načrtovane na postavkah: prevozni stroški in storitve za 15,33 %, izdatki za službena potovanja za 38,96 %, tekoče vzdrževanje za 18,58 %, stroški najemnin za 18,73 %, drugi operativni odhodki za 44,37 %.

Nižji od načrtovanih so bili : pisarniški in splošni material in storitve za 31,39 %, posebni material in storitve za 48,46 %, stroški energije, vode in komunale ter komunikacijskih storitev za 14,05 %.

9.2.3. OSNOVNA SREDSTVA, INVESTICIJE IN INVESTICIJSKO VZDRŽEVANJE

9.2.3.1. KNJIŽNIČNO GRADIVO

Plačana realizacija nabave knjižničnega gradiva izkazuje 65.052 € in je za 1.002 € višja od načrtovanega zneska 64.050 €, indeks 101,56.

9.2.3.2. NAKUP OPREME, ADAPTACIJE IN INVESTICIJSKO VZDRŽEVANJE

Za nakup opreme smo plačali 12.569 € kar je 14,26 % več od načrtovanih 11.000 €.

Odobrena sredstva na postavki investicij smo v soglasju z ustanoviteljem porabili za nakup strojne in programske računalniške opreme v vrednosti 2.188 €, tiskalnika kartic v vrednosti 3.567 €, telefona v vrednosti 117 €, kamere v vrednosti 1.837 €, zabojčkov za knjige v vrednosti 1.110 € in paketomata v vrednosti 3.457 €.

V skupnem znesku smo za investicijske odhodke porabili 77.621 €, kar je 3,43 % več od načrtovanih 75.050 €.

SKUPNI ODHODKI ZA IZVAJANJE JAVNE SLUŽBE ZNAŠAJO 410.010 €, kar je za 7,84 % manj od načrtovanih 444.912 €, →pomeni, da je bil evidentiran evidenčni promet za 34.902 € nižji od načrtovanega!

10. POJASNILA K IZKAZU RAČUNA FINANČNIH TERJATEV IN NALOŽB DOLOČENIH UPORABNIKOV

Sestavni del Izkaza prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po načelu denarnega toka je Izkaz računa finančnih terjatev in naložb določenih uporabnikov.

Naložb začasno prostih denarnih sredstev, ki se nanašajo na depozite in na nakup vrednostih papirjev, vračil oziroma posojil iz tujine državnemu proračunu, prodaje kapitalskih deležev javni zavod Knjižnica dr. Toneta Pretnarja ni realiziral, zato tega izkaza ne izpolnujemo.

11. POJASNILA K IZKAZU RAČUNA FINANCIRANJA DOLOČENIH UPORABNIKOV

Tako, kot v prejšnjem obrazcu, tudi v tem nimamo prejetih zneskov iz najetih posojil in tudi ne podatkov o odplačilih glavnih najetih posojil v obračunskem obdobju, zato teh podatkov na izpolnujemo. Vpisujemo le podatek v vrstico z oznako AOP 572, ki je vsebinsko opredeljen kot povečanje sredstev na računih. Postavka zajema presežek prihodkov nad odhodki (stolpec 4) izkaza prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po načelu denarnega toka. Izkazujemo povečanje sredstev na računu v višini 2.926 €.

12. POJASNILA K OBRAZCU DAVEK OD DOHODKA PRAVNIH OSEB

V skladu z Zakonom o davku od dohodkov pravnih oseb (Uradni list RS, št. 117/06, 56/08, 76/08, 5/09, 96/09, 110/09 – ZDavP-2B, 43/10, 59/11, 24/12, 30/12, 94/12, 81/13, 50/14, 23/15, 82/15 in 68/16) so tudi zavodi davčni zavezanci. Vkolikor so ustanovljeni za opravljanje nepridobitne dejavnosti, poslujejo v skladu z namenom ustanovitve in delovanja ter opravljajo le nepridobitno dejavnost, so oproščeni plačila davka. V primeru, ko zavod poleg nepridobitne dejavnosti opravlja tudi pridobitno, so dohodki doseženi z opravljanjem pridobitne dejavnosti obdavčeni.

Knjižnica je kot javni zavod davčni zavezanec, ki poleg nepridobitne opravlja tudi del pridobitne dejavnosti od katere je dolžna plačati davek.

V obračunu smo upoštevali davčno priznane prihodke, ki znašajo 17.488,31 €. Davčno priznani prihodki zajemajo:

- ⇒ prihodke od prodaje proizvodov in storitev (k 760): članarine, opomini, medknjižničnaisposoja, zamudnine, rezervacije knjižničnega gradiva;
- ⇒ prihodke od prodaje blaga in materiala (k 761): kopije, brošure, slikanice;

Vsi naštet prihodki so pridobitni in znašajo 5,19 % celotnih prihodkov. V takšnem deležusmo določili tudi sorazmerni del stroškov. Tako znašajo davčno priznani odhodki 16.752,29 €.

Razlika med davčno priznanimi prihodki in dohodki je 736,02 € - predstavlja davčno osnovoza davek od dohodka pravnih oseb, ki smo jo zmanjšali z olajšavo za investiranje v opremo v preteklih dveh letih v znesku 430,68 €. Tako izračunana davčna osnova znaša 305,34 €.

Davčna obveznost za leto 2022 (19 % od osnove 305,34 €) je 58,01 €. Z vplačanimi akontacijami v znesku 20,16 €, znaša obveznost za doplačilo 37,85 €.

Akontacija za leto 2023 (19 % od osnove za leto 2022, 305,34 €) znaša 58,01 €.

Trimesečniobrok akontacije znaša 14,50 €.

Računovodsko poročilo sestavila:
Andreja Štefe, računovodkinja

